

NOT

---

från:	Sekretariatet
till:	Konventet

Ärende: Konstitutionens andra del
– Den andra rapporten från den expertgrupp som utsetts av
Europaparlamentets, rådets och kommissionens juridiska avdelningar

---

I. INLEDNING

1. För konventets ledamöter bifogas den andra rapporten från den expertgrupp som utsetts av Europaparlamentets, rådets och kommissionens juridiska avdelningar.
2. Med anledning av expertgruppens första rapport av den 13 mars 2003 har presidiet beslutat att anförtro gruppen ett nytt, kompletterande mandat (CONV 682/03), som går ut på att den skall genomföra vissa av sina förslag.
3. Enligt detta mandat kommer de förslag som avses i punkt 29 "Rättsakernas benämning " samt punkterna 30, 31 och 32 "Uppdelning i rådets rättsakter och rådets akter som inte är rättsakter" i den första rapporten att i förekommande fall bli föremål för ett nytt kompletterande mandat, när presidiet väl har behandlat de därtill hörande frågorna. Expertgruppen gavs detta andra kompletterande mandat den 29 april.
4. Vissa av föreliggande rapports ändringar i konstitutionens andra del går utöver den rent tekniska ramen. De härrör från förslag som presidiet lägger fram för konventet, bl.a. vad avser beslutsförfaranden (se punkt II nedan). Dessa förslag avspeglar åsikten hos en majoritet av presidiets medlemmar.

5. De rättsliga grunder som är föremål för av presidiet utarbetade utkast till artiklar eller särskilda diskussioner inom konventet och olika diskussionscirklar omfattas inte av expertgruppens kompletterande mandat. Det rör sig om bestämmelser som avser området med frihet, säkerhet och rättvisa samt domstolen och förstainstansrätten, allmänna bestämmelser och slutbestämmelser samt bestämmelser om yttre åtgärder, finanser, institutioner, tillhörighet till unionen, det demokratiska livet och Ekonomiska och monetära unionen.

II. BESLUTSFÖRFARANDEN

Följande förslag från presidiet till konventet har av expertgruppen redan överförs till text:

1. Stadfästade i utkastet till artikel 17.3 (CONV 691/03) av den princip som går ut på att "om inte annat föreskrivs i konstitutionen skall rådet fatta beslut med kvalificerad majoritet". Införandet av denna regel har medfört att hänvisningen till kvalificerad majoritet har strukits i de rättsliga grunderna och att enkel majoritet däremot omnämns då den tillämpas.
2. Stadfästade i utkastet till artikel 18.2 av den princip som går ut på att "om inte annat föreskrivs i konstitutionen får en unionsakt endast antas på förslag av kommissionen". Införandet av denna regel har betydande konsekvenser för sättet att uttrycka förfarandenaspekterna i de rättsliga grunderna. I expertgruppens rapport förklaras dessa konsekvenser och ges några förslag som kan göra det möjligt att bättre precisera den allmänna regelns räckvidd.
3. Uppdelning i rättsakter (utkast till artikel 25¹) och akter som inte är rättsakter som antas direkt på grundval av konstitutionen (utkast till artikel 26¹) och, inom kategorin rättsakter, i dem som i framtiden bör genomgå det sedvanliga lagstiftningsförfarandet (medbeslutande) och dem som antas av parlamentet eller rådet med deltagande av den lagstiftande myndighetens andra del i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande. Utifrån denna dubbla uppdelning har expertgruppen kunnat ange den eller de akttyper som kan antas i enlighet med olika rättsliga grunder: lag, ramlag, förordning eller beslut, samt förenkla de element som beskriver förfarandena.

---

¹ CONV 571/03.

Inom ramen för denna uppdelning har presidiet valt dels de rättsliga grunder till vilka det föreslår konventet att det sedvanliga lagstiftningsförfarandet skall utsträckas, dels de rättsliga grunder där presidiet föreslår att man även i fortsättningen skall tillämpa ett särskilt lagstiftningsförfarande.

- a) Presidiet föreslår för det första att det sedvanliga lagstiftningsförfarandet (medbeslutande) skall utsträckas till att omfatta de rättsliga grunder som direkt avses i slutsatserna från arbetsgruppen för förenkling:
- Inre marknaden (åtgärder för social trygghet för migrerande arbetstagare inom gemenskapen). Artikel 42. (*För närvarande beslutar rådet med enhällighet*)²
  - Samordning av medlemsstaternas lagar och andra författningar när det gäller tillgång till verksamhet som egenföretagare och utövande av sådan verksamhet. Samordning av yrkeslagstiftningens befintliga lagstiftningsprinciper såvitt avser utbildning och tillträdesvillkor för fysiska personer. Artikel 47. (*För närvarande beslutar rådet med enhällighet*)
  - Kultur. Artikel 151 (förutom rekommendationerna). (*För närvarande beslutar rådet med enhällighet*)
  - Strukturfonderna och sammanhållningsfonden (från 2007). Artikel 161. (*För närvarande: kvalificerad majoritet 2007 och samtycke*)
- b) Presidiet föreslår även att det sedvanliga lagstiftningsförfarandet skall utsträckas till att omfatta följande rättsliga grunder:
- i) *Nuvarande förfarande: Kvalificerad majoritet i rådet och parlamentets samtycke*
- Lagstiftning som avser den gemensamma jordbrukspolitiken (endast lagstiftningsaspekterna avses). Artikel 37.2.
  - Liberalisering av tjänster. Artikel 52.1.

---

² Presidiet föreslår en förfarandeändring, som innebär övergång från enhällighet till kvalificerad majoritet, i övertygelsen att denna artikel inte implicerar åtgärder för harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning.

- Bestämmelser om principerna för transportsystemet vars tillämpning troligen kommer att påverka levnadsstandarden och sysselsättningen. Artikel 17.2.
- Socialpolitik: artikel 137.1 d, f och g och artikel 137.2 andra stycket. *(Enligt gällande fördrag kan de här avsedda aspekterna underkastas medbeslutandeförfarandet efter ett enhälligt rådsbeslut.)*
- Formerna för kontroll av genomförandebefogenheterna. Artikel 202. *(Utkast till artikel 28)*
- Antagande av budgetförordningar (från 2007). Artikel 279.1.
- Fastställande av tjänsteföreskrifter för tjänstemännen i Europeiska gemenskaperna och anställningsvillkor för övriga anställda i gemenskaperna. Artikel 283.

ii) Nuvarande förfarande: Kvalificerad majoritet i rådet

- Undantag i en medlemsstat av viss verksamhet från tillämpningsområdet för de bestämmelser som rör etableringsrätten. Artikel 45 andra stycket.
- Utsträckande av bestämmelserna om tillhandahållande av tjänster till att omfatta medborgare i tredje land som har etablerat sig inom gemenskapen. Artikel 49 andra stycket.
- Beslut om andra åtgärder beträffande kapitalrörelser till eller från tredje land. Artikel 57.2 första delen.
- Antagande av direktiv för att undanröja snedvridning på den inre marknaden. Artikel 96 andra stycket.

iii) Nuvarande förfarande: Enhällighet i rådet och enkelt yttrande från parlamentet

- Ändring av vissa artiklar i protokollet om Europeiska investeringsbankens stadga. Artikel 266.

- c) Presidiet har även fastställt de rättsakter som kommer att antas av Europaparlamentet eller rådet med deltagande av den lagstiftande myndighetens andra del i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande:

i) Akter som antas av Europaparlamentet

- Regler för ombudsmannen. Artikel 195.4. *(Nuvarande förfarande: antagande av parlamentet efter rådets godkännande och yttrande från kommissionen)*

- Regler för parlamentets ledamöter. Artikel 190.5. *(Nuvarande förfarande: antagande av parlamentet efter rådets godkännande och yttrande från kommissionen)*
- Närmare föreskrifter om utövandet av undersökningsrätten. Artikel 193 *(Nuvarande förfarande: samförstånd mellan parlamentet, rådet och kommissionen. Presidiet föreslår att parlamentet antar efter rådets godkännande och kommissionens yttrande³)*

ii) Akter som kräver nationell ratificering

- Utvidgning av de rättigheter som är kopplade till medborgarskapet. Artikel 22 *(Nuvarande förfarande: enhällighet i rådet och enkelt yttrande från parlamentet. Presidiet föreslår att enkelt yttrande från parlamentet ersätts med samtycke)*
- Enhetligt valförfarande. Artikel 190.4 *(Nuvarande förfarande: enhällighet i rådet på förslag av och efter samtycke från parlamentet.)*

iii) Akter med konstitutionell återverkan i medlemsstaterna

- Åtgärder för att bekämpa diskriminering. Artikel 13.1⁴ *(Nuvarande förfarande: enhällighet i rådet och enkelt yttrande från parlamentet)*
- Medborgarskap: rösträtt och valbarhet. Artikel 19⁴ *(Nuvarande förfarande: enhällighet i rådet och enkelt yttrande från parlamentet)*

iv) Akter som är särskilt politiskt känsliga.⁵ Nuvarande förfarande: enhällighet i rådet och enkelt yttrande från parlamentet

- Antagande av åtgärder beträffande kapitalrörelser till eller från tredje land som utgör ett steg tillbaka i den liberaliseringsprocess som föreskrivs i gemenskapsrätten. Slutet av artikel 57.2.⁶

³ Detta förfarande kan medföra kommissionens godkännande för att bättre bevara den nuvarande interinstitutionella jämvikten.

⁴ Dessa båda rättsliga grunder kräver inte nationell ratificering men de har direkta konsekvenser för medlemsstaternas konstitutionella bestämmelser.

⁵ Arbetsgrupp IX för förenkling meddelade när den tog upp den allmänna tillämpningen av lagstiftningsförfarandet att det skulle finnas kvar undantag från denna regel på de områden där unionens mycket specifika karaktär kräver autonoma beslutsförfaranden (krav på ratificering) eller på områden som är "politiskt mycket känsliga" för medlemsstaterna.

⁶ Dessa tre bestämmelser är undantag jämfört med respektive allmänna bestämmelser i dessa där lagstiftningsförfarandet föreskrivs.: slutet av artikel 57.2 är ett undantag jämfört med den allmänna regeln i artikel 57.2 första delen, artikel 94 är ett undantag jämfört med artikel 95 om presidiet följer expertgruppens förslag, artikel 175.2 är ett undantag jämfört med artikel 175.1.

(I det nuvarande förfarandet föreskrivs inte något yttrande från parlamentet)

- Harmonisering av lagstiftningarna. Artikel 94.⁶
- Socialpolitik: social trygghet och socialt skydd för arbetstagarna. Artikel 137.1 c och artikel 137.2 andra stycket.
- Bestämmelser av skattekaraktär, åtgärder för fysisk planering och markanvändning, åtgärder som påverkar energiförsörjningen och biodiversifieringen av energi. Artikel 175.2.⁶

III. TEKNISKA ANPASSNINGAR

Expertgruppen har gjort följande tekniska anpassningar:

- Sammanslagning av bestämmelser (sammanslagning av de två punkterna i artikel 19 i EG-fördraget och av de två styckena i artikel 80.2 i EG-fördraget (punkt 3 a och 3 e i bilaga A till mandatet – CONV 682/03).
- Införande av kapitlet om associering av utomeuropeiska länder och territorier som nytt kapitel "Aa" i strukturen för volym I, dvs. mellan kapitel A om inre politik och åtgärder och kapitel B om yttre åtgärder (punkt 3 d i bilaga A till mandatet – CONV 682/03).
- Ändring av terminologin när det gäller Europaparlamentet ("samtycke" ersätts med "godkännande"); adjektivet "absolut" stryks för att uttrycka enkel majoritet i parlamentet, dvs. en majoritet av de avlagda rösterna (punkt 3 c ii och 3 c iv i bilaga A till mandatet – CONV 682/03).
- Ersättande av förkortningarna ECB och ECBS med de officiella benämningarna (punkt 3 b i bilaga A till mandatet – CONV 682/03).
- Ersättande av "gemensamma värderingar" i artikel 16 i EG-fördraget med den formulering som anges i mandatet (punkt 3 g i bilaga A till mandatet – CONV 682/03).

IV. FÖRSLAG

Gruppen har också lagt fram förslag när det gäller följande:

- a) Fiske skall läggas till i rubriken till kapitlet "jordbruk". För att verkställa presidiets beslut (punkt 3 i bilaga B till mandatet – CONV 682/03) att ta hänsyn till omnämmandet av fiske i rubriken till kapitlet "jordbruk" föreslår expertgruppen att en ny artikel 31a med följande lydelse införs:

"Unionen skall fastställa och genomföra en gemensam jordbruks- och fiskeripolitik. Med jordbruksprodukter skall förstås jordens, husdjursskötselns och fiskets produkter samt produkter i första bearbetningsledet som har direkt samband med dessa produkter. Hänvisningarna till den gemensamma jordbrukspolitiken eller jordbruket och användningen av begreppet "jordbruks" skall förstås som syftande även på fisket."

Gruppen föreslår även en liten ändring av artikel 32.1 så att den får följande lydelse: "Den inre marknaden skall även omfatta jordbruk och handel med jordbruksprodukter."

- b) Strykning av konventionsinstrumentet. Presidiet beslutade att beakta slutsatserna från arbetsgrupp IX för förenkling om att stryka konventionerna (punkt 3 f i bilaga A till mandatet – CONV 682/03). Gruppen föreslår formuleringar för artiklarna 20, 186 och 293 i EG-fördraget, däribland typen av rättsakt och det antagningsförfarande som skall föreskrivas.

V. UPPLÄGGNING

Denna rapport är liksom rapporten av den 13 mars 2003 uppdelad i två volymer. Volym I innehåller först och främst ett antal förslag och kommentarer från expertgruppen, vilka kommer att vara till nytta för det fortsatta arbetet samt de relevanta bestämmelserna i EU- och EG-fördragen uppställda på grundval av strukturen i konstitutionens andra del (CONV 369/02). Volym II innehåller, för förtydligande, de ändringar som gjorts i de nuvarande bestämmelserna i EG- och EU-fördragen före omstruktureringen av dessa.

RAPPORT

av den 7 maj 2003

**framlagd för Europeiska konventets presidium
av den expertgrupp som utsetts av Europaparlamentets, rådets
och kommissionens juridiska avdelningar**

(efter de kompletterande mandaten av den 2 och 29 april 2003)

ALLMÄNNA SYNPUNKTER OCH FÖRSLAG

A. Inledning

1. Europeiska konventets presidium beslutade att ge den expertgrupp som utsetts av Europaparlamentets, rådets och kommissionens juridiska avdelningar två kompletterande mandat (kompletterande mandat av den 2 april 2003 (CONV 682/03) och kompletterande mandat av den 29 april 2003).

Dessa mandat, som finns i bilagan, är en följd av presidiets behandling av rapporten från de juridiska avdelningarnas expertgrupp av den 13 mars 2003 (CONV 618/03).¹

2. Genom denna rapport beaktar expertgruppen alla punkter i dessa kompletterande mandat. Denna rapport är liksom rapporten av den 13 mars 2003 uppdelad i följande två volymer:
  - En volym I där man förutom de allmänna synpunkter som föreligger återger de relevanta bestämmelserna i Fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (EG-fördraget), uppställda "på grundval av strukturen i andra delen av den framtida konstitutionen enligt dokument CONV 369/02" av den 28 oktober 2002.
  - En volym II där de relevanta bestämmelserna i EU- och EG-fördragen återges enligt den nuvarande strukturen och numreringen i de gällande fördragen.

I enlighet med punkt 6 i mandatet av den 29 april 2003 återges i dessa två volymer inte bestämmelserna om området med frihet, säkerhet och rättvisa, yttre åtgärder, medlemskap i unionen, unionens demokratiska liv, unionens finanser, institutionerna (inbegripet domstolen) eller slutbestämmelserna, som kommer att utarbetas av presidiet och konventet.²

3. Terminologi och typografi i bilaga I till volym I i rapporten av den 13 mars 2003 skall gälla även fortsättningsvis, dvs. tilläggen markeras med fet stil och de uttryck som utgår har strukits över.

De artiklar som kursiverats är de som anses bli föremål för en senare ändring i sak från konventets sida och som inte behandlas här.

De nya fotnoterna är understrukna.

---

¹ Addendumet av den 18 mars 2003 om den ekonomiska och monetära politiken (618/03 ADD 1) har ännu inte behandlats av presidiet och kommer således, enligt vad det förefaller, att bli föremål för ett särskilt mandat.

² Följaktligen har inte de 23 rättsliga grunderna i det institutionella kapitlet eller i de slutbestämmelser som avses i de förteckningar som bifogas det kompletterande mandatet av den 29 april 2003 anpassats. Det gäller följande artiklar: 190.4, 190.5, 191, 193, 195.4, 202, 209, 210, 215 andra stycket, 247.3, 247.8, 258 fjärde stycket, 255.2, 259, 263 tredje stycket, 266, 279.1, 280.4, 283, 285.1, 286.2, 290 och 296.2.

B. Beslutsförfarandena (kvalificerad majoritet i rådet och akter som antas på förslag av kommissionen) och fördelningen av rättsliga grunder mellan rättsakter och sådana akter som inte är rättsakter

4. Den viktigaste delen av expertgruppens arbete gällde genomförandet av presidets beslut om införandet av den allmänna regeln om omröstning med kvalificerad majoritet i rådet och regeln om antagandet av akter på förslag av kommissionen samt genomförandet av beslut om fördelningen av de rättsliga grunderna mellan rättsakter och akter som inte är rättsakter.

Omröstning i rådet

5. Införandet av en bestämmelse enligt vilken den normala regeln för omröstning i rådet hädanefter skall vara kvalificerad majoritet (utkast till artikel 17.3, CONV 691/03) och inte längre enkel majoritet, innebär att man i de rättsliga grunderna stryker hänvisningarna till kvalificerad majoritet och att uttryckligen anger när enkel majoritet skall tillämpas.

Detta innebär även att man i konstitutionen inför en definition av vad som avses med "enkel majoritet" i rådet och denna kan ha följande lydelse:

"För de överläggningar som kräver enkel majoritet skall rådet fatta beslut med en majoritet av sina medlemmar".

Gruppen noterade dessutom att det i arbetets nuvarande skede förefaller som om den särskilda kvalificerade majoritet som avses i artikel 205.2 andra stycket andra strecksatsen i EG-fördraget (62 röster från minst 10 medlemsstater), när rådet inte handlar på förslag av kommissionen, har strukits, och att det alltså inte är nödvändigt att i de rättsliga grunderna uttryckligen ange när denna särskilda majoritet skall gälla.³

Akter som antas på förslag av kommissionen

6. Införandet av en bestämmelse om allmän tillämpning av kommissionens initiativrätt med följande lydelse: "om inte annat föreskrivs i konstitutionen får en unionsakt endast antas på förslag av kommissionen" (utkast till artikel 18.2, CONV 691/03) innebär att man i de rättsliga grunderna stryker "på förslag av kommissionen" och i de fall då en unionsakt antas av en institution ensam eller ett organ ensamt inför en formulering där det preciseras att denna institution eller detta organ kan handla på eget initiativ utan att det dessförinnan behövs ett förslag från kommissionen.

---

³ Detta gäller t.ex. artikel 128.4 i EG-fördraget. Denna särskilda majoritet föreskrivs för närvarande dessutom i artiklarna 99.2. första och tredje styckena, 99.4 första stycket, 104.6, 107.6 b, 119.2, 119.3 andra stycket, 120.3, 207.2 första stycket, 210, 215 andra stycket, 223 sjätte stycket, 224 femte stycket, 225a femte stycket, 247.3 första stycket, 247.8, 248.4 femte stycket, 258 fjärde stycket, 259.1, 263 fjärde stycket och 276.1 i EG-fördraget. Den föreskrivs även inom GUSP (artikel 23.2 tredje stycket i EU-fördraget och inom RIF (artikel 34.3 i EU-fördraget). Dessa bestämmelser behandlas inte i denna rapport (jfr punkt 6 i det kompletterande mandatet av den 29 april 2003).

I tilläggsmandatet av den 29 april 2003 anmodas vi dock att behålla formuleringen "*på förslag av kommissionen*" i de rättsliga grunder som gäller antagandet av akter som inte är rättsakter. Expertgruppen anser att denna instruktion kan medföra vissa tolkningsproblem i fråga om räckvidden av den allmänna regel för antagande av akter på förslag av kommissionen som avses i utkastet till artikel 18.2.

7. Den formulering av utkastet till artikel 18.2 som föreslagits av presidiet är mycket vid såtillvida att den avser en "unionsakt" utan annan precisering när det gäller upphovet till dessa akter eller typen av akter. Formuleringen orsakar problem vad avser tillämpningen och rättssäkerheten.

För att undvika dessa problem och undvika att inbegripa fall som går utöver det eftersträlvade målet bör denna allmänna regel preciseras.

Vi föreslår också att tillämpningen av regeln begränsas enbart till rättsakter från Europaparlamentet och/eller rådet och till de rådsakter som inte är rättsakter för att undvika att inbegripa akter som antagits av andra institutioner eller organ (domstolen, Europeiska centralbanken, revisionsrätten, Europeiska investeringsbanken, Ekonomiska och sociala kommittén, regionkommittén, ombudsmannen, byråer, osv.).

Vi föreslår också att de typer av akter för vilka regeln är tillämplig uttryckligen skall anges (lagar, ramlagar, förordningar, beslut och rekommendationer, med undantag av organisatoriska bestämmelser och internt funktionssätt, beslutsordningar, osv.) . En särskild artikel föreslås för interna bestämmelser och förfaranden.

8. De föreslagna bestämmelserna kan ha följande lydelse:

"Varje europeisk lag eller ramlag, samt europeiska förordningar, beslut eller rekommendationer från rådet skall antas på förslag av kommissionen om inget annat föreskrivs i konstitutionen."

"Varje institution skall på eget initiativ anta organisatoriska bestämmelser och internt funktionssätt samt beslutsordningar."

I alla fall då det i de rättsliga grunderna föreskrivs att dessa akter skall antas på initiativ, rekommendation eller begäran av en medlemsstat, en institution eller ett organ utgör detta därför ett fall då "annat föreskrivs i konstitutionen", dvs. att akten i fråga inte bör antas på förslag av kommissionen.

Detsamma gäller om det i de rättsliga grunderna föreskrivs att en institution skall höras för att ge sitt godkännande beträffande ett utkast till akt. Hörandet utgör ett fall då "annat föreskrivs i konstitutionen" och godkännandet bör inte lämnas på förslag av kommissionen.

Slutligen skulle den bestämmelse som föreslås ovan tack vare sin mer precisa karaktär ge den allmänna regeln om antagande av akter på förslag av kommissionen en mer fullständig räckvidd, genom att göra det möjligt att i de rättsliga grunderna för antagandet av akter som inte är rättsakter stryka formuleringen "på förslag av kommissionen" vilket skulle undanröja de tolkningsproblem som nämns i punkt 6.

9. När det gäller utformningen av den standardformulering som skall införas i de rättsliga grunderna för att ange att institutionen får agera på egen hand föreslår expertgruppen att man skall använda formuleringen "på eget initiativ".

I de (få) fall då institutionen är skyldig att agera anser dock experterna från rådets juridiska avdelning att formuleringen "*utan förslag från kommissionen*" bör användas för att undvika att ge intrycket att institutionen på eget initiativ kan välja att agera eller inte. Det gäller särskilt (med förbehåll för granskningen av bestämmelserna i de kapitel som inte omfattas av denna rapport) fall då det föreskrivs att en institution skall utse en person för att utöva ett unionsuppdrag (ombudsman och hög representant för GUSP) eller vid antagandet av förfarandet för utomeuropeiska länders och territoriers associering (artikel 187 i EG-fördraget).⁴

Uppdelning av de rättsliga grunderna i rättsakter och akter som inte är rättsakter

10. Formuleringen av flertalet rättsliga grunder har ändrats dels till följd av införandet av den allmänna regeln om röstning med kvalificerad majoritet i rådet och regeln om antagande av akter på förslag av kommissionen och dels till följd av den uppdelning som presidiet har gjort av de rättsliga grunderna i rättsliga grunder som avser antagandet av rättsakter (genom medbeslutande eller inte) och rättsliga grunder som avser antagandet av akter som inte är rättsakter.
11. Expertgruppen har därför anpassat formuleringen av de olika rättsliga grunderna i enlighet med de anvisningar som gavs i punkt 14 i mandatet av den 29 april, där gruppen anmodas att *när det gäller rättsliga grunder som avser rättsakter stryka alla förfaranden och begränsa sig till att nämna lagar och ramlagar och att för alla rättsliga grunder som inte avser rättsakter behålla uttrycket "på förslag av kommissionen"*⁵. Expertgruppen har dessutom för varje rättslig grund angett vilka typer av akter som kan antas.
12. Expertgruppen har enats om att föreslå följande standardformuleringar som alltefter omständigheterna skall införas i de olika rättsliga grunderna:
- Vid medbeslutande, formuleringen: "***I den europeiska lagen eller ramlagen [fastställs bestämmelser.../regleras.../ möjliggörs ..., osv.].***
  - När Europaparlamentet eller rådet ensamma antar en lag eller ramlag, formuleringen: "***I [Europaparlamentets/rådets] europeiska lag eller ramlag fastställs.../regleras..., osv. "***
  - För rättsakter som inte är rättsakter, den sedvanliga formuleringen i oförändrad form: "***Rådet skall på förslag av kommissionen anta [europeiska förordningar eller beslut som fastställer.../ som inför.../som fastställer...]***".

⁴ Till följd av de formuleringar som föreslås ovan minskas den rättsliga osäkerheten, men enligt experterna vid rådets juridiska avdelning kan man inte garantera att all osäkerhet har försvunnit.

⁵ Se kommentarer till denna instruktion i de sista styckena i punkterna 6 och 8.

13. Ibland bör vissa förfaranden bibehållas, exempelvis hänvisningarna till obligatoriskt hörande av andra institutioner eller organ.
14. I vissa fall föreslår gruppen, trots att den rättsliga grunden uppenbarligen gör det fritt att välja typen av rättsakt, en enda typ av akt med hänsyn till den rättsliga grundens exakta sammanhang som i praktiken bara gör det möjligt att anta en typ av akt. Detta gäller artiklarna 72, 161 (andra stycket) och artikel 166.1 i EG-fördraget.
15. Genom denna uppdelning, och genom att den typ av akt som skall antas fastställs i varje rättslig grund, har användningen av ordet "bestämmelser" som vanligen betecknar de fall då typen av akt kan väljas fritt begränsats till allmänna hänvisningar till akter eller bestämmelser som antagits på ett visst område (till exempel artiklarna 14.1 eller 18.3 i EG-fördraget).
16. I några fall föreslår gruppen att en rättslig grund skall anpassas även om den inte finns med i någon av de förteckningar som bifogats mandatet av den 29 april (se artikel 59 och artikel 175.2 i EG-fördraget).
17. Slutligen har artikel 37.2 tredje stycket i EG-fördraget som anger den rättsliga grunden på jordbruksområdet inte anpassats, eftersom presidiet enligt mandatet av den 29 april fortfarande skall genomföra uppdelningen mellan den del som är rättsakt och den som inte är det.
18. Dessutom noterar gruppen att artiklarna 93 i EG-fördraget (rättslig grund när det gäller den indirekta beskattningen) och 187 i EG-fördraget (rättslig grund när det gäller associering av utomeuropeiska länder och territorier) inte finns med i de förteckningar över uppdelningar som bifogats mandatet av den 29 april 2003.

De nya allmänna tillämpningsbestämmelsernas inverkan på sekundärrätten

19. Expertgruppen uppmärksammar presidiet och konventet på att det är nödvändigt att i konstitutionen reglera två frågor som följer av den allmänna regeln om röstning med kvalificerad majoritet i rådet och om antagande av akter på förslag av kommissionen.
20. Den första frågan gäller förhållandet mellan regeln om antagande av akter på förslag av kommissionen och utkastet till artikel 28.2 (CONV 571/03) om genomförandeakter, där det föreskrivs att rådet i vissa fall får delegera sina genomförandebefogenheter.

Genom bristen på precision i utkastet till artikel 28.2 och på andra ställen i konstitutionen kommer effekten av den allmänna regeln i dessa fall att bli att rådet bör handla på förslag av kommissionen. Om konventet skulle vilja ge lagstiftaren möjlighet att låta rådet anta genomförandeakter utan förslag från kommissionen bör detta närmare anges, till exempel genom en formulering av typen: "*I de rättsakter som innehåller en rättslig grund för rådets antagande av genomförandeåtgärder skall det tillämpliga beslutsförfarandet anges från fall till fall.*"

21. En andra fråga gäller verkan av de allmänna reglerna på den gällande rätten

Även om denna fråga också gäller andra nya regler som kommer att införas i konstitutionen ställs den här särskilt på sin spets och kommer att få ännu större betydelse om den nuvarande formuleringen av utkastet till artikel 18.2 som avser en "unionsakt" inte preciseras ytterligare.

Det är därför nödvändigt att konventet, exempelvis i ett kapitel om hur konstitutionens ikraftträdande inverkar på unionens nuvarande rättsordning, fastställer en övergångsbestämmelse där följderna av de nya allmänna bestämmelserna för den befintliga sekundärrätten regleras.

I avsaknad av en sådan bestämmelse kommer de båda nya reglerna automatiskt att tillämpas på alla befintliga akter.

Man kan tänka sig flera alternativ till en sådan övergångsbestämmelse. Till exempel:

- Att fastställa en allmän klausul som gör det möjligt att anpassa den gällande rätten till alla de nya reglerna i konstitutionen på en gång efter förebild av anslutningsakterna för de nya medlemsstaterna.
- Att fastställa att de nya reglerna inte skall tillämpas för tidigare akter som fortsatt kommer att styras av de bestämmelser som redan är i kraft, varvid de institutioner som är upphov till akterna bestämmer från fall till fall att anpassa akten till de nya reglerna eller behålla gällande förfaranden genom att införa formuleringar som gör det möjligt att avvika från de nya reglerna, i likhet med vad som föreskrivs i artikel 4 i beslutet om kommittébestämmelser från 1987.

22. Om presidiet så önskar är gruppen beredd att lämna förslag till rättsliga texter för att lösa detta problem.

C. Strykning av konventionsinstrumentet mellan medlemsstaterna – förslag till formulering av artiklarna 20, 186 och 293 i EG-fördraget.

23. I det kompletterande mandatet av den 2 april 2003 anges även att "konventionsinstrumentet skall strykas", dvs. de avtal som ingås mellan medlemsstaterna, och att de skall ersättas med unionsakter (artiklarna 20, 186 och 293 i EG-fördraget).
24. Den nuvarande artikel 20 i EG-fördraget, rättslig grund för medborgarnas diplomatiska och konsulära skydd, kan få följande lydelse (observera att första meningen i artikel återges i utkastet till artikel om "medborgarskap" i första delen⁶):

*Varje unionsmedborgare skall inom ett tredje lands territorium, där den medlemsstat i vilken han är medborgare inte är representerad, ha rätt till skydd av varje medlemsstats diplomatiska eller konsulära myndigheter på samma villkor som medborgarna i den staten. Medlemsstaterna skall komma överens om de inbördes regler **fatta de beslut** som behövs ~~och inleda de internationella förhandlingar som krävs~~ för att säkerställa ~~detta~~ unionsmedborgarnas diplomatiska och konsulära skydd i tredje land enligt [artikel (...)]⁷.*

*Det kan fastställas i europeisk lag/en europeisk lag eller europeisk ramlag/en europeisk ramlag [... konventet kommer att besluta om akten skall antas genom medbeslutande eller av rådet ensamt och enligt vilken omröstningsregel...] **vilka åtgärder som behövs för att underlätta detta skydd.***

25. Den nuvarande artikel 186 i EG-fördraget, rättslig grund för arbetstagarnas fria rörlighet mellan medlemsstaterna och de utomeuropeiska länderna och territorierna kan få följande lydelse:

Alternativ A – övergång till ordningen i artikel 187 i EG-fördraget

*Om inte annat följer av bestämmelserna om folkhälsa, allmän säkerhet och allmän ordning skall den fria rörligheten inom medlemsstaterna för arbetstagare från dessa länder och territorier samt inom dessa länder och territorier för arbetstagare från medlemsstaterna ~~regleras av avtal, som skall ingås senare och som skall kräva medlemsstaternas enhälliga godkännande~~ styras av **åtgärder som antas i enlighet med artikel 187.***

⁶ Jfr artikel 7.2 tredje strecksatsen i CONV 528/03.

⁷ För in en hänvisning till utkastet till artikel om "medborgarskap" i första delen.

Alternativ B – Anpassning av behandlingen av arbetstagarna till den behandling som fastställs i artikel 183.5 i EG-fördraget för egenföretagare

Om inte annat följer av bestämmelserna om folkhälsa, allmän säkerhet och allmän ordning skall den fria rörligheten inom medlemsstaterna för arbetstagare från dessa länder och territorier samt inom dessa länder och territorier för arbetstagare från medlemsstaterna ~~regleras av avtal, som skall ingås senare och som skall kräva medlemsstaternas enhälliga godkännande~~ styras enligt de bestämmelser och den ordning som anges i [kapitlet] om fri rörlighet för arbetstagare samt på icke-diskriminerande grund, om inte annat följer av särskilda bestämmelser som antagits enligt [artikel 187].

26. Beträffande den nuvarande artikel 293 i EG-fördraget, där det anges att konventioner skall antas mellan medlemsstaterna på fyra områden gäller följande:

- Första strecksatsen ("*skydd till person samt åtnjutande och skydd av rättigheter på de villkor som varje stat tillerkänner sina egna medborgare*") är föråldrad, dessa olika element omfattas antingen av olika rättsliga grunder i det nuvarande EG-fördraget eller också faller de utanför fördragets tillämpningsområde. Den kan alltså strykas.
- Andra strecksatsen ("*avskaffandet av dubbelbeskattning inom gemenskapen*") förefaller omfattas av de åtgärder för tillnärmning av lagstiftningarna som för närvarande kan antas på grundval av artikel 94 i EG-fördraget och kan alltså strykas.

Om konventet anser det nödvändigt att inrätta en särskild rättslig grund kan den få följande lydelse:

***I europeisk lag/en europeisk lag eller europeisk ramlag/en europeisk ramlag
[...konventet kommer att besluta om akten skall antas genom medbeslutande eller
av rådet ensamt och enligt vilken omröstningsregel...] skall åtgärder fastställas
för att avskaffa dubbelbeskattningen av medborgare i unionens medlemsstater.***

- Tredje strecksatsen ("*ömsesidigt erkännande av bolag som avses i artikel 48 andra stycket, bibehållande av ställningen som juridisk person för det fall att ett bolags säte flyttas från ett land till ett annat samt möjlighet till fusion av bolag som lyder under olika nationella lagar*") förefaller, förutsatt att det görs en mer ingående teknisk granskning, omfattas av de åtgärder för tillnärmning av lagstiftningarna som för närvarande kan antas på grundval av artikel 95 i EG-fördraget. Den kan alltså strykas.
- Fjärde strecksatsen ("*förenkling av formaliteter för ömsesidigt erkännande och verkställighet av rättsliga avgöranden och skiljedomar*") är föråldrad eftersom den omfattas av de bestämmelser för civilrättsligt samarbete som för närvarande kan antas på grundval av artikel 65 i EG-fördraget. Den kan alltså strykas.

D. Tillägg av fiske i rubriken till kapitlet om "jordbruk" – förslag till formulering (artikel 32 i EG-fördraget)

27. För att ta hänsyn till omnämmandet av fiske i rubriken till kapitlet om "jordbruk" (som redan tillämpas på fiske, men detta framgår inte särskilt klart av den nuvarande texten) föreslås att en ny artikel 31a införs, vars första mening bör genomgå teknisk granskning, och att artikel 32.1 ändras något.

JORDBRUK OCH FISKE

Artikel 31a

"Unionen skall fastställa och genomföra en gemensam jordbruks- och fiskeripolitik.

Med jordbruksprodukter skall förstås jordens, husdjursskötselns och fiskets produkter samt produkter i första bearbetningsledet som har direkt samband med dessa produkter. Hänvisningarna till den gemensamma jordbrukspolitiken eller jordbruket och användningen av begreppet "jordbruks" skall förstås som syftande även på fisket."

Artikel 32

1. Den ~~gemensamma~~ inre marknaden skall även omfatta jordbruk och handel med jordbruksprodukter. Med jordbruksprodukter skall förstås jordens, husdjursskötselns och fiskets produkter samt produkter i första bearbetningsledet som har direkt samband med dessa produkter.

2. (...)

E. Andra tekniska anpassningar

28. Enligt mandatet av den 2 april 2003 har expertgruppen dessutom gjort olika begärda tekniska anpassningar, särskilt följande:
- Sammanslagning av bestämmelser (sammanslagning av de två punkterna i artikel 19 i EG-fördraget och av de två styckena i artikel 80.2 i EG-fördraget .
  - Införande av kapitlet om associering av utomeuropeiska länder och territorier som nytt kapitel "Aa" i strukturen för volym I, dvs. mellan kapitel A om inre politik och åtgärder och kapitel B om yttre åtgärder.
  - Ändring av terminologin när det gäller Europaparlamentet ("*samtycke*" ersätts med "*godkännande*"); adjektivet "*absolut*" stryks för att ange en majoritet av de avlagda rösterna, dvs. enkel majoritet i parlamentet, dvs. Europaparlamentets sessioner till "*extra sammanträdesperiod*".
  - Ersättande av förkortningarna ECB och ECBS med de officiella benämningarna.
  - Ersättande av "gemensamma värderingar" i artikel 16 i EG-fördraget med den formulering som anges i mandatet.

Christian PENNERA

Thérèse BLANCHET

Alain VAN SOLINGE

Kieran BRADLEY

Emer FINNEGAN

Paolo STANCANELLI

Text saknas

Bryssel den 2 april 2003

EUROPEISKA KONVENTET

SEKRETARIATET

**Kompletterande mandat för den expertgrupp
som utsetts av de tre institutionernas
juridiska avdelningar**

1. Presidiet behandlade vid mötet den 2 april 2003 de förslag som expertgruppen lagt fram i sin rapport av den 13 mars 2003 (jfr dok. CONV 618/03 s. 175–187) med undantag för de förslag som avses i punkterna 29, 30, 31 och 32.
2. Efter behandlingen enades presidiet om att ge gruppen ett kompletterande mandat för att genomföra vissa av förslagen som presidiet beslutat att följa. Eftersom presidiet ännu inte har behandlat förslagen i punkterna 29, 30, 31 och 32 kommer genomförandet av dessa eventuellt att omfattas av ett nytt kompletterande mandat från presidiet.
3. Presidiet uppmanar gruppen att genomföra följande förslag:

a) **Sammanslagning av artiklarna 70 och 80 i EG-fördraget**

Presidiet har beslutat att följa detta förslag och har valt alternativ a (s. 179).

b) **Användning av förkortningar**

Presidiet har beslutat att följa gruppens förslag (s. 176); förkortningarna i andra delen av konstitutionen skall ersättas med den officiella benämningen.

c) **Beslutsförfaranden**

Presidiet har beslutat att följa nedanstående förslag från arbetsgruppen (s. 184–185):

- i) Ersätta nuvarande röstningsregel, enligt vilken "rådets beslut [skall] fattas med en majoritet av medlemmarna" (artikel 205.1), med formuleringen "rådets beslut [skall] fattas med kvalificerad majoritet". Expertgruppen uppmanas att göra de tekniska justeringar som krävs i de rättsliga grunderna för att beakta denna nya regel.

- ii) Ersätta uttrycket "samtycke" med "godkännande (engelska: "consent") när det gäller Europaparlamentet.
- iii) Eftersom presidiet har beslutat att i en artikel i konstitutionen som avser kommissionen införa följande lydelse "såvida inget annat anges får en unionsakt endast antas på förslag av kommissionen", uppmanas expertgruppen att göra de tekniska justeringar som krävs i de olika rättsliga grunder där det anges att rådet skall besluta på förslag av kommissionen.
- iv) Ersätta uttrycket "absolut majoritet" när det gäller Europaparlamentet med uttrycket "en majoritet av de avgivna rösterna" samt ersätta uttrycket "majoritet av Europaparlamentets ledamöter" med "majoritet av dess ledamöter".

d) Associering av utomeuropeiska länder och territorier

Presidiet har beslutat att EG-fördragets fjärde del skall kvarstå som en fristående del av andra delen.

e) Sammanlagning av vissa bestämmelser

Presidiet har beslutat att följa förslaget att slå samman artikel 19.1 och 19.2, varvid expertgruppen uppmanas att vid utarbetandet av den sammanslagna bestämmelsen noga beakta de båda områdenas respektive särdrag.

f) Strykning av vissa bestämmelser

Presidiet har beslutat att följa rekommendationerna i slutsatserna från arbetsgrupp IX att stryka konventionsinstrumentet (jfr artikel 20 i EU-fördraget och artiklarna 186 och 293 i EG-fördraget) och att ersätta det med rådsförordningar eller -beslut. Presidiet har därför beslutat att stryka artikel 293 i EG-fördraget. Expertgruppen uppmanas att genomföra dessa förslag och att utreda om det eventuellt är nödvändigt att skapa en särskild rättslig grund för de områden som omfattas av denna bestämmelse och som inte torde omfattas av andra bestämmelser i konstitutionen. Rådsförordningen torde anges som instrument i denna eventuella nya rättsliga grund.

g) Ersätta uttrycket "gemensamma värderingar" i artikel 16 i EG-fördraget

Presidiet har beslutat att följa expertgruppens förslag och ersätta uttrycket "för unionens gemensamma värderingar" i artikel 16 i EG-fördraget med uttrycket "som tjänster vilka är av värde för alla i unionen".

4. Presidiet har vidare godkänt de av expertgruppens förslag som denna redan genomfört och som bifogas denna not.

_____

FÖRSLAG SOM REDAN HAR GENOMFÖRTS
AV EXPERTGRUPPEN

1. Strukturen i andra delen

Gruppen (s. 177) påpekade att vissa bestämmelser inte passar in i strukturen från den 28 oktober 2002, exempelvis de bestämmelser som skall tillämpas mer generellt (artiklarna 3.2, 6, 16, 295 och 296 i EG-fördraget), bestämmelserna om icke-diskriminering och medborgarskap (artiklarna 12, 13, 18–22), om beskattning (artiklarna 90–93), tullsamarbete (artikel 135) eller ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredje land (artikel 181a). Gruppen har lämnat förslag till deras placering i andra delen.

2. Strykning av bestämmelser som blivit föråldrade

Gruppen föreslår (s. 178) att man stryker vissa bestämmelser i EG-fördraget som har blivit föråldrade, eftersom tidpunkter eller händelser som nämns i dessa redan har passerats (artiklarna 14 och 93 i EG-fördraget, där den 31 december 1992 anges som tidpunkt för fullbordandet av den inre marknaden, och artikel 37.1 i EG-fördraget som hänvisar till en konferens som ägde rum i Stresa 1958 och vars resultat redan ingår i regelverket).

3. Omdisponering av vissa artiklar

Gruppen föreslog (s. 182–183) följande omdisponeringar av begränsad räckvidd:

- a) Artikel 4 i EG-fördraget kan flyttas till början av avdelningen "*Ekonomisk och monetär politik*".
- b) Artiklarna 14 och 15 i EG-fördraget kan flyttas till början av en ny avdelning eller ett nytt kapitel som handlar om den inre marknaden, där även artiklarna 94–97 i EG-fördraget kan sammanföras.
- c) Avdelning II "*Jordbruk*" i EG-fördraget kan kompletteras med orden "*och fiske*" för att i avdelningen återspegla tillämpningsområdet för artikel 32.1 i EG-fördraget, och artikeltexten skall anpassas för att ta hänsyn till detta.

4. Europaparlamentets årliga sammanträdesperioder

Gruppen föreslår (s. 187) att man ersätter formuleringen i artikel 196 andra stycket i EG-fördraget "*Europaparlamentet får sammanträda till extra session ...*", som kan skapa förvirring bland medborgarna, med formuleringen i parlamentets förordning från 1958, nämligen "*sammanträdesperiod*".

Kompletterande mandat av den 29 april 2003

EUROPEISKA KONVENTET
GENERALSEKRETERAREN

Bryssel den 29 april 2003

**Andra kompletterande mandatet för den expertgrupp
som utsetts av de tre institutionernas
juridiska avdelningar**

Rättsakter och förfaranden

1. Vid mötet den 2 april 2003 behandlade presidiet de förslag som expertgruppen lagt fram i sin rapport av den 13 mars 2003. Efter denna genomgång enades man om att ge gruppen ett kompletterande mandat för att genomföra vissa av förslagen som presidiet beslutat att följa. I mandatet angavs att uppföljningen av förslagen i punkterna 29, 30, 31 och 32 i rapporten, vilka presidiet ännu inte hade granskat, eventuellt skulle behandlas i ett nytt kompletterande mandat från presidiet.
2. Vid mötet den 10 april 2003 behandlade presidiet de frågor som rör punkterna 29 "Rättsakternas benämning" samt 30, 31 och 32 "Uppdelning i rådets rättsakter och rådets akter som inte är rättsakter".
3. Vid detta möte fastställde presidiet uppdelningen i rättsakter (artikel 24) och akter som inte är rättsakter som direkt antas på grundval av konstitutionen (artikel 26) och bland de förstnämnda uppdelningen mellan rättsliga grunder som i framtiden bör omfattas av det vanliga lagstiftningsförfarandet och sådana som skall antas av parlamentet eller rådet med deltagande av en annan gren av den lagstiftande makten. Presidiets slutsatser återges i de **bifogade förteckningarna**.
4. När det gäller rättsakterna innebär det system beskrivs i utkastet till artikel 25 att de alltid antas av lagstiftaren. De antas som regel gemensamt och på jämställd fot av de två grenarna av den lagstiftande makten enligt det vanliga lagstiftningsförfarande som avses i utkastet till artikel 25. Men i vissa särskilda fall antas de av parlamentet med viss medverkan av rådet eller av rådet (som handlar i egenskap av lagstiftare, dvs. enligt reglerna om öppenhet och subsidiaritet) med viss medverkan av parlamentet enligt särskilda lagstiftningsförfaranden.

5. Mot bakgrund av ändringsförslagen och plenardebatten samt expertgruppens rapport av den 13 mars 2003 har presidiet kommit fram till slutsatsen att det kan vara missledande att använda beteckningen "lagstiftningsförfarande" för det förfarande som är den allmänna regeln eftersom det verkar som om detta är det avgörande kriteriet och inte en följd av aktens "lagstiftningskaraktär". Presidiet har beslutat att precisera dess räckvidd som lagstiftningsförfarande inom allmän rätt genom att kalla det "vanligt lagstiftningsförfarande" i syfte att inte utesluta lagstiftningskaraktären hos det mycket begränsade antal akter som (om konventet beslutar detta) kommer att antas av parlamentet eller av rådet med olika grader av deltagande från den andra grenen av den lagstiftande makten i enlighet med särskilda lagstiftningsförfaranden.
6. De rättsliga grunder som behandlas i utkast till artiklar och i pågående debatter i konventet och diskussionscirkulärens har inte tagits upp i detta dokument. Det är under dessa särskilda debatter och överläggningar om de olika ämnena som det bör fastställas om de rättsliga grunderna har lagstiftningskaraktär eller inte och följaktligen vilket förfarande som bör användas för dem. Detta gäller bestämmelserna om området med frihet, säkerhet och rättvisa, bestämmelserna om domstolen och förstainstansrätten samt slutbestämmelserna och de bestämmelser som rör de yttre åtgärderna, finanserna, institutionerna, medlemskap i unionen och det demokratiska livet. Beslutsförfarandena för den ekonomiska och monetära unionen bör behandlas separat som en helhet för att se till att de blir enhetliga.
7. Avsnitt I i bilagan består av de rättsliga grunder som redan idag omfattas av det vanliga lagstiftningsförfarandet och vars lagstiftningskaraktär följaktligen inte ifrågasätts. Det innehåller också de rättsliga grunder som direkt avses i slutsatserna från arbetsgrupp IX "för förenkling".
8. Avsnitt II innehåller de rättsliga grunder som också skulle kunna omfattas av det vanliga lagstiftningsförfarandet. Presidiet anser att det rör sig om akter av lagstiftningskaraktär efter en genomgång av de kriterier som arbetsgruppen för förenkling har fastställt.
9. Avsnitt III omfattar de rättsliga grunder som utgör grund för akter, som fastän de har lagstiftningskaraktär, antas av parlamentet eller av rådet med olika grader av deltagande från den andra grenen av den lagstiftande makten.
10. Avsnitt IV innehåller förteckningen över akter som inte är rättsakter. Det gäller rättsliga grunder som motsvarar de kriterier som formulerats av arbetsgrupp IX.
11. Expertgruppen uppmanas att följa upp presidiets beslut när det gäller följande aspekter:
  - a) Expertgruppen uppmanas att för varje rättslig grund i konstitutionens tredje del ange vilka instrument som skall användas. Det gäller lagar och ramlagar för de rättsliga grunderna i avsnitten I, II och III ovan. Lagar ersätter förordningar och ramlagar direktiv. När det gäller avsnitt IV ersätter förordningar förordningar och direktiv, medan beslut förblir beslut.
  - b) När det inte anges något bestämt instrument i de nuvarande fördraget, utan det hänvisas allmänt till "åtgärd", måste man ge en möjlighet att välja mellan "lag och ramlag" när det gäller de rättsliga grunderna i avsnitten I, II och III och mellan "förordning och beslut" när det gäller de rättsliga grunderna i avsnitt IV.

- c) Termen "åtgärder", som expertgruppen har använt i samtliga fall då instrumentet inte klart anges i fördraget, innefattar även rekommendationer. Dessa kommer att behandlas i en övergripande bestämmelse i avsnitt V i konstitutionen (i den nya versionen), där det kommer anges att "när det föreskrivs i konstitutionen att rättsligt bindande akter skall antas, kan institutionerna även anta rekommendationer".
- d) I utkastet till artikel 25 anges de olika momenten i det vanliga lagstiftningsförfarandet: gemensamt beslut av parlamentet och rådet som beslutar med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och hänvisning till artikel (f.d. 251). Följaktligen blir det inte längre nödvändigt att nämna alla dessa moment i varje rättslig grund när det vanliga lagstiftningsförfarandet skall tillämpas. Expertgruppen uppmanas att undersöka möjligheten att förenkla lydelsen i de rättsliga grunder där det föreskrivs att rättsakter skall antas enligt det vanliga lagstiftningsförfarandet genom att ersätta den detaljerade beskrivningen av förfarandet med en enkel hänvisning till lagen eller ramlagen.
- e) Förteckningarna över de rättsliga grunderna medför också vissa ändringar av förfarandena. Expertgruppen uppmanas även att genomföra sådana ändringar.

Arbetsdokument av den 16 april 2003: kommissionens initiativrätt

- 12. Expertgruppen har förelagt presidiet ett arbetsdokument som uppföljning av samtliga punkter i det kompletterande mandatet av den 2 april 2003, med undantag av punkt c iii om införande av en allmän regel där det föreskrivs att "såvida inget annat anges får en unionsakt endast antas på förslag av kommissionen" .
- 13. Presidiet har under tiden förelagt konventet ett utkast till avdelning IV om institutionerna. I detta utkast bekräftas regeln enligt vilken "om inte annat föreskrivs i konstitutionen får en unionsakt endast antas på förslag av kommissionen"¹
- 14. Med tanke på denna allmänna bestämmelse och de argument som framförts av de juridiska experterna uppmanas expertgruppen att
  - när det gäller alla rättsliga grunder där rättsakter inte föreskrivs bibehålla lydelsen "på förslag av kommissionen",
  - när det gäller de rättsliga grunder där rättsakter föreskrivs stryka alla förfaranden och enbart hänvisa till lagar och ramlagar.

---

¹ Utkast till artikel 18.2 (CONV 691/03).

Tidsram för det andra kompletterande mandatet

15. Med tanke på att konventet nu måste arbeta mycket snabbt uppmanas expertgruppen att fullgöra detta andra kompletterande mandat och lägga fram sina slutsatser för presidiet genom konvents generalsekretariat den 8 maj 2003.
-

I. RÄTTSAKTER - SEDVANLIGT LAGSTIFTNINGSFÖRFARANDE

- Bestämmelser enligt vilka all diskriminering på grund av nationalitet skall vara förbjuden. Artikel 12.
- Stimulansåtgärder i fråga om icke-diskriminering. Artikel 31.2.
- Bestämmelser för att underlätta för medborgarna att utöva rätten till fri rörlighet och fri vistelse på medlemsstaternas territorium. Artikel 18.2.
- Fri rörlighet för arbetstagare. Artikel 40.
- Etableringsrätt. Artikel 44.
- Samordning av bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som föreskriver särskild behandling av medborgare i andra medlemsstater vid utövande av etableringsrätten. Artikel 46.2.
- Etableringsrätt för utövande av förvärvsverksamhet som egenföretagare. Artikel 47, slutet av andra stycket.
- Tjänster. Artikel 55.
- Gemensamma regler för internationella transporter till eller från en medlemsstats territorium eller genom en eller flera medlemsstaters territorier. Villkor under vilka utomlands hemmahörande transportföretag får utföra transporter i en medlemsstat. Åtgärder för att förbättra transportsäkerheten. Artikel 71.1.
- Utvidgning av procedurreglerna i artikel 71.1 till att omfatta sjöfart och luftfart. Artikel 80.2.
- Harmoniseringsåtgärder för den inre marknaden. Artikel 95.1.
- Stimulansåtgärder för sysselsättningen. Artikel 129.
- Tullsamarbete. Artikel 135.
- Socialpolitik. artikel 137.1 a-b, 137.1 e, 137.1 h-k, 137.2 andra stycket. ***(Den del av artikeln som avses här är för närvarande föremål för lagstiftningsförfarande. Den andra delen, vilken behandlas nedan, skulle kunna bli det efter ett enhälligt beslut i rådet.)***
- Socialpolitik (lika möjligheter, lika behandling och lika lön). Artikel 141.
- Genomförande av bestämmelser om Europeiska socialfonden. Artikel 148.
- Utbildning. Artikel 149.4 (med undantag för rekommendationerna).
- Yrkesutbildning (åtgärder som bidrar till uppfyllandet av målen i artikel 150). Artikel 150.4.
- Folkhälsa (minimivillkor i fråga om kvalitet och säkerhet för organ, åtgärder på växtskydds- och veterinärområdet som direkt syftar till att skydda folkhälsan). Artikel 152.4.
- Konsumentskydd. Artikel 153.4.
- Transeuropeiska nät, riktlinjer. Artikel 156 första stycket.
- Övriga åtgärder som berör det transeuropeiska nätet. Artikel 156.
- Industri. Artikel 157.3.
- Åtgärden för ekonomisk och social sammanhållning. Artikel 159.
- Genomförandebestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden. Artikel 162.
- Ramprogram för forskning. Artikel 166.
- Antagande av de åtgärder som avses i artiklarna 167–169 – forskning. Artikel 172.
- Miljö (gemenskapsåtgärder för att uppnå de mål som anges i artikel 174). Artikel 175.1.

- Handlingsprogram på andra miljöområden. Artikel 175.3 S
- Utvecklingssamarbete. Artikel 179.
- Stadgar för politiska partier på europeisk nivå och bestämmelser om deras finansiering. Artikel 191.
- Allmänna principer i fråga om insyn. Artikel 255.2.
- Kamp mot bedrägerier som riktar sig mot gemenskapens ekonomiska intressen. Artikel 280.4.
- Statistik. Artikel 285.2.
- Inrättande av ett oberoende kontrollorgan för skydd av uppgifter. Artikel 286.2.

Rättsliga grunder som direkt åsyftas i slutsatserna från "arbetsgruppen för förenkling" och som bör bli föremål för ett sedvanligt lagstiftningsförfarande

- Inre marknaden (åtgärder för social trygghet för migrerande arbetstagare i gemenskapen). Artikel 42. (För närvarande fattar rådet beslut med enhällighet)¹
- Samordning av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar om upptagande och utövande av förvärvsverksamhet som egenföretagare. Samordning av gällande principer inom yrkeslagstiftningen såvitt avser utbildning och tillträdesvillkor för fysiska personer. Artikel 47. (För närvarande fattar rådet beslut med enhällighet)
- Kultur. Artikel 151 (med undantag för rekommendationerna). *(För närvarande fattar rådet beslut med enhällighet)*
- Strukturfonden och Sammanhållningsfonden (från och med 2007). Artikel 161. (För närvarande: kvalificerad majoritet 2007 och samtycke)

---

¹ Presidiet föreslår ett ändrat förfarande, dvs. att övergå från enhällighet till kvalificerad majoritet eftersom det är övertygat om att denna artikel inte kommer att föranleda några åtgärder för att harmonisera medlemsstaternas lagstiftning.

II. BESTÄMMELSER SOM KAN BLI FÖREMÅL FÖR DET SEDVANLIGA LAGSTIFTNINGSFÖRFARANDET

Nuvarande förfarande: Kvalificerad majoritet i rådet och enkelt yttrande från parlamentet

- Lagstiftning som avser den gemensamma jordbrukspolitiken. Artikel 37.2.²
- Liberalisering av tjänster. Artikel 52.1.
- Bestämmelser om principerna för transportväsendet vars tillämpning kan komma att påverka levnadsstandarden och sysselsättningen. Artikel 71.2.
- Socialpolitik: artikel 137.1 d, f och g och artikel 137.2 andra stycket. *(Enligt gällande fördrag kan de här avsedda aspekterna underkastas medbeslutandeförfarandet efter ett enhälligt rådsbeslut.)*
- Formerna för kontroll av genomförandebefogenheterna. Artikel 202. *(Utkast till artikel 28)*
- Antagande av budgetförordningar (från 2007). Artikel 279.1.
- Fastställande av tjänsteföreskrifter för tjänstemännen i Europeiska gemenskaperna och anställningsvillkor för övriga anställda i gemenskaperna. Artikel 283.

Nuvarande förfarande: Kvalificerad majoritet i rådet

- Undantag i en medlemsstat av viss verksamhet från tillämpningsområdet för de bestämmelser som rör etableringsrätten. Artikel 45 andra stycket.
- Utsträckande av bestämmelserna om tillhandahållande av tjänster till att omfatta medborgare i tredje land som har etablerat sig inom gemenskapen. Artikel 49 andra stycket.
- Beslut om andra åtgärder beträffande kapitalrörelser till eller från tredje land. Artikel 57.2 första delen.
- Antagande av direktiv för att undanröja snedvridning på den inre marknaden. Artikel 96 andra stycket.

Nuvarande förfarande: Enhällighet i rådet och enkelt yttrande från parlamentet

- Ändring av vissa artiklar i protokollet om Europeiska investeringsbankens stadga. Artikel 266.

---

² I ett senare skede bör man ange vilka aspekter av jordbrukspolitiken som bör betraktas som lagstiftningsaspekter och vilka som bör betraktas som icke-lagstiftningsaspekter.

III. RÄTTSAKTER SOM ANTAS I ENLIGHET MED ETT SÄRSKILT LAGSTIFTNINGSFÖRFARANDE

Akter som antas av Europaparlamentet

- Regler för ombudsmannen. Artikel 195.4. *(Nuvarande förfarande: antagande av parlamentet efter rådets godkännande och yttrande från kommissionen)*
- Regler för parlamentets ledamöter. Artikel 190.5. *(Nuvarande förfarande: antagande av parlamentet efter rådets godkännande och yttrande från kommissionen)*
- Närmare föreskrifter om utövandet av undersökningsrätten. Artikel 193. *(Nuvarande förfarande: samförstånd mellan parlamentet, rådet och kommissionen. Presidiet föreslår att parlamentet antar efter rådets godkännande och kommissionens yttrande.)*

Akter som kräver nationell ratificering

- Utvidgning av de rättigheter som är kopplade till medborgarskapet. Artikel 22. *(Nuvarande förfarande: enhällighet i rådet och enkelt yttrande från parlamentet. Presidiet föreslår att enkelt yttrande från parlamentet ersätts med samtycke.)*
- Enhetligt valförfarande. Artikel 190.4. *(Nuvarande förfarande: enhällighet i rådet på förslag av och efter samtycke från parlamentet.)*

Akter med konstitutionell återverkan i medlemsstaterna

- Åtgärder för att bekämpa diskriminering. Artikel 13.1.³ *(Nuvarande förfarande: enhällighet i rådet och enkelt yttrande från parlamentet)*
- Medborgarskap: rösträtt och valbarhet. Artikel 19.³ *(Nuvarande förfarande: enhällighet i rådet och enkelt yttrande från parlamentet)*

Akter som är särskilt politiskt känsliga.⁴ Nuvarande förfarande: enhällighet i rådet och enkelt yttrande från parlamentet

- Antagande av åtgärder beträffande kapitalrörelser till eller från tredje land som utgör ett steg tillbaka i den liberaliseringsprocess som föreskrivs i gemenskapsrätten. Slutet av artikel 57.2.⁵ *(I det nuvarande förfarandet föreskrivs inte något yttrande från parlamentet.)*
- Harmonisering av lagstiftning. Artikel 94.⁵

---

³ Dessa båda rättsliga grunder kräver inte nationell ratificering men de har direkta konsekvenser för medlemsstaternas konstitutionella bestämmelser.

⁴ Arbetsgrupp IX för förenkling meddelade när den tog upp den allmänna tillämpningen av lagstiftningsförfarandet att det skulle finnas kvar undantag från denna regel på de områden där unionens mycket specifika karaktär kräver autonoma beslutsförfaranden (krav på ratificering) eller på områden som är "politiskt mycket känsliga" för medlemsstaterna.

⁵ Dessa tre bestämmelser är undantag jämfört med respektive allmänna regler i dessa där lagstiftningsförfarandet föreskrivs: slutet av artikel 57.2 är ett undantag jämfört med den allmänna regeln i artikel 57.2 första delen; artikel 94 är ett undantag jämfört med artikel 95 om presidiet följer expertgruppens förslag; artikel 175.2 är ett undantag jämfört med artikel 175.1.

- Socialpolitik: social trygghet och socialt skydd för arbetstagarna. Artikel 137.1 c och artikel 137.2 andra stycket.
- Bestämmelser av skattekaraktär, åtgärder för fysisk planering och markanvändning, åtgärder som påverkar energiförsörjningen och biodiversifieringen av energi. Artikel 175.2.⁵

IV. AKTER SOM INTE ÄR RÄTTSAKTER

Nuvarande förfarande: Kvalificerad majoritet i rådet och enkelt yttrande från parlamentet

- Rättsakter som inte är rättsakter och som avser jordbrukspolitiken. Artikel 37.2.⁶
- Akter som avser konkurrensfrågor. Artikel 83.
- Akter som avser statligt stöd. Artikel 89.
- Fastläggande av riktlinjer, som medlemsstaterna skall beakta i sin sysselsättningspolitik, på grundval av slutsatser från Europeiska rådet. Artikel 128.2.
- Särskilda forskningsprogram. Artikel 166.4.
- Forskning, inrättande av gemensamma företag. Artikel 172 första stycket.
- Utnämning av revisionsrättens ledamöter. Artikel 247.3.

Nuvarande förfarande: Kvalificerad majoritet i rådet

- Riktlinjer för att säkerställa väl avvägda framsteg inom alla av den inre marknaden berörda sektorer. Artikel 14.3.
- Fastställande av tullsatser i den gemensamma tulltaxan. Artikel 26.
- Avskaffande av diskriminering på transportområdet. Artikel 75.3.
- Befrielse och återbetalning vid export samt utjämningsskatter vid import mellan medlemsstaterna. Artikel 92.
- Rekommendationer för sysselsättningen. Artikel 128.4.
- Tillämpning av övriga avtal mellan arbetsmarknadens parter. Artikel 139.2.
- Rekommendationer för utbildning. Artikel 149.4 andra strecksatsen.
- Rekommendationer för kulturområdet. Artikel 151.5 andra strecksatsen. *(För närvarande: enhällighet i rådet. Presidiet föreslår att man skall övergå till kvalificerad majoritet för att bibehålla samstämmigheten med de förslag som avser lagstiftning i avsnitt I.)*
- Rekommendationer på folkhälsoområdet. Artikel 152.4 in fine.
- Fastställande av löner, arvoden och pensioner för kommissionens och domstolens ledamöter. Artikel 210.
- Beslut att inte ersätta en kommissionsledamot som begärt sitt entledigande eller avsatts. – Fastställande av anställningsvillkor, löner, arvoden och pensioner för revisionsrättens ledamöter. Artikel 247.8.
- Utnämning av ESK:s ledamöter och fastställande av deras arvoden. Artikel 259.
- Fastställande av arvoden för ESK:s ledamöter. Artikel 258 sista stycket.
- Utnämning av Regionkommitténs ledamöter och deras suppleanter. Artikel 263 tredje stycket.

---

⁶ Se fotnot 2 på s. 7.

Nuvarande förfarande: Enhällighet i rådet

- Beslut om huruvida statligt stöd i konkurrenshänseende är förenlighet med den gemensamma marknaden. Artikel 88.2.
- Tillämpning av avtal som slutits mellan arbetsmarknadens parter på områden som omfattas av artikel 137.3. Artikel 139.2.
- Fastställande av reglerna i fråga om språk för gemenskapens institutioner. Artikel 290.
- Ändring av den produktlista som avses i bestämmelserna om handel med eller tillverkning av vapen, ammunition och krigsmateriel. Artikel 296.2.

Nuvarande förfarande: Enkel majoritet i rådet

- Sysselsättningskommittén. Artikel 130.
  - Kommittén för socialt skydd. Artikel 144.
  - Stadgar för de kommittéer som föreskrivs i detta fördrag. Artikel 209.
-

VOLYM I

PRELIMINÄRT UTKAST TILL KONSTITUTIONELLT FÖRDRAG

Andra delen

Unionens politik och genomförandet av unionens åtgärder

* * *

*Bestämmelserna i EG-fördraget och EU-fördraget som följer strukturen
i det preliminära utkastet till konstitutionellt fördrag av den 28 oktober 2002
(CONV 369/02)*

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ANDRA DELEN:

UNIONENS POLITIK OCH GENOMFÖRANDE AV DESS ÅTGÄRDER

sida

[<u>ALLMÄNNA BESTÄMMELSER</u>] (<i>ny rubrik</i>)	36
[<u>ICKE-DISKRIMINERING OCH MEDBORGARSKAP</u>] (<i>ny rubrik</i>)	37
A. INRE POLITIK OCH ÅTGÄRDER	42
A1. INRE MARKNADEN	42
I. Fri rörlighet för personer och tjänster	43
1. Arbetstagare	43
2. Etableringsfrihet	45
3. Frihet att tillhandahålla tjänster	48
4. ~~Visering, asyl, invandring samt annan politik som rör fri rörlighet för personer~~ (<i>flyttad till A4 "Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa"</i>)	
II. Fri rörlighet för varor	51
1. Tullunion	51
[<u>1A. Tullsamarbete</u>] (<i>ny rubrik</i>)	52
2. Förbud mot kvantitativa restriktioner	52
III. Kapital och betalningar	53
[<u>IIIA. Bestämmelser om skatter</u>] (<i>ny rubrik</i>)	55
IV. Tillnärmning av lagstiftningarna	56

A2. EKONOMISK OCH MONETÄR POLITIK (återges inte här)	59
A.3 POLITIKEN PÅ ANDRA SÄRSKILDA OMRÅDEN	59
I. Konkurrensregler	59
II. Socialpolitik	65
III. Ekonomisk och social sammanhållning	71
IV. Jordbruk och fiske	73
V. Miljö	77
VI. Konsumentskydd	80
VII. Transporter	80
VIII. Transeuropeiska nät	84
IX. Forskning och teknisk utveckling	86
A4. ~~INRE SÄKERHET~~ ETT OMRÅDE MED FRIHET, SÄKERHET OCH RÄTTVISA (återges inte här)	90
A5. OMRÅDEN INOM VILKA UNIONEN KAN BESLUTA OM ATT GENOMFÖRA STÖDJANDE ÅTGÄRDER	91
I. Sysselsättning	91
II. Folkhälsa	93
III. Industri	95
IV. Kultur	96
V. Utbildning, yrkesutbildning och ungdomsfrågor	97

AA. ASSOCIERING AV UTOMEUROPEISKA LÄNDER OCH TERRITORIER	99
B. YTTRE ÅTGÄRDER (återges inte här)	102
C. FÖRSVAR (återges inte här)	102
D. UNIONENS FUNKTION (återges inte här)	102

* * *

ANDRA DELEN:

UNIONENS POLITIK OCH GENOMFÖRANDE AV DESS ÅTGÄRDER

[ALLMÄNNA BESTÄMMELSER]¹

Klausul 1 (f.d. artikel 3)

1. [...] ²

2.—I all verksamhet som avses i denna ~~artikel~~ **del** skall ~~gemenskapen~~ **unionen** syfta till att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och att främja jämställdhet mellan dem. ³

Klausul 2 (f.d. artikel 6)⁴

Miljöskyddskraven skall integreras i utformningen och genomförandet av ~~gemenskapens~~ **unionens** politik och verksamhet enligt ~~artikel 3~~ **denna del**, särskilt i syfte att främja en hållbar utveckling.

---

¹ Eftersom det i det preliminära utkastet till konstitutionellt fördrag av den 28 oktober 2002 (CONV 369/02) inte anges var vissa bestämmelser skall stå har dessa förts in på olika ställen i texten under en preliminär rubrik i väntan på tydligare anvisningar från konventet. Dessutom anges rubrikerna på avdelningar och mellanliggande (befintliga eller föreslagna) avsnitt allmänt inom hakparentes i väntan på en mer bearbetad struktur.

² Denna punkt återfinns i addendumet till detta dokument.

³ Denna punkt, som skall tillämpas på ett övergripande sätt för alla politikområden, skulle kunna slås samman med artikel 6 (miljö) till en enda artikel, och t.o.m. med de andra bestämmelser av detta slag som återfinns på skilda ställen i de olika kapitlen, t.ex. under en rubrik kallad "allmänna bestämmelser". Dessutom bör det noteras att hänvisningen till "denna del" utvidgar tillämpningsområdet för denna (eller dessa) "övergripande" punkt(er), såvitt den omfattar ämnen som för närvarande ligger inom de andra och tredje pelarna.

⁴ Denna artikel, som skall tillämpas på ett övergripande sätt för alla politikområden, skulle kunna slås samman med andra artiklar av samma slag till en enda artikel (jfr fotnot till artikel 3.2). Samma kommentar som i den fotnoten angående användningen av uttrycket "denna del".

Klausul 3 (f.d. artikel 16)

Utan att det påverkar tillämpningen av [artiklarna 73, 86 och 87] och med beaktande av den betydelse som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse har för unionens ~~[gemensamma värderingar]~~ **som tjänster vilka är av värde för alla i unionen**⁵ och den roll som dessa tjänster spelar när det gäller att främja ~~dess~~ sociala och territoriella sammanhållning, skall ~~gemenskapen~~ **unionen** och medlemsstaterna, var och en inom ramen för sina respektive befogenheter och inom ~~detta fördrags~~ **denna konstitutions** tillämpningsområde, sörja för att sådana tjänster utförs på grundval av principer och villkor som gör det möjligt för dem att fullgöra sina uppgifter.

Klausul 4 (f.d. artikel 295)

Texten återges inte här i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

*Klausul 5 (f.d. artikel 296)*⁶

Texten återges inte här i enlighet med det kompletterade mandatet av den 29 april 2003.

[ICKE-DISKRIMINERING OCH MEDBORGARSKAP]⁷

Klausul 6 (f.d. artikel 12)

~~Inom detta fördrags tillämpningsområde och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i fördraget, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.~~

~~Rådet kan enligt förfarandet i artikel 251 anta bestämmelser i syfte att Den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen skall reglera förbudet~~ **juda mot sådan diskriminering på grund av nationalitet såsom avses i [artikel (...)].**⁸

⁵ Formulering enligt det kompletterande mandatet av den 2 april 2003.

⁶ Denna artikel kan behandlas av konventet i samband med frågor som rör ett gemensamt försvar.

⁷ Förslag till ny rubrik som inte fanns med i strukturen av den 28 oktober 2002 till preliminärt utkast till konstitutionellt fördrag (CONV 369/02).

⁸ Inför en hänvisning till utkastet till artikel om "icke-diskriminering på grund av nationalitet" i del I (artikel 6, CONV 528/03).

Klausul 7 (f.d. artikel 13)

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de övriga bestämmelserna i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen** och inom ramen för de befogenheter som ~~fördraget~~ **konstitutionen** ger ~~gemenskapen unionen~~, kan rådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet vidta genom rådets europeiska lag eller europeiska ramlag lämpliga åtgärder **fastställas** för att bekämpa diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. **Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.**

2. Med avvikelse från punkt 1 skall **genom den europeiska lagen eller ramlagen fatta beslut i enlighet med förfarandet i artikel 251 när rådet**, i syfte att stödja de åtgärder som medlemsstaterna vidtar för att bidra till att förverkliga målen i punkt 1, ~~beslutar om fastställas~~ **stimulansåtgärder på unionsnivå**, som dock inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Klausul 8 (f.d. artikel 18)

1. ~~Varje unionsmedborgare skall ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, om inte annat följer av de begränsningar och villkor som föreskrivs i detta fördrag och i bestämmelserna om genomförande av fördraget.⁹~~

2. Om en åtgärd från ~~gemenskapens~~ **unionens** sida är nödvändig för att uppnå ~~detta~~ **det mål som avses i [artikel (...)]¹⁰ för rätten till fri rörlighet och fri vistelse för alla unionsmedborgare** och om inte befogenheter för detta föreskrivs i ~~detta fördrag denna konstitution~~ **kan rådet anta bestämmelser i syfte att kan en europeisk lag eller en europeisk ramlag** underlätta utövandet av ~~de rättigheter som avses i punkt 1 denna rättighet. Rådet skall besluta enligt förfarandet i artikel 251.~~

3. [Punkt 2] skall inte tillämpas på bestämmelser om pass, identitetskort, uppehållstillstånd eller andra jämförbara dokument och inte heller på bestämmelser om social trygghet eller socialt skydd.¹¹

---

⁹ Artikel 18.1 utgår och ersätts med utkastet till artikel om "medborgarskap" i del I (artikel 7.2, första strecksatsen, CONV 528/03).

¹⁰ Inför en hänvisning till utkastet till artikeln om "medborgarskap" i del I (artikel 7.2, första strecksatsen, CONV 528/03).

¹¹ Det föreslås att det klargörs om denna punkt syftar till att undanta alla befogenheter enligt denna artikel på de områden som räknas upp eller om det handlar om att undanta medbeslutande eller kvalificerad majoritet i rådet. Om det senare är fallet, bör konventet undersöka om det är lämpligt att införa en särskild rättslig grund för de bestämmelser som avses i punkt 3.

1. — Varje unionsmedborgare som är bosatt i en medlemsstat där han inte är medborgare skall ha rösträtt och vara valbar vid kommunala val i den medlemsstat där han är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten. Denna rätt¹³ får utövas om inte annat följer av de närmare bestämmelser som rådet antar genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet; dessa bestämmelser kan föreskriva undantag om det är motiverat med hänsyn till särskilda problem i en medlemsstat.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av [artikel 190.4] och de bestämmelser som har antagits för att genomföra denna, skall varje unionsmedborgare som är bosatt i en medlemsstat där han inte är medborgare ha rösträtt och vara valbar vid val till Europaparlamentet i den medlemsstat där han är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten. Denna rätt får utövas om inte annat följer av de närmare bestämmelser som rådet antar genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet. **Genom rådets europeiska lag eller europeiska ramlag skall regler fastställas för utövandet av varje unionsmedborgares rätt enligt [artikel (...)]¹⁴ att rösta och vara valbar vid kommunala val samt vid val till Europaparlamentet i den medlemsstat där han är bosatt. Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet. Dessa bestämmelser kan föreskriva undantag om det är motiverat med hänsyn till särskilda problem i en medlemsstat.**

Rätten att rösta och vara valbar vid val till Europaparlamentet skall utövas utan att det påverkar [artikel 190.4] och de bestämmelser som har antagits för att genomföra denna.

---

¹² I denna text slås punkterna 1 och 2 ihop och man bevarar hänvisningen till artikel 190.4 som avser enhetligt förfarande för val av ledamöter i Europaparlamentet kommer att behandlas i första delen. I denna bestämmelse avses rätten (att rösta/vara valbar i europeiska val) och inte förfarandet för att anta bestämmelser för att utöva denna rätt (föreskrivs här). Utkastet till artikel om "medborgarskap" i första delen (artikel 7.2, andra strecksatsen, CONV 528/03) som omfattar denna rättighet hänvisar emellertid inte längre till artikel 190 eftersom en separat mening införts där det anges att rättigheten endast gäller rätten att rösta och vara valbar.

¹³ Den första meningen i punkterna 1 och 2 i artikel 19 utgår och ersätts av utkastet till artikel om "medborgarskap" i del I (artikel 7.2, andra strecksatsen, CONV 528/03).

¹⁴ Inför en hänvisning till artikeln om "rösträtt och valbarhet vid val till Europaparlamentet samt vid kommunala val" i första delen (artikel 7.2 CONV 528/03).

Klausul 10 (f.d. artikel 20)¹⁵

~~Varje unionsmedborgare skall inom ett tredje lands territorium, där den medlemsstat i vilken han är medborgare inte är representerad, ha rätt till skydd av varje medlemsstats diplomatiska eller konsulära myndigheter på samma villkor som medborgarna i den staten. Medlemsstaterna skall komma överens om de inbördes regler vidta de åtgärder som behövs och inleda de internationella förhandlingar som krävs för att säkerställa detta diplomatiskt och konsulärt skydd för unionsmedborgare i tredje land, såsom avses i [artikel (...)]¹⁶~~

Genom en/den lag/lagen eller ramlag/ramlagen [... konventet kommer att avgöra om akten skall antas genom medbeslutandeförfarande eller av rådet ensamt och enligt vilka röstningsregler ...] får de åtgärder fastställas som behövs för att underlätta detta skydd.

Klausul 11 (f.d. artikel 21)¹⁷

~~Varje unionsmedborgare skall ha rätt att göra framställningar till Europaparlamentet enligt artikel 194.~~

~~Varje unionsmedborgare kan vända sig till den enligt artikel 195 tillsatta ombudsmannen.~~

I enlighet med [artikel (...)]¹⁸ kan varje unionsmedborgare kan skriftligen vända sig till institutionerna eller organen som avses i denna artikel eller i artikel 7 på något av de språk som anges i artikel 314 och få svar på samma språk. De institutioner och organ som avses i denna artikel är de som förtecknas i [artikel (...)] samt ombudsmannen.¹⁹

Klausul 12 (f.d. artikel 22)

Kommissionen skall vart tredje år rapportera till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén om tillämpningen av bestämmelserna i [artikel (...)]²⁰ i [denna del]. I denna rapport skall hänsyn tas till unionens utveckling.

¹⁵ Den första meningen i artikel 20 utgår och ersätts av utkastet till artikel om "medborgarskap" i första delen (artikel 7.2, tredje strecksatsen, CONV 528/03). Text som föreslagits för att följa det kompletterande mandatet av den 2 april 2003 (avskaffande av konventionsinstrumentet mellan medlemsstater).

¹⁶ Inför en hänvisning till utkastet till artikel om "medborgarskap" i första delen (artikel 7.2, tredje strecksatsen, CONV 528/03).

¹⁷ De två första styckena, som inte är operativa och endast hänvisar till artiklarna 194 och 195, bör utgå, eftersom de rättigheter som de föreskriver anges i utkastet till artikel om "medborgarskap" i första delen (artikel 7.2, sista strecksatsen, CONV 528/03).

¹⁸ Inför en hänvisning till utkastet till artikel om "medborgarskap" i första delen (artikel 7.2, sista strecksatsen, CONV 528/03).

¹⁹ Inför en hänvisning till utkastet till den artikel i första delen som kommer att innehålla förteckningen över institutionerna och det två rådgivande organen (Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén).

²⁰ Inför en hänvisning till utkastet till artikel om "medborgarskap" i första delen (artikel 7.2, 528/03).

På denna grund och om inte annat följer av andra bestämmelser i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen** får rådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet ~~med enhällighet~~ anta bestämmelser **skall rådets europeiska lag eller europeiska ramlag komplettera** för att stärka eller komplettera de rättigheter som föreskrivs i denna del [artikel (...)²¹], dessa bestämmelser **lag eller ramlag som** rådet skall ~~rådet~~ rekommendera medlemsstaterna att anta i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. **Rådet skall besluta med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande.**²²

---

²¹ Inför en hänvisning till utkastet till artikel om "medborgarskap" i del I (artikel 7.2, 528/03).

²² Ersättande av hörande med godkännande av Europaparlamentet i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

TREDJE DELEN

GEMENSKAPENS UNIONENS POLITIK

A. INRE POLITIK OCH ÅTGÄRDER²³

A1. INRE MARKNADEN

*Klausul 13 (f.d. artikel 14)*²⁴

1. ~~Gemenskapen Unionen~~ skall ~~besluta om åtgärder~~ **anta bestämmelser** i syfte att ~~gradvis~~ upprätta den inre marknaden ~~under tiden fram till och med den 31 december 1992~~ i enlighet med ~~bestämmelserna i denna artikel och i artiklarna [15, 26, 47.2, 49, 80, 93 och 95]~~ och utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**.
2. Den inre marknaden skall omfatta ett område utan inre gränser, där fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital säkerställs i enlighet med bestämmelserna i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**.
3. Rådet skall ~~genom beslut med kvalificerad majoritet~~ på förslag av kommissionen **anta europeiska förordningar eller europeiska beslut**²⁵ där fastställa de riktlinjer och villkor **fastställs** som är nödvändiga för att säkerställa väl avvägda framsteg inom alla berörda sektorer.²⁶

---

²³ Det bör noteras att det i strukturen i det preliminära utkastet till konstitutionellt fördrag (CONV 369/02) inte anges någon särskild plats för bestämmelser om vissa områden som energi, rymden, humanitärt bistånd, skydd mot katastrofer samt idrott, vilka senare har behandlats i utkastet till artiklar om unionens befogenheter (CONV 528/03). Konventet bör därför ange om och var det önskar föra in dessa bestämmelser.

²⁴ Det föreslås att artiklarna 14 och 15 återges i kapitlet om "inre marknaden".

²⁵ Akter som inte är rättsakter i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003. Med tanke på denna artikels räckvidd föreslås att man överväger att snarast föreskriva rättsakter.

²⁶ Det förefaller som om denna punkt aldrig har använts. Bör den utgå?

Klausul 14 (f.d. artikel 15)²⁷

Kommissionen skall, när den utformar sina förslag i syfte att nå de mål som uppställts i artikel 14, ta hänsyn till de påfrestningar som vissa ekonomier på olika utvecklingsnivåer kommer att utsättas för ~~under den tid då~~ på grund av upprättandet av den inre marknaden ~~upprättas~~, och den får föreslå lämpliga bestämmelser.

Om dessa bestämmelser får formen av undantag, måste de vara av tillfällig natur och medföra minsta möjliga störning av den ~~gemensamma~~ inre marknadens funktion.

Klausul 15 (f.d. artikel 297)

Texten återges inte här i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

Klausul 16 (f.d. artikel 298)

Texten återges inte här i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

I. FRI RÖRLIGHET FÖR PERSONER OCH TJÄNSTER

1. ARBETSTAGARE

Klausul 17 (f.d. artikel 39)

1. ~~Fri rörlighet för arbetstagare skall säkerställas~~ **Arbetstagare skall ha rätt att röra sig fritt inom gemenskapen unionen.**²⁸
2. ~~Denna fria rörlighet skall innebära att~~ All diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet ~~skall avskaffas~~ vad gäller anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor **skall vara förbjuden.**²⁹
3. ~~Den skall,~~ Med förbehåll för de begränsningar som grundas på hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa, ~~innefatta~~ **skall arbetstagare ha**³⁰ rätt att
  - a) anta faktiska erbjudanden om anställning,

²⁷ Hänvisningen till den tid då den inre marknaden upprättas har utgått. § Strykningen av denna hänvisning skulle emellertid kunna medföra en förlängning av möjligheterna till undantag enligt artikel 15, vilka endast kunde tillämpas under perioden i fråga.

²⁸ Denna formulering är rakare och tydligare men ändrar ingenting i sak.

²⁹ Denna formulering är rakare och tydligare men ändrar ingenting i sak.

³⁰ Denna formulering är rakare och tydligare men ändrar ingenting i sak.

- b) förflytta sig fritt inom medlemsstaternas territorium för detta ändamål,
  - c) uppehålla sig i en medlemsstat i syfte att inneha anställning där i överensstämmelse med de lagar och andra författningar som gäller för anställning av medborgare i den staten,
  - d) stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställd där, på villkor som ~~skall fastställas i europeiska förordningar som av kommissionen antagit i tillämpningsföreskrifter.~~
4. ~~Bestämmelserna i~~ Denna artikel skall inte tillämpas på anställning i offentlig tjänst.

Klausul 18 (f.d. artikel 40)

~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén utfärda direktiv eller förordningar i vilka de åtgärder anges~~ **Genom en europeisk lag eller en europeisk ramlag skall de åtgärder fastställas** som är nödvändiga för att genomföra den fria rörlighet för arbetstagare som definieras i [artikel 39]. **Den skall antas efter att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.**

Syftet med denna europeiska lag eller europeiska ramlag är särskilt att

- a) säkerställa ett nära samarbete mellan nationella arbetsmarknadsmyndigheter,
- b) avveckla sådana administrativa förfaranden och sådan administrativ praxis samt sådana kvalifikationstider för tillträde till lediga anställningar som har sin grund antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna, och som skulle kunna hindra den fria rörligheten för arbetstagare om de behövs,
- c) avveckla alla sådana kvalifikationstider och andra restriktioner, som föreskrivs antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna, och som för arbetstagare från övriga medlemsstater uppställer andra villkor i fråga om fritt val av anställning än för inhemska arbetstagare,
- d) inrätta system för arbetsförmedling som kan skapa balans mellan tillgång och efterfrågan på arbetsmarknaden på ett sätt som undanröjer allvarliga risker för levnadsstandarden och sysselsättningsnivån inom olika regioner och industrier.

Klausul 19 (f.d. artikel 41)

Medlemsstaterna skall inom ramen för ett gemensamt program främja utbytet av unga arbetstagare.³¹

Klausul 20 (f.d. artikel 42)

Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 besluta om sådana åtgärder inom den sociala trygghetens område skall genom den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen fastställas åtgärder som är nödvändiga för att **genomföra fri rörlighet för arbetstagare³² och därvid särskilt införa ett system som tillförsäkrar migrerande arbetstagare och deras familjemedlemmar att**

- a) **alla perioder som beaktas enligt lagstiftningen i de olika länderna läggs samman för förvärvande och bibehållande av rätten till förmåner och för beräkning av förmånernas storlek,**
- b) förmånerna betalas ut till personer bosatta inom medlemsstaternas territorier.

~~Rådet skall besluta enhälligt under hela förfarandet enligt artikel 251.~~³³

2. ETABLERINGSFRIHET

Klausul 21 (f.d. artikel 43)

Inom ramen för ~~nedanstående bestämmelser~~ **[detta kapitel]** skall inskränkningar för medborgare i en medlemsstat att fritt etablera sig på en annan medlemsstats territorium förbjudas. Detta förbud skall även omfatta inskränkningar för medborgare i en medlemsstat som är etablerad i någon medlemsstat att upprätta kontor, filialer eller dotterbolag.

³¹ Det föreslås att man undersöker om det vore lämpligt att "modernisera" denna bestämmelse genom att ge unionen en behörighet vars omfattning måste fastställas.

³² Denna rättsliga grund medger endast beslut om åtgärder för "arbetstagare", dvs. för löntagare. En utvidgning av förordningen om social trygghet för egenföretagare har gjorts på grundval av artikel 308 i EG-fördraget. Om konventet önskar begränsa användningen av artikel 308, kunde man undersöka om det vore lämpligt att i kapitlet "Etablering", som gäller för egenföretagare, föreskriva en särskild rättslig grund för denna fråga.

³³ Stryk att rådet skall besluta enhälligt (jfr rapporten från arbetsgrupp IX för "förenkling", s. 14 samt det kompletterande mandatet av den 29 april 2003).

~~Etableringsrätten skall innefatta rätt att~~ **Medborgarna i en medlemsstat skall ha rätt att på en annan medlemsstats territorium starta och utöva verksamhet som egenföretagare samt rätt att bilda och driva företag, särskilt bolag som de definieras i [artikel 48 andra stycket,] på de villkor som etableringslandets lagstiftning lagstiftningen föreskriver för egna medborgare i den medlemsstat där etableringen sker**, om inte annat följer av bestämmelserna i [kapitlet] om kapital.³⁴

Klausul 22 (f.d. artikel 44)

1. ~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén utfärda direktiv~~ **Genom den europeiska ramlagen skall åtgärder fastställas för att förverkliga etableringsfriheten på ett visst verksamhetsområde. Den skall antas efter att Ekonomiska och sociala kommittén har hört.**
2. **Europaparlamentet, rådet och kommissionen skall fullgöra de uppgifter som tillkommer dem enligt ovanstående bestämmelser punkt 1, särskilt genom att**
  - a) **i allmänhet med förtur behandla sådan verksamhet där etableringsfrihet innebär ett särskilt värdefullt bidrag till utvecklingen av produktion och handel,**
  - b) säkerställa ett nära samarbete mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna för att få kännedom om de särskilda förhållanden som råder på olika verksamhetsområden inom ~~gemenskapen~~ **unionen**,
  - c) avskaffa sådana administrativa förfaranden och sådan administrativ praxis som har sin grund antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna och som skulle kunna hindra etableringsfrihet om de behövs,
  - d) säkerställa att sådana arbetstagare från en medlemsstat som är sysselsatta inom en annan medlemsstats territorium får stanna kvar där för att starta förvärvsverksamhet som egenföretagare, förutsatt att de uppfyller de villkor som skulle ha ställts om de hade kommit till denna stat först vid den tidpunkt då de önskade starta verksamheten,
  - e) göra det möjligt för medborgare i en medlemsstat att förvärva och bruka fast egendom inom en annan medlemsstats territorium i den utsträckning detta inte strider mot principerna i [artikel 33.2],

---

³⁴ Denna formulering är rakare, tydligare och ändrar inget i sak (jfr även artikel 39 om arbetstagare).

- f) genomföra en gradvis avveckling av inskränkningar i etableringsfriheten inom varje aktuell verksamhetsgren i fråga om villkoren såväl för att upprätta kontor, filialer och dotterbolag inom en medlemsstats territorium som för att placera huvudföretagets personal på ledande och övervakande befattningar i dessa kontor, filialer och dotterbolag,
- g) i den utsträckning som det är nödvändigt samordna de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i [artikel 48 andra stycket] avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen, och
- h) förvissa sig om att etableringsvillkoren inte snedvrids genom stödåtgärder av medlemsstaterna.

Klausul 23 (f.d. artikel 45)

~~Bestämmelserna i~~ Detta kapitel ~~skall~~ **skall** för den medlemsstat som är berörd ~~inte omfatta inte~~ **tillämpas på** verksamhet som hos medlemsstaten, om än endast tillfälligt, är förenad med utövandet av offentlig makt.³⁵

~~Rådet får på förslag från kommissionen med kvalificerad majoritet besluta att~~ **Genom den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen**³⁶ kan viss verksamhet undantas från tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel.

Klausul 24 (f.d. artikel 46)

1. ~~Bestämmelserna i~~ [Detta kapitel] och ~~de~~ åtgärder som **antagits** med stöd av **detta** skall inte hindra tillämpning av de bestämmelser i lagar och andra författningar **i medlemsstaterna** som föreskriver särskild behandling av utländska medborgare och som grundas på hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa.
2. ~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 utfärda direktiv~~ **Genom den europeiska ramlagen skall samordning av de ovan nämnda bestämmelserna de nationella bestämmelser som avses i punkt 1 samordnas.**

Klausul 25 (f.d. artikel 47)³⁷

1. **Den europeiska ramlagen skall** ~~För att underlätta för personer att starta och utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 utfärda direktiv~~ **Den** syftar till

³⁵ Denna formulering är rakare, klarare och ändrar ingenting i sak.

³⁶ Övergång till medbeslutande i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

³⁷ Det föreslås att punkterna 1 och 2, där samma förfarande följs, slås samman (till följd av att enhälligheten i rådet utgår, som angetts i rapporten från arbetsgrupp IX för "förenkling", s. 14).

- a) ömsesidigt erkännande av examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis,
- b) samordna medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar om upptagande och utövande av förvärvsverksamhet som egenföretagare.

~~2. I samma syfte skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 utfärda direktiv om samordning av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar om upptagande och utövande av förvärvsverksamhet som egen företagare. Rådet skall genom enhälligt beslut under hela förfarandet enligt artikel 251 besluta om direktiv vilkas genomförande i åtminstone någon medlemsstat medför ändring av gällande principer inom yrkeslagstiftningen såvitt avser utbildning och tillträdesvillkor för fysiska personer. I andra fall skall rådet besluta med kvalificerad majoritet.³⁸~~

3. I fråga om läkaryrket, liknande yrken och farmaceutiska yrken förutsätter den gradvisa avvecklingen av inskränkningarna en samordning av villkoren för att få utöva dessa yrken i de olika medlemsstaterna.

Klausul 26 (f.d. artikel 48)

Bolag som bildats i överensstämmelse med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom ~~gemenskapen~~ **unionen** skall vid tillämpningen av ~~bestämmelserna i~~ [detta kapitel] likställas med fysiska personer som är medborgare i medlemsstaterna.

Med "bolag" förstås bolag enligt civil- eller handelslagstiftning, inbegripet kooperativa sammanslutningar samt andra offentlighetsrättsliga eller privaträttsliga juridiska personer, med undantag av sådana som inte drivs i vinstsyfte.

Klausul 27 (f.d. artikel 294)

Texten återges inte här i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

3. FRIHET ATT TILLHANDAHÅLLA TJÄNSTER

Klausul 28 (f.d. artikel 49)

Inom ramen för ~~nedanstående bestämmelser~~ [detta kapitel] skall inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster inom ~~gemenskapen~~ **unionen** förbjudas beträffande medborgare i medlemsstater som har etablerat sig i en annan stat inom ~~gemenskapen~~ **medlemsstat** än mottagaren av tjänsten.

³⁸ Stryk rådets enhälliga beslut (jfr rapporten från arbetsgrupp IX för "förenkling", s. 14 samt det kompletterande mandatet av den 29 april 2003).

Rådet får ~~med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen besluta att~~ **Genom den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen³⁹ får bestämmelserna i detta kapitel** skall tillämpas även på medborgare i tredje land som tillhandahåller tjänster och som har etablerat sig inom ~~gemenskapen~~ **unionen**.

Klausul 29 (f.d. artikel 50)

Som "tjänster" i ~~detta fördrag~~ **denna konstitutionens** mening skall anses prestationer som normalt utförs mot ersättning, i den utsträckning de inte faller under bestämmelserna om fri rörlighet för varor, kapital och personer.

Med tjänster skall särskilt avses verksamhet

- a) av industriell natur,
- b) av kommersiell natur,
- c) inom hantverk,
- d) inom fria yrken.

Utan att det påverkar tillämpningen av ~~bestämmelserna i~~ [kapitlet] om etableringsrätt får den som tillhandahåller en tjänst tillfälligt utöva sin verksamhet i ~~det land~~ **den medlemsstat** där tjänsten tillhandahålls på samma villkor som ~~landet~~ **denna stat** uppställer för sina egna medborgare.

Klausul 30 (f.d. artikel 51)

1. Fri rörlighet för tjänster på transportområdet regleras av ~~bestämmelserna i~~ [avdelningen] om transporter.
2. Liberaliseringen av de bank- och försäkringstjänster som är förbundna med kapitalrörelser skall genomföras parallellt med liberaliseringen av rörligheten för kapital.

---

³⁹ Övergång till medbestämmande i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

Klausul 31 (f.d. artikel 52)

1. **I den europeiska ramlagen⁴⁰ skall åtgärder fastställas** ~~Rådet skall på förslag från kommissionen och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Europaparlamentet med kvalificerad majoritet utfärda direktiv för att genomföra liberaliseringen av en särskild tjänst. Den skall antas efter samråd med Ekonomiska och sociala kommittén.~~

2. ~~De direktiv~~ **Den europeiska ramlag** som nämns i punkt 1 skall i allmänhet i första hand avse sådana tjänster som direkt inverkar på produktionskostnaderna eller vilkas liberalisering bidrar till att underlätta varuutbytet.

Klausul 32 (f.d. artikel 53)⁴¹

Medlemsstaterna förklarar sig beredda att gå utöver den liberalisering av tjänster som ~~de direktiv~~ **den europeiska ramlag** kräver som ~~utfärdas~~ **antas** enligt [artikel 52.1,] om deras allmänna ekonomiska läge och situationen inom den berörda ekonomiska sektorn tillåter det.

Kommissionen skall i detta syfte lämna rekommendationer till de medlemsstater som saken gäller.

Klausul 33 (f.d. artikel 54)⁴²

Så länge inskränkningarna i friheten att tillhandahålla tjänster inte har avvecklats, skall varje medlemsstat tillämpa dessa inskränkningar på alla i [artikel 49 första stycket] avsedda personer som tillhandahåller tjänster, utan att göra åtskillnad i fråga om nationalitet eller hemvist.

Klausul 34 (f.d. artikel 55)

~~Bestämmelserna~~ i [Artiklarna 45–48] skall tillämpas på de sakområden som regleras i [detta kapitel].

~~[4. VISERING, ASYL, INVANDRING SAMT ANNAN POLITIK SOM RÖR FRI RÖRLIGHET FÖR PERSONER]~~⁴³

⁴⁰ Samråd ersätts med medbeslutande, i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

⁴¹ Man kan fråga sig om det är berättigat att behålla en sådan bestämmelse.

⁴² Man kan fråga sig om det för konsekvensens skull inte vore lämpligt att en sådan bestämmelse föreskrevs övergripande för de fyra friheterna.

⁴³ Denna avdelning har införlivats i kapitel A4 nedan för att ta hänsyn till det senaste utkastet om området med frihet, säkerhet och rättvisa, vilket presidiet för närvarande studerar.

II. FRI RÖRLIGHET FÖR VAROR

1. TULLUNION

Klausul 35 (f.d. artikel 23)

1. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall ~~grunda sig på~~ **innefatta** en tullunion, som skall omfatta all handel med varor och som skall innebära att tullar på import och export samt alla avgifter med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna och att en gemensam tulltaxa gentemot tredje land skall införas.
2. ~~Bestämmelserna~~ [Artikel 25] och [kapitel 2] i [denna avdelning] skall tillämpas på varor med ursprung i medlemsstaterna samt på varor som kommer från tredje land och som är i fri omsättning i medlemsstaterna.

Klausul 36 (f.d. artikel 24)

Varor som kommer från tredje land skall anses vara i fri omsättning i en medlemsstat, om importformaliteterna har uppfyllts och tillämpliga tullar och avgifter med motsvarande verkan har tagits ut i denna medlemsstat och hel eller partiell restitution av sådana tullar och avgifter inte har lämnats.

Klausul 37 (f.d. artikel 25)

Tullar på import och export samt avgifter med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna. Detta förbud skall tillämpas även på tullar av fiskal karaktär.

Klausul 38 (f.d. artikel 26)

~~Tullsatser i den gemensamma tulltaxan skall fastställas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen.~~ **Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut om fastställande av tullsatserna i den gemensamma tulltaxan.**⁴⁴

Klausul 39 (f.d. artikel 27)

När kommissionen skall fullgöra sina uppgifter enligt [detta kapitel] skall den vägledas av

---

⁴⁴ Akter som inte är rättsakter, i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

- a) nödvändigheten av att främja handelsutbytet mellan medlemsstaterna och tredje land,
- b) utvecklingen av konkurrensförhållandena inom ~~gemenskapen~~ **unionen**, i den mån denna utveckling medför en ökning av företagens konkurrensförmåga,
- c) ~~gemenskapens~~ **unionens** försörjningsbehov i fråga om råvaror och halvfabrikat, varvid kommissionen skall beakta att konkurrensvillkoren mellan medlemsstaterna med avseende på bearbetade varor inte snedvrids,
- d) nödvändigheten av att undvika allvarliga störningar i medlemsstaternas ekonomier och av att trygga en rationell utveckling av produktionen och en ökning av konsumtionen inom ~~gemenskapen~~ **unionen**.

[1A. TULLSAMARBETE]⁴⁵

Klausul 40 (f.d. artikel 135)

Inom ~~detta fördrags~~ **konstitutionens** tillämpningsområde skall rådet i enlighet med förfarandet i artikel 251 vidta åtgärder för att förstärka **skall åtgärder fastställas i en europeisk lag eller ramlag för att förstärka** tullsamarbetet mellan medlemsstaterna och mellan de senare och kommissionen. Dessa åtgärder skall inte gälla tillämpningen av nationell straffrätt eller den nationella rättsskipningen.

2. FÖRBUD MOT KVANTITATIVA RESTRIKTIONER

Klausul 41 (f.d. artikel 28)⁴⁶

Kvantitativa import- **och export**restriktioner samt alla åtgärder med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna.

Artikel 29

~~Kvantitativa exportrestriktioner samt åtgärder med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna.~~

⁴⁵ Förslag till rubrik som inte fanns med i strukturen av den 28 oktober 2002.

⁴⁶ Det föreslås att denna artikel och artikel 29 slås ihop.

Klausul 42 (f.d. artikel 30)

~~Bestämmelserna i [Artiklarna 28] och 29~~ skall inte hindra sådana förbud mot eller restriktioner för import, export eller transitering som grundas på hänsyn till allmän moral, allmän ordning eller allmän säkerhet eller intresset att skydda människors och djurs hälsa och liv, att bevara växter, att skydda nationella skatter av konstnärligt, historiskt eller arkeologiskt värde eller att skydda industriell och kommersiell äganderätt. Sådana förbud eller restriktioner får dock inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller innefatta en förtäckt begränsning av handeln mellan medlemsstaterna.

Klausul 43 (f.d. artikel 31)

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att statliga handelsmonopol anpassas på sådant sätt att ingen diskriminering med avseende på anskaffnings- och saluföringsvillkor föreligger mellan medlemsstaternas medborgare.

~~Bestämmelserna i~~ Denna artikel skall tillämpas på varje organ genom vilket en medlemsstat, rättsligt eller i praktiken, direkt eller indirekt kontrollerar, styr eller märkbart påverkar import eller export mellan medlemsstaterna. ~~Bestämmelserna~~ **Den** skall även tillämpas på monopol som staten överlåtit på andra.

2. Medlemsstaterna skall inte vidta några nya åtgärder som strider mot de principer som anges i [punkt 1] eller som begränsar räckvidden av de artiklar som avser förbud mot tullar och kvantitativa restriktioner mellan medlemsstaterna.

3. Om ett statligt handelsmonopol har en reglering som är utformad för att underlätta avsättningen eller det ekonomiska utbytet av jordbruksprodukter skall vid tillämpningen av ~~reglerna~~ i denna artikel likvärdiga garantier för sysselsättning och levnadsstandard tillförsäkras berörda producenter.

III. KAPITAL OCH BETALNINGAR

Klausul 44 (f.d. artikel 56)⁴⁷

1. Inom ramen för ~~bestämmelserna i~~ detta kapitel skall ~~alla~~ restriktioner för **såväl** kapitalrörelser **som betalningar** mellan medlemsstater samt mellan medlemsstater och tredje land vara förbjudna.

~~2. Inom ramen för bestämmelserna i detta kapitel skall alla restriktioner för betalningar mellan medlemsstater samt mellan medlemsstater och tredje land vara förbjudna.~~

---

⁴⁷ Det föreslås att punkterna 1 och 2 slås samman.

Klausul 45 (f.d. artikel 57)

1. [Artikel 56] skall inte påverka tillämpningen gentemot tredje land av restriktioner som är i kraft den 31 december 1993 enligt nationell lagstiftning eller ~~gemenskapsrätt~~ **unionsrätt** för sådana kapitalrörelser till eller från tredje land som gäller direktinvesteringar, inbegripet investeringar i fast egendom, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller emission och introduktion av värdepapper på kapitalmarknader.

2. **I den europeiska lagen eller ramlagen⁴⁸ skall bestämmelser fastställas** för kapitalrörelser till eller från tredje land som gäller direktinvesteringar, inbegripet investeringar i fast egendom, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller emission och introduktion av värdepapper på kapitalmarknader

~~Utan att göra avkall på sin strävan att Rådet och Europaparlamentet skall sträva efter att i största möjliga utsträckning förverkliga målet om fria kapitalrörelser mellan medlemsstater och tredje land och utan att det påverkar tillämpningen av andra [kapitel] i detta fördrag konstitutionen. får rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen besluta om åtgärder beträffande kapitalrörelser till eller från tredje land som gäller direktinvesteringar, inbegripet investeringar i fast egendom, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller emission och introduktion av värdepapper på kapitalmarknader.~~⁴⁹

3. **Med avvikelse från punkt 2 får Enhällighet krävs för sådana åtgärder enligt denna punkt som utgör ett steg tillbaka inom gemenskapsrätten unionsrätten endast fastställas av rådet i en europeisk lag eller ramlag** när det gäller liberaliseringen av kapitalrörelser till eller från tredje land. **Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.**⁵⁰

Klausul 46 (f.d. artikel 58)

1. [Artikel 56] skall inte påverka medlemsstaternas rätt att

- a) tillämpa sådana bestämmelser i sin skattelagstiftning som skiljer mellan skattebetalare som har olika bostadsort eller som har investerat sitt kapital på olika ort,
- b) vidta alla nödvändiga åtgärder för att förhindra överträdelser av nationella lagar och andra författningar, särskilt i fråga om beskattning och tillsyn över finansinstitut, eller att i administrativt eller statistiskt informationssyfte fastställa förfaranden för deklaration av kapitalrörelser eller att vidta åtgärder som är motiverade med hänsyn till allmän ordning eller allmän säkerhet.

---

⁴⁸ Övergång till medbeslutande, i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

⁴⁹ Av redaktionella skäl bör dessa två stycken byta plats.

⁵⁰ Det verkar framgå av det kompletterande mandatet av den 29 april 2003 att hörandet av Europaparlamentet bör föreskrivas i denna punkt.

2. Detta [kapitel] skall inte påverka tillämpligheten av sådana restriktioner för etableringsrätten som är förenliga med ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**.

3. De åtgärder och förfaranden som avses i punkterna 1 och 2 får inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller en förtäckt begränsning av den fria rörligheten för kapital och betalningar enligt [artikel 56].

Klausul 47 (f.d. artikel 59)

Om kapitalrörelser till eller från tredje land under exceptionella förhållanden orsakar eller hotar att orsaka allvarliga svårigheter för den ekonomiska och monetära unionens funktion, ~~får rådet genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört ECB med kvalificerad majoritet anta [europeiska förordningar eller beslut som inför]~~⁵¹ skyddsåtgärder gentemot tredje land för en tid som inte får överstiga sex månader, om sådana åtgärder är absolut nödvändiga. **Rådet skall besluta efter att ha hört Europeiska centralbanken.**

[IIIA. BESTÄMMELSER OM SKATTER]⁵²

Klausul 48 (f.d. artikel 90)

Ingen medlemsstat skall, direkt eller indirekt, på varor från andra medlemsstater lägga interna skatter eller avgifter, av vilket slag de än är, som är högre än de skatter eller avgifter som direkt eller indirekt läggs på liknande inhemska varor.

Vidare skall ingen medlemsstat på varor från andra medlemsstater lägga sådana interna skatter eller avgifter som är av sådan art att de indirekt skyddar andra varor.

Klausul 49 (f.d. artikel 91)

För varor som exporteras⁵³ **från en medlemsstat** till någon annan medlemsstats territorium får återbetalning av interna skatter eller avgifter inte ske med belopp som överstiger de interna skatter eller avgifter som direkt eller indirekt lagts på varorna.

---

⁵¹ Denna artikel nämns inte i det kompletterande mandatet av den 29 april 2003. En skyddsåtgärd med begränsad varaktighet förefaller vid första anblicken höra till kategorin akter som inte är rättsakter. Det föreslås därför att man här skall nämna de två typer av icke rättsakter som rådet får anta.

⁵² Förslag till rubrik som inte fanns med i strukturen av den 28 oktober 2002.

⁵³ Användningen av ordet "exporteras" bör behandlas på nytt, eftersom det avser handeln mellan medlemsstaterna.

Klausul 50 (f.d. artikel 92)

Vad beträffar andra skatter eller avgifter än omsättningsskatter, punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter får befrielse och återbetalning vid export till andra medlemsstater medges och utjämningskatter eller utjämningsavgifter vid import från medlemsstaterna tas ut endast om rådet i förväg **genom ett europeiskt beslut⁵⁴ som antagits med kvalificerad majoritet** på förslag från kommissionen för en begränsad tid har godkänt de planerade åtgärderna.

Klausul 51 (f.d. artikel 93)

Rådet skall ~~enhälligt~~ på förslag av kommissionen ~~och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén anta bestämmelser~~ **enhälligt besluta om åtgärder⁵⁵** som rör harmonisering av lagstiftningen om omsättningsskatter, punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter, i den mån en sådan harmonisering är nödvändig för att säkerställa att den inre marknaden upprättas och fungerar ~~inom den tid som anges i artikel 14.~~⁵⁶ **Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet samt Ekonomiska och sociala kommittén.**

IV. TILLNÄRMNING AV LAGSTIFTNING

Klausul 52 (f.d. artikel 94)⁵⁷

Rådet skall ~~enhälligt~~ på förslag av kommissionen ~~och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén utfärda direktiv enhälligt anta~~ **En av rådet antagen europeisk ramlag skall ombesörja** tillnärmning av sådana lagar och andra författningar i medlemsstaterna som direkt inverkar på den ~~gemensamma~~ **inre** marknadens upprättande eller funktion. **Rådet skall besluta med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet samt Ekonomiska och sociala kommittén.**

⁵⁴ Akter som inte är rättsakter, i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

⁵⁵ Det kompletterande mandatet av den 29 april 2003 fastslår inte vilka rättsakter som skall användas i denna punkt.

⁵⁶ Det har föreslagits att denna tidsfrist (31 december 1992) stryks (se fotnot till artikel 14).

⁵⁷ För närvarande medger inte artiklarna 94 och 95 att man antar andra åtgärder än sådana som innebär "tillnärmning av den nationella lagstiftningen". Detta får till följd att artikel 308 används i ett antal fall som rör den inre marknaden utan att en harmonisering av den nationella lagstiftningen därför förutsätts. Detta förhållande gäller bland annat när det handlar om att inrätta ett gemenskapspatent avseende immaterialrätt som går längre än nationella bestämmelser. Om konventet önskar begränsa användningen av artikel 308, kan det diskutera om det vore lämpligt att antingen upprätta särskilda rättsliga grunder eller ändra hänvisningen till "tillnärmning av lagstiftning" i artiklarna 94 och 95 för att möjliggöra sådana åtgärder. Konventet kan dessutom se över frågan om förhållandet mellan artiklarna 94 och 95 (se förklaringen i bilaga II till rapporten av den 13 mars 2003).

1. Med avvikelse från [artikel 94] och om inte annat föreskrivs i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen** skall ~~följande bestämmelser~~ **denna artikel** tillämpas för att nå de mål som anges i [artikel 14]. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén, ~~besluta åtgärder för~~ **En europeisk lag eller ramlag skall ombesörja** tillnärmning av sådana bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som syftar till att upprätta den inre marknaden och få den att fungera. **Den skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.**
2. Punkt 1 gäller inte bestämmelser om skatter och avgifter, bestämmelser om fri rörlighet för personer eller bestämmelser om anställdas rättigheter och intressen.
3. Kommissionen skall i sina förslag **som läggs fram** enligt punkt 1 om hälsa, säkerhet samt miljö- och konsumentskydd utgå från en hög skyddsnivå och särskilt beakta ny utveckling som grundas på vetenskapliga fakta. Europaparlamentet och rådet skall också, inom ramen för sina respektive befogenheter, sträva efter att nå detta mål.
4. Om en medlemsstat efter ~~det att rådet eller kommissionen har beslutat om~~ **antagandet av** en harmoniseringsåtgärd **genom en europeisk lag eller ramlag eller en kommissionsförordning** anser det nödvändigt att behålla nationella bestämmelser som grundar sig på väsentliga behov enligt [artikel 30] eller som avser miljö- eller arbetsmiljöskydd, skall den till kommissionen anmäla dessa bestämmelser samt skälen för att behålla dem.
5. Dessutom gäller, utan att detta påverkar tillämpningen av punkt 4, att om en medlemsstat efter ~~det att rådet eller kommissionen har beslutat om~~ **antagandet av** en harmoniseringsåtgärd **genom en europeisk lag eller ramlag eller en kommissionsförordning** anser det nödvändigt att införa nationella bestämmelser grundade på nya vetenskapliga belägg med anknytning till miljöskydd eller arbetsmiljöskydd för att lösa ett problem som är specifikt för den medlemsstaten och som har uppkommit efter beslutet om harmoniseringsåtgärden, skall medlemsstaten underrätta kommissionen om de planerade bestämmelserna samt ~~om skälen för att införa dem~~ **motiveringen för dem.**
6. Kommissionen skall inom sex månader efter en sådan anmälan som avses i punkterna 4 och 5 ~~godkänna eller förkasta~~ **anta ett europeiskt beslut om godkännande eller förkastande av** de ifrågavarande nationella bestämmelserna sedan den konstaterat huruvida dessa utgör ett medel för godtycklig diskriminering eller innebär förtäckta handelshinder mellan medlemsstaterna samt huruvida de kommer att utgöra ett hinder för den inre marknadens funktion.

Om kommissionen inte fattar ett beslut inom denna period skall de nationella bestämmelser som avses i punkterna 4 och 5 anses godkända.

---

⁵⁸ Se förslaget i föregående fotnot.

Om det är berättigat på grund av frågans komplexitet och om det inte finns någon fara för människors hälsa, får kommissionen meddela den berörda medlemsstaten att den period som avses i denna punkt kan förlängas med ytterligare högst sex månader.

7. Om en medlemsstat i enlighet med [punkt 6] bemyndigas att behålla eller införa nationella bestämmelser som avviker från en harmoniseringsåtgärd, skall kommissionen omedelbart undersöka om den skall föreslå en anpassning av den åtgärden.

8. Om en medlemsstat tar upp ett särskilt problem som rör folkhälsan på ett område som tidigare har varit föremål för harmoniseringsåtgärder, skall medlemsstaten göra kommissionen uppmärksam på detta och kommissionen skall omedelbart undersöka om den skall föreslå ~~rådet~~ lämpliga åtgärder.

9. Med avvikelse från det förfarande som anges i [artiklarna 226 och 227] kan kommissionen eller någon av medlemsstaterna hänskjuta ärendet direkt till domstolen, om kommissionen eller medlemsstaten anser att en annan medlemsstat missbrukar befogenheterna enligt denna artikel.

10. ~~De ovannämnda~~ **Harmoniseringsåtgärderna i denna artikel** skall vid behov omfatta en skyddsklausul som tillåter medlemsstaterna att på en eller flera av de icke-ekonomiska grunder som anges i [artikel 30] **anta provisoriska åtgärder bestämmelser**, som skall vara underkastade ett kontrollförfarande från ~~gemenskapens~~ **unionens** sida.

Klausul 54 (f.d. artikel 96)

Om kommissionen finner att en skillnad mellan bestämmelserna i medlemsstaternas lagar eller andra författningar framkallar en snedvridning av konkurrensvillkoren på den ~~gemensamma~~ **inre** marknaden som behöver elimineras, skall den samråda med de medlemsstater som saken gäller.

Om samrådet inte leder till **något resultat**, ~~ett avtal som eliminerar~~ **skall** snedvridningen **elimineras genom en europeisk ramlag**⁵⁹ ~~rådet med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen med kvalificerad majoritet anta utfärda de europeiska direktiv ramlagar som är nödvändiga. Kommissionen och rådet får vidta besluta om~~ Alla övriga lämpliga åtgärder enligt ~~detta fördrag~~ **konstitutionen får vidtas.**

Klausul 55 (f.d. artikel 97)

1. När det finns anledning att befara att ~~införandet~~ **antagandet** eller ändringen av en **nationell** bestämmelse i lag eller annan författning skall framkalla en snedvridning enligt [~~den tidigare artikel 96~~], skall den medlemsstat som vill vidta åtgärden samråda med kommissionen. Efter samråd med medlemsstaterna skall kommissionen ~~rekommendera~~ **utfärda en rekommendation till** de berörda medlemsstaterna **om** lämpliga åtgärder för att undvika snedvridningen.

---

⁵⁹ Övergång till medbeslutande, i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

2. Om en **medlemsstat** som vill införa eller ändra nationella bestämmelser inte följer den rekommendation som kommissionen riktat till den, skall det vid tillämpningen av [artikel 96] inte krävas av de övriga medlemsstaterna att de ändrar sina nationella bestämmelser för att eliminera snedvridningen. ~~Bestämmelserna i~~ [Artikel 96] skall inte tillämpas, om en medlemsstat som har underlåtit att ta hänsyn till kommissionens rekommendation framkallar en snedvridning som är skadlig endast för den medlemsstaten.

A2. EKONOMISK OCH MONETÄR POLITIK

AVDELNING VII

EKONOMISK OCH MONETÄR POLITIK

**Denna avdelning tas inte upp i enlighet med det kompletterande mandatet
av den 29 april 2003.**

A3. POLITIKEN PÅ ANDRA SÄRSKILDA OMRÅDEN

I. KONKURRENSREGLER

[AVSNITT 1

BESTÄMMELSER FÖR FÖRETAG]

Klausul 56 (f.d. artikel 81)

1. Följande är oförenligt med den ~~gemensamma~~ **inre** marknaden och förbjudet: alla avtal mellan företag, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstater och som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrider konkurrensen inom den ~~gemensamma~~ **inre** marknaden, särskilt sådana som innebär att

a) inköps- eller försäljningspriser eller andra affärsvillkor direkt eller indirekt fastställs,

- b) produktion, marknader, teknisk utveckling eller investeringar begränsas eller kontrolleras,
- c) marknader eller inköpskällor delas upp,
- d) olika villkor tillämpas för likvärdiga transaktioner med vissa handelspartner, varigenom dessa får en konkurrensnackdel,
- e) det ställs som villkor för att ingå avtal att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser, som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.

2. Avtal eller beslut som är förbjudna enligt denna artikel är ogiltiga.

3. ~~Bestämmelserna i~~ Punkt 1 får dock förklaras icke tillämpliga

- a) på alla avtal eller grupper av avtal mellan företag,
- b) på alla beslut eller grupper av beslut av företagssammanslutningar, samt
- c) på alla samordnade förfaranden eller grupper av samordnade förfaranden,

som bidrar till att förbättra produktionen eller distributionen av varor eller till att främja tekniskt eller ekonomiskt framåtskridande, samtidigt som konsumenterna tillförsäkras en skälig andel av den vinst som därigenom uppnås och som inte

- d) ålägger de berörda företagen begränsningar som inte är nödvändiga för att uppnå dessa mål,
- e) ger dessa företag möjlighet att sätta konkurrensen ur spel för en väsentlig del av varorna i fråga.

Klausul 57 (f.d. artikel 82)

Ett eller flera företags missbruk av en dominerande ställning på den ~~gemensamma~~ **inre** marknaden eller inom en väsentlig del av denna är, i den mån det kan påverka handeln mellan medlemsstater, oförenligt med den ~~gemensamma~~ **inre** marknaden och förbjudet.

Sådant missbruk kan särskilt bestå i att

- a) direkt eller indirekt påtvinga någon oskäligen inköps- eller försäljningspriser eller andra oskäligen affärsvillkor,
- b) begränsa produktion, marknader eller teknisk utveckling till nackdel för konsumenterna,

- c) tillämpa olika villkor för likvärdiga transaktioner med vissa handelspartner, varigenom dessa får en konkurrensnackdel,
- d) ställa som villkor för att ingå avtal att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.

Klausul 58 (f.d. artikel 83)

1. **Rådet skall på förslag av kommissionen anta de europeiska förordningar⁶⁰na eller direktiv som behövs för att tillämpa ningen av de principer som anges i [artiklarna 81 och 82] skall rådet fastställa med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen och. Det skall besluta** efter att ha hört Europaparlamentet.
2. De ~~bestämmelser~~ **europeiska** förordningar som avses i punkt 1 skall särskilt syfta till att
  - a) genom införande av böter och viten säkerställa att de förbud som anges i [artikel 81.1] och [artikel 82] iakttas,
  - b) fastställa närmare regler för hur [artikel 81.3] skall tillämpas med hänsyn till behovet av att å ena sidan säkerställa en effektiv övervakning och att å andra sidan så långt som möjligt förenkla den administrativa kontrollen,
  - c) vid behov närmare ange räckvidden för bestämmelserna i [artiklarna 81 och 82] inom olika näringsgrenar,
  - d) fastställa kommissionens och domstolens uppgifter vid tillämpningen av de bestämmelser som avses i denna punkt,
  - e) fastställa förhållandet mellan å ena sidan den nationella lagstiftningen och å andra sidan ~~bestämmelserna i detta avsnitt samt bestämmelser~~ **de europeiska förordningar** som har antagits enligt denna artikel.

Klausul 59 (f.d. artikel 84)

~~Till dess att de~~ **Fram till den dag då bestämmelser som antagits de europeiska förordningar som antagits** enligt [artikel 83] har trätt i kraft skall myndigheterna i varje medlemsstat i överensstämmelse med ~~landets rättsordning~~ **sin nationella lagstiftning** och ~~bestämmelserna i~~ [artikel 81, särskilt punkt 3, och artikel 82], avgöra om avtal, beslut och samordnade förfaranden är tillåtna samt om missbruk av en dominerande ställning på den ~~gemensamma~~ **inre** marknaden föreligger.

---

⁶⁰ Akter som inte är rättsakter, i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

Klausul 60 (f.d. artikel 85)

1. Utan att det påverkar tillämpningen av [artikel 84] skall kommissionen säkerställa tillämpningen av de principer som anges i [artiklarna 81 och 82]. Den skall på begäran av en medlemsstat eller på eget initiativ och i samarbete med medlemsstaternas behöriga myndigheter, som skall ge kommissionen sitt bistånd, undersöka fall av förmodade överträdelser av dessa principer. Om kommissionen finner att en överträdelse ägt rum, skall den föreslå lämpliga åtgärder för att få denna att upphöra.
2. Om överträdelsen inte upphör, skall kommissionen ~~genom ett motiverat beslut fastslå att en överträdelse av principerna föreligger~~ **anta ett motiverat europeiskt beslut i vilket den fastslår att en överträdelse av principerna föreligger**. Kommissionen får offentliggöra sitt beslut och bemyndiga medlemsstaterna att, på de villkor och enligt de regler som den fastställer, vidta de åtgärder som krävs för att avhjälpa situationen.

Klausul 61 (f.d. artikel 86)

1. Medlemsstaterna skall beträffande offentliga företag och företag som de beviljar särskilda eller exklusiva rättigheter inte vidta och inte heller bibehålla någon åtgärd som strider mot ~~reglerna i detta fördrag~~ **bestämmelserna i konstitutionen**, i synnerhet bestämmelserna i [artiklarna 12 samt 81–89].
2. Företag som anförtrots att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller som har karaktären av fiskala monopol skall vara underkastade ~~reglerna i detta fördrag~~ bestämmelserna i konstitutionen, särskilt konkurrensreglerna, i den mån tillämpningen av dessa regler inte rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats dem fullgörs. Utvecklingen av handeln får inte påverkas i en omfattning som strider mot ~~gemenskapens~~ unionens intresse.
3. Kommissionen skall säkerställa att ~~bestämmelserna i denna artikel~~ tillämpas och **skall**, när det är nödvändigt, ~~utfärda~~ **anta** lämpliga ~~direktiv eller europeiska förordningar~~ eller beslut ~~vid avser medlemsstaterna~~.

[AVSNITT 2

STÖD SOM BEVILJAS AV MEDLEMSSTATERNA]

Klausul 62 (f.d. artikel 87)

1. Om inte annat föreskrivs i ~~detta fördrag~~ konstitutionen är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den ~~gemensamma~~ inre marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.
2. Förenligt med den ~~gemensamma~~ inre marknaden är

- a) stöd av social karaktär som ges till enskilda konsumenter, under förutsättning att stödet ges utan diskriminering med avseende på varornas ursprung,
  - b) stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser,
  - [c) stöd som ges till näringslivet i vissa av de områden i Förbundsrepubliken Tyskland som påverkats genom Tysklands delning i den utsträckning stödet är nödvändigt för att uppväga de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom denna delning.]⁶¹
3. Som förenligt med den ~~gemensamma~~ **inre** marknaden kan anses
- a) stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarig brist på sysselsättning,
  - b) stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi,
  - c) stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset,
  - d) stöd för att främja kultur och bevara kulturarvet, om sådant stöd inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom ~~gemenskapen~~ **unionen** i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset,
  - e) stöd av annat slag ~~i enlighet med vad~~ som **fastställs i europeiska förordningar eller beslut**⁶² **som antagits** av rådet på förslag från kommissionen.

Klausul 63 (f.d. artikel 88)

1. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstaterna fortlöpande granska alla stödprogram som förekommer i dessa stater. Den skall till medlemsstaterna lämna förslag till lämpliga åtgärder som krävs med hänsyn till den pågående utvecklingen eller den ~~gemensamma~~ **inre** marknadens funktion.

⁶¹ Konventet kommer kanske anse det lämpligt att undersöka om detta stycke fortfarande är aktuellt (se även artikel 78).

⁶² Akter som inte är rättsakter, i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

2. Om kommissionen, efter att ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, finner att stöd som lämnas av en **medlemsstat** eller med statliga medel inte är förenligt med den **gemensamma inre marknaden** enligt [artikel 87], eller att sådant stöd missbrukas, skall den **anta ett europeiskt beslut** för att staten i fråga skall upphäva eller ändra dessa stödåtgärder inom den tidsfrist som kommissionen fastställer.

Om staten i fråga inte rättar sig efter detta **europeiska** beslut inom föreskriven tid får kommissionen eller andra berörda **medlemsstater**, med avvikelse från [artiklarna 226 och 227], hänskjuta ärendet direkt till domstolen.

På begäran av en medlemsstat kan rådet **med enhällighet anta ett enhälligt europeiskt beslut enligt vilket** ~~besluta att~~ stöd som denna stat lämnar eller avser att lämna skall anses vara förenligt med den **gemensamma inre** marknaden, med avvikelse från ~~bestämmelserna i~~ [artikel 87] eller de **europeiska förordningar som avses** förordningar som avses i [artikel 89], om ett sådant beslut är motiverat på grund av exceptionella omständigheter. Om kommissionen beträffande ett sådant stöd redan har inlett det förfarande som avses i första stycket av denna punkt, skall kommissionen – i sådana fall där staten har lämnat i en begäran till rådet – skjuta upp förfarandet till dess att rådet har tagit ställning till statens begäran.

Om rådet inte har tagit ställning till en sådan begäran inom tre månader efter det att den inlämnats, skall kommissionen fatta beslut i ärendet.

3. Kommissionen skall **av medlemsstaterna** underrättas i så god tid att den kan yttra sig om alla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder. Om den anser att någon sådan plan inte är förenlig med den **gemensamma inre** marknaden enligt [artikel 87], skall den utan dröjsmål inleda det förfarande som anges i punkt 2. Medlemsstaten i fråga får inte genomföra åtgärden förrän detta förfarande lett till ett slutgiltigt beslut.

Klausul 64 (f.d. artikel 89)

Rådet får ~~med kvalificerad majoritet~~ på förslag av kommissionen ~~och efter att ha hört Europaparlamentet~~ **anta de förordningar som behövs anta europeiska förordningar**⁶³ för tillämpningen av [artiklarna 87 och 88] och **för att** särskilt fastställa villkoren för tillämpningen av [artikel 88.3] och vilka slag av stödåtgärder som skall vara undantagna från detta förfarande. **Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.**

---

⁶³ Akter som inte är rättsakter, i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

II. SOCIALPOLITIK

Klausul 65 (f.d. artikel 136)

~~Gemenskapens~~ **Unionens** och medlemsstaternas mål skall under beaktande av sådana grundläggande sociala rättigheter som anges i den europeiska sociala stadgan, som undertecknades i Turin den 18 oktober 1961, och i 1989 års gemenskapsstadga om arbetstagares grundläggande sociala rättigheter, vara att främja sysselsättningen, att förbättra levnads- och arbetsvillkor och därigenom möjliggöra en harmonisering samtidigt som förbättringarna bibehålls, att åstadkomma ett fullgott socialt skydd, en dialog mellan arbetsmarknadens parter och en utveckling av de mänskliga resurserna för att möjliggöra en varaktigt hög sysselsättning samt att bekämpa social utslagning.

I detta syfte skall ~~gemenskapen~~ **unionen** och medlemsstaterna ~~genomföra åtgärder som tar i sina åtgärder ta~~ hänsyn till skillnaderna i nationell praxis, särskilt när det gäller avtalsförhållanden, och till behovet av att bevara ~~gemenskapsekonomins~~ **konkurrenskraften hos unionens ekonomi**.

De anser att en sådan utveckling kommer att följa såväl av den ~~gemensamma~~ **inre** marknadens funktion, vilken kommer att främja en harmonisering av de sociala systemen, som av de förfaranden som föreskrivs i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen** och av tillnärmningen av bestämmelser i lagar och andra författningar.⁶⁴

Klausul 66 (f.d. artikel 137)

1. För att uppnå målen i [artikel 136] skall ~~gemenskapen~~ **unionen** understödja och komplettera medlemsstaternas verksamhet inom följande områden:

- a) Förbättringar, särskilt av arbetsmiljön, för att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet.
- b) Arbetsvillkor.
- c) Social trygghet och socialt skydd för arbetstagarna.
- d) Skydd för arbetstagarna då deras anställningsavtal slutar gälla.
- e) Information till och samråd med arbetstagarna.
- f) Företrädande och kollektivt tillvaratagande av arbetstagarnas och arbetsgivarnas intressen, inbegripet medbestämmande, om inte annat följer av punkt 5.
- g) Anställningsvillkor för medborgare i tredje land som lagligt vistas inom ~~gemenskapens~~ **unionens** territorium.

---

⁶⁴ Detta stycke tycks ha enbart förklarande syfte.

- h) Integrering av personer som står utanför arbetsmarknaden, utan att det påverkar tillämpningen av [artikel 150].
- i) Jämställdhet mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden och lika behandling av kvinnor och män på arbetsplatsen.
- j) Kampen mot social utslagning.
- k) Modernisering av systemen för socialt skydd, utan att det påverkar tillämpningen av led c.

2. I detta syfte får rådet

- a) ~~besluta om i en europeisk lag eller ramlag fastställas åtgärder~~ som är avsedda att främja samarbetet mellan medlemsstaterna genom initiativ som syftar till att öka kunskapen, utveckla utbytet av information och beprövade erfarenheter, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter, med undantag av åtgärder som omfattar harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar,
- b) på de områden som avses i punkt 1 a–i ~~genom direktiv anta i en europeiska ramlag fastställa~~ minimikrav, som skall genomföras gradvis, varvid hänsyn skall tas till rådande förhållanden och tekniska bestämmelser i var och en av medlemsstaterna. ~~I dessa direktiv denna europeiska ramlag~~ skall sådana administrativa, finansiella och rättsliga ålägganden undvikas som motverkar tillkomsten och utvecklingen av små och medelstora företag.

I samtliga fall skall den europeiska lagen eller ramlagen antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.⁶⁵

3. Med avvikelse från punkt 2, och på de områden som avses i punkt 1 c skall den europeiska lagen eller ramlagen antas av rådet med enhällighet, efter det att Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.

~~Rådet skall besluta i enlighet med förfarandet i artikel 251 efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, utom på de områden som avses i punkt 1 c, d, f och g i den här artikeln, där rådet skall besluta enhälligt på förslag av kommissionen efter att ha hört Europaparlamentet och nämnda kommittéer. Rådet kan genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet besluta att göra förfarandet i artikel 251 tillämpligt på punkt 1 d, f och g i den här artikeln.~~⁶⁶

3. En medlemsstat kan på gemensam begäran av arbetsmarknadens parter överlåta åt dessa att genomföra ~~direktiv europeiska ramlagar~~ som har antagits enligt punkt 2.

⁶⁵ Hörande ersätts med medbeslutande inom de områden som avses i artikel 137.1 d och 137.1 f–g, i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

⁶⁶ Detta stycke återges i sin helhet ovan.

I så fall skall medlemsstaten se till att arbetsmarknadens parter, senast då ~~ett direktiv~~ **en europeisk ramlag** skall vara genomfört ~~–d enligt artikel 249,~~ i samförstånd har vidtagit de åtgärder som behövs; den berörda medlemsstaten skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att kontinuerligt kunna säkerställa de resultat som föreskrivs i ~~direktivet~~ **ramlagen**.

4. De ~~bestämmelser~~ **europeiska lagar och ramlagar** som antagits enligt denna artikel
- a) skall inte påverka medlemsstaternas erkända rätt att fastställa de grundläggande principerna för sina system för social trygghet och skall inte i väsentlig grad påverka den finansiella jämvikten i dessa,
  - b) skall inte hindra någon medlemsstat från att bibehålla eller införa sådana mera långtgående skyddsåtgärder som är förenliga med ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**.
5. ~~Bestämmelserna i~~ **Denna artikel** skall inte tillämpas på löneförhållanden, föreningsrätt, strejkrätt eller rätt till lockout.

Klausul 67 (f.d. artikel 138)

1. Kommissionen skall ha till uppgift att främja samråd mellan arbetsmarknadens parter på ~~gemenskapsnivå~~ **unionsnivå** och skall ~~vidta~~ **besluta om** alla åtgärder som behövs för att underlätta dialogen mellan dem genom att säkerställa ett väl avvägt stöd till båda parter.
2. I detta syfte skall kommissionen innan den lägger fram socialpolitiska förslag samråda med arbetsmarknadens parter om den möjliga inriktningen av en ~~gemenskapsåtgärd~~ **unionsåtgärd**.
3. Om kommissionen efter sådant samråd finner att en ~~gemenskapsåtgärd~~ **unionsåtgärd** är önskvärd, skall den samråda med arbetsmarknadens parter om det planerade förslagets innehåll. Arbetsmarknadens parter skall avge ett yttrande eller, i förekommande fall, en rekommendation till kommissionen.
4. Samtidigt som sådant samråd sker kan arbetsmarknadens parter meddela kommissionen att de önskar inleda det förfarande som anges i [artikel 139]. Förfarandets längd skall begränsas till nio månader, om inte de berörda parterna och kommissionen gemensamt beslutar om en förlängning.

Klausul 68 (f.d. artikel 139)

1. Om arbetsmarknadens parter önskar det kan dialogen mellan dem på ~~gemenskapsnivå~~ **unionsnivå** leda till avtalsbundna relationer, inklusive ingående av avtal.

2. Avtal som ingås på ~~gemenskapsnivå~~ **unionsnivå** skall genomföras antingen i enlighet med de förfaranden och den praxis som arbetsmarknadens parter och medlemsstaterna särskilt tillämpar eller, i frågor som omfattas av [artikel 137], på gemensam begäran av de undertecknande parterna genom **en europeisk förordning eller beslut**⁶⁷ **som antas av rådet** på förslag av kommissionen.

~~Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet utom~~ När avtalet i fråga innehåller en eller flera bestämmelser som hänför sig till något av de områden **som avses i för vilka enhällighet krävs enligt** [artikel 137.2.1 c]. ~~I så fall skall Rådet~~ **skall besluta** med enhällighet.

Klausul 69 (f.d. artikel 140)

För att nå de mål som anges i artikel 136 och utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**, skall kommissionen främja samarbetet mellan medlemsstaterna och underlätta för dem att samordna sina åtgärder på alla de socialpolitiska områden som omfattas av [detta kapitel], särskilt i frågor om

- a) sysselsättning,
- b) arbetsrätt och arbetsvillkor,
- c) grundläggande och kvalificerad yrkesutbildning,
- d) social trygghet,
- e) arbetarskydd,
- f) arbetshygien,
- g) förenings- och förhandlingsrätt.

I detta syfte skall kommissionen i nära kontakt med medlemsstaterna företa utredningar, avge yttranden och organisera samråd både i fråga om problem som uppstår på det nationella planet och i fråga om problem som berör internationella organisationer.

Kommissionen skall höra Ekonomiska och sociala kommittén innan den avger de yttranden som avses i denna artikel.

Klausul 70 (f.d. artikel 141)

1. Varje medlemsstat skall säkerställa att principen om lika lön för kvinnor och män för lika arbete eller likvärdigt arbete tillämpas.

---

⁶⁷ Akter som inte är rättsakter, i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

2. I denna artikel skall med "lön" förstås den gängse grund- eller minimilönen samt alla övriga förmåner i form av kontanter eller naturaförmåner som arbetstagaren, direkt eller indirekt, får av arbetsgivaren på grund av anställningen.

Lika lön utan könsdiskriminering innebär att

- a) ackordslön för lika arbete skall fastställas enligt samma beräkningsgrunder,
- b) tidlön skall vara lika för lika arbete.

3. ~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén~~ **I europeiska lagar eller ramlagar skall åtgärder fastställas** för att säkerställa tillämpningen av principen om lika möjligheter och lika behandling av kvinnor och män i frågor som rör anställning och yrke, inklusive principen om lika lön för lika eller likvärdigt arbete. **De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.**

4. I syfte att i praktiken säkerställa full jämställdhet i arbetslivet mellan kvinnor och män får principen om likabehandling inte hindra en medlemsstat från att behålla eller besluta om åtgärder som rör särskilda förmåner för att göra det lättare för det underrepresenterade könet att bedriva en yrkesverksamhet eller för att förebygga eller kompensera nackdelar i yrkeskarriären.

Klausul 71 (f.d. artikel 142)

Medlemsstaterna skall sträva efter att bibehålla den likvärdighet som finns mellan deras system för betald ledighet.⁶⁸

Klausul 72 (f.d. artikel 143)

Kommissionen skall årligen utarbeta en rapport om förverkligandet av de mål som anges i artikel 136, inbegripet den demografiska situationen inom ~~gemenskapen~~ **unionen**. Den skall överlämna rapporten till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén.

~~Europaparlamentet får anmoda kommissionen att utarbeta rapporter om särskilda problem som gäller det sociala området.~~⁶⁹

---

⁶⁸ Det är tveksamt om denna bestämmelse egentligen fungerar.

⁶⁹ Detta stycke är identiskt med andra stycket i artikel 145 och kan därför utgå.

Klausul 74 (f.d. artikel 144)

Rådet skall, **på eget initiativ**, ~~efter att ha hört Europaparlamentet~~, **med enkel majoritet** inrätta⁷⁰ en rådgivande kommitté för socialt skydd för att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och med kommissionen i fråga om socialt skydd. **Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.**

Kommittén skall ha följande uppgifter:

- a) Övervaka den sociala situationen och utvecklingen av politiken för socialt skydd i medlemsstaterna och ~~gemenskapen~~ **unionen**.
- b) Underlätta utbytet av information, erfarenheter och goda rutiner mellan medlemsstaterna och med kommissionen.
- c) Utan att det påverkar tillämpningen av [artikel 207] sammanställa rapporter och yttranden eller bedriva annan verksamhet inom sitt behörighetsområde på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ.

När kommittén utför sitt uppdrag skall den upprätta lämpliga kontakter med arbetsmarknadens parter.

Varje medlemsstat och kommissionen skall utse två ledamöter i kommittén.

Klausul 74 (f.d. artikel 145)

Kommissionen skall i sin årsrapport till Europaparlamentet ägna ett särskilt kapitel åt den sociala utvecklingen inom ~~gemenskapen~~ **unionen**.

Europaparlamentet får anmoda kommissionen att avge rapporter om särskilda problem som gäller sociala förhållanden.

[KAPITEL 2

EUROPEISKA SOCIALFONDEN]

Klausul 75 (f.d. artikel 146)

För att förbättra arbetstagarnas sysselsättningsmöjligheter på den inre marknaden och på så sätt bidra till en höjning av levnadsstandarden skall en europeisk socialfond upprättas enligt ~~nedan nämnda bestämmelser~~ **detta [kapitel]**; den skall ha till uppgift att inom ~~gemenskapen~~ **unionen** främja möjligheterna till sysselsättning och arbetstagarnas geografiska och yrkesmässiga rörlighet samt att underlätta deras anpassning till förändringar inom industrin och i produktionssystemen, särskilt genom yrkesutbildning och omskolning.

---

⁷⁰ Akter som inte är rättsakter, i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

Klausul 76 (f.d. artikel 147)

~~Fonden skall förvaltas av Kommissionen~~ **skall förvalta fonden.**

Den skall i denna uppgift biträddas av en kommitté som har en av kommissionens ledamöter som ordförande och som är sammansatt av företrädare för ~~regeringarna~~ **medlemsstaterna** samt arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer.

Klausul 77 (f.d. artikel 148)

~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén~~ **I europeiska lagar eller ramlagar skall genomförandebestämmelser fastställas för Europeiska socialfonden. De skall antagas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.**

III. EKONOMISK OCH SOCIAL SAMMANHÅLLNING

Klausul 78 (f.d. artikel 158)

För att främja en harmonisk utveckling inom hela ~~gemenskapen~~ **unionen** skall denna utveckla och fullfölja sin verksamhet för att stärka sin ekonomiska och sociala sammanhållning.

~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall särskilt sträva efter att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna eller öarna, inbegripet landsbygdsområdena.

Klausul 79 (f.d. artikel 159)

Medlemsstaterna skall bedriva och samordna sin ekonomiska politik i syfte även att uppnå de mål som anges i artikel 158. Vid utformningen och genomförandet av ~~gemenskapens~~ **unionens** politik och åtgärder och vid genomförandet av den inre marknaden skall de beakta målen i artikel 158 och bidra till att dessa uppnås.⁷¹ ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall även understödja strävandena att uppnå mål genom de åtgärder som den vidtar genom strukturfonderna (utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, Europeiska socialfonden, Europeiska regionala utvecklingsfonden), Europeiska investeringsbanken och andra befintliga finansieringsorgan.

---

⁷¹ Denna bestämmelse, som skall tillämpas övergripande på all politik, kan skrivas om i form av en enda artikel med andra av samma typ (jfr fotnot till artikel 3.2).

Kommissionen skall vart tredje år lägga fram en rapport för Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om de framsteg som har gjorts för att uppnå ekonomisk och social sammanhållning och om hur de olika medel som anges i denna artikel har bidragit till detta. Denna rapport skall vid behov åtföljas av lämpliga förslag.

I europeiska lagar eller ramlagar får alla särskilda åtgärder fastställas utanför fonderna, och utan att det påverkar tillämpningen av de åtgärder som beslutas antas inom ramen för gemenskapens unionens övriga politik, får rådet besluta om sådana särskilda åtgärder i enlighet med förfarandet i artikel 251 och. De europeiska lagarna eller ramlagarna skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hört.

Klausul 80 (f.d. artikel 160)

Europeiska regionala utvecklingsfondens syfte är att bistå med att avhjälpa de viktigaste regionala obalanserna i ~~gemenskapen~~ **unionen** genom att delta i utvecklingen och den strukturella anpassningen av regioner som utvecklas långsammare samt i omstruktureringen av industriregioner på tillbakagång.

Klausul 81 (f.d. artikel 161)

Utan att det påverkar tillämpningen av [artikel 162] skall rådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen, med Europaparlamentets samtycke och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, **skall de europeiska lagarna eller ramlagarna⁷² fastställa** strukturfondernas uppgifter, huvudmål och organisation - vilket kan omfatta en omgruppering av fonderna - , ~~Rådet skall enligt samma förfarande också fastställa~~ de allmänna regler som skall tillämpas på fonderna och de bestämmelser som behövs för att säkerställa deras effektivitet och samordningen av fonderna med varandra och med andra befintliga finansieringsorgan.

~~En av rådet enligt samma förfarande upprättad~~ **genom en europeisk lag⁷³ inrättad** sammanhållningsfond skall lämna ekonomiska bidrag till projekt på miljöområdet och till transeuropeiska nät inom infrastrukturen på transportområdet.

I samtliga fall skall de europeiska lagarna eller ramlagarna antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hört.

---

⁷² Ersättande av samtycke med medbeslutande, i enlighet med rapporten från arbetsgrupp IX "Förenkling" (CONV 424/02, s. 17) och det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

⁷³ Det föreslås att det endast skall hänvisas till europeisk lagar, eftersom rättsakten inte kan vara en ramlag när det rör sig om att inrätta ett finansieringsinstrument på unionsnivå.

~~Från och med den 1 januari 2007 skall rådet besluta med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen, efter Europaparlamentets samtycke och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, under förutsättning att den fleråriga budgetplan som skall tillämpas från och med den 1 januari 2007 och det därmed sammanhörande interinstitutionella avtalet har antagits vid den tidpunkten. I annat fall skall det förfarande som föreskrivs i detta stycke tillämpas från och med den tidpunkt då de antas.~~

Klausul 82 (f.d. artikel 162)

~~Rådet skall besluta om~~ **I de europeiska lagarna eller ramlagarna skall genomförandebestämmelser fastställas för Europeiska regionala utvecklingsfonden enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén. De skall antas efter att det att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.**

I fråga om utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket samt Europeiska socialfonden skall [artiklarna 37 och 148] ~~fortfarande~~ tillämpas.

IV. JORDBRUK OCH FISKE

Klausul 83 (artikel 31a)⁷⁴

Unionen skall genomföra en gemensam jordbruks- och fiskepolitik.

Med jordbruksprodukter skall förstås jordens, husdjursskötselns och fiskets produkter samt produkter i första bearbetningsledet som har direkt samband med dessa produkter. Hänvisningar till den gemensamma jordbrukspolitiken eller jordbruket och användningen av ledet "jordbruk" skall anses även omfatta fisket.

Klausul 84 (f.d. artikel 32)

1. ~~Den gemensamma inre marknaden skall även omfatta jordbruk och handel med jordbruksprodukter. Med jordbruksprodukter skall förstås jordens, husdjursskötselns och fiskets produkter samt produkter i första bearbetningsledet som har direkt samband med dessa produkter.~~
2. Om inte annat föreskrivs i [artiklarna 33–38] skall reglerna för upprättandet av den ~~gemensamma inre~~ marknaden tillämpas på jordbruksprodukter.

---

⁷⁴ Texten har föreslagits som en följd av det kompletterande mandatet av den 2 april 2003 (anpassning av texten efter infogande av "fiske" i avdelningens rubrik). Lämpligheten av att ta med den sista meningen bör bli föremål för en kompletterande teknisk kontroll.

3. ~~För de varor som förtecknas i [bilaga I] gäller för vilka bestämmelserna i artiklarna 33–38 gäller är upptagna i den lista som har fogats som bilaga I till detta fördrag.~~⁷⁵
4. Den ~~gemensamma~~ inre marknads funktion och utveckling i fråga om jordbruksprodukter skall åtföljas av upprättandet av en gemensam jordbrukspolitik.

Klausul 85 (f.d. artikel 33)

1. Den gemensamma jordbrukspolitiken skall ha som mål att
  - a) höja produktiviteten inom jordbruket genom att främja tekniska framsteg och genom att trygga en rationell utveckling av jordbruksproduktionen och ett optimalt utnyttjande av produktionsfaktorena, särskilt arbetskraften,
  - b) på så sätt tillförsäkra jordbruksbefolkningen en skälig levnadsstandard, särskilt genom en höjning av den individuella inkomsten för dem som arbetar i jordbruket,
  - c) stabilisera marknaderna,
  - d) trygga försörjningen,
  - e) tillförsäkra konsumenterna tillgång till varor till skäliga priser.
2. Vid utformningen av den gemensamma jordbrukspolitiken och de särskilda åtgärder som krävs för att tillämpa den skall hänsyn tas till
  - a) jordbruksnäringens särskilda karaktär som är en följd av jordbrukets sociala struktur och av strukturella och naturbetingade olikheter mellan olika jordbruksregioner,
  - b) nödvändigheten av att gradvis genomföra lämpliga anpassningsåtgärder,
  - c) det faktum att jordbruket i medlemsstaterna utgör en sektor som är nära förbunden med ekonomin i dess helhet.

Klausul 86 (f.d. artikel 34)

1. För att uppnå de mål som anges i [artikel 33] upprättas en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna.

Beroende på produkt skall denna organisation utformas på något av följande sätt:

- a) Gemensamma konkurrensregler.

---

⁷⁵ Det föreslås att dessa överflödiga formuleringar stryks, eftersom hänvisningen till bilagan endast kan syfta på konstitutionen.

b) Obligatorisk samordning av de olika nationella marknadsorganisationerna.

c) En europeisk marknadsorganisation.

2. Den gemensamma organisation som upprättats enligt punkt 1 får omfatta alla de åtgärder som behövs för att uppnå de mål som anges i [artikel 33], särskilt reglering av priser, stöd för produktion och saluföring av olika produkter, system för lagring och överföring samt gemensamma anordningar för stabilisering av import och export.

Den gemensamma organisationen skall begränsas till att sträva efter de mål som anges i artikel 33 och skall utesluta varje form av diskriminering mellan producenter eller konsumenter inom ~~gemenskapen~~ **unionen**.

En eventuell gemensam prispolitik skall grundas på gemensamma kriterier och på enhetliga beräkningsmetoder.

3. För att målen för den gemensamma organisation som anges i punkt 1 skall uppnås får en eller flera utvecklings- och garantifonder för jordbruket bildas.

Klausul 87 (f.d. artikel 35)

För att de mål som anges i [artikel 33] skall kunna uppnås kan det inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken särskilt bli aktuellt med bestämmelser om

- a) en effektiv samordning av insatser i fråga om yrkesutbildning, forskning och kunskapsöverföring på jordbruksområdet, vilket kan innebära att projekt eller institutioner skall finansieras gemensamt,
- b) gemensamma åtgärder för att främja konsumtionen av vissa varor.

Klausul 88 (f.d. artikel 36)⁷⁶

~~Bestämmelserna i [Kapitlet]~~ om konkurrensregler skall tillämpas på produktion av och handel med jordbruksprodukter endast i den mån rådet, med hänsyn till målsättningen i [artikel 33], beslutar detta inom ramen för bestämmelserna i [artikel 37.2 och 37.3] och enligt det förfarande som anges där.

Rådet får särskilt **anta bestämmelser** som tillåter stöd

- a) för att skydda företag som är missgynnade genom strukturella eller naturbetingade förhållanden,

---

⁷⁶ Denna artikel bör ses över efter det att konventet har fastställt lagstiftnings- och icke lagstiftningsaspekter av den gemensamma jordbrukspolitiken (se fotnot till artikel 37).

- b) inom ramen för ekonomiska utvecklingsprogram.

Klausul 89 (f.d. artikel 37)

~~1. För att utforma huvudlinjerna för en gemensam jordbrukspolitik skall kommissionen när detta fördrag träder i kraft sammankalla medlemsstaterna till en konferens för att jämföra deras jordbrukspolitik, särskilt genom att göra en sammanställning över deras resurser och behov.~~

2. ~~Med beaktande av arbetet under den konferens som nämns i punkt 1 och~~ Efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén skall kommissionen inom två år efter det att detta fördrag har trätt i kraft lägga fram förslag om utformningen och genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitik, vilka förslag även skall innefatta att de nationella marknadsorganisationerna ersätts med någon av de former för gemensam organisation som anges i [artikel 34.1] samt att de åtgärder som särskilt nämnts i [denna avdelning] genomförs.

Dessa förslag skall ta hänsyn till att de jordbruksfrågor som nämns i denna avdelning kan vara ömsesidigt beroende av varandra.

~~På förslag från kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet skall rådet med kvalificerad majoritet utfärda förordningar eller direktiv eller fatta [Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska lagar/europeiska förordningar⁷⁷, europeiska ramlagar, europeiska beslut utan att detta begränsar rådets rätt att också utfärda och rekommendationer. Det skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.]~~

3. ~~Rådet får med kvalificerad majoritet och~~ Under de förutsättningar som anges i punkt 2 ~~besluta om att ersätta~~ får de nationella marknadsorganisationerna **ersättas** med den gemensamma organisation som föreskrivs i [artikel 34.1]⁷⁸

- a) om den gemensamma organisationen erbjuder de medlemsstater som motsätter sig denna åtgärd och som har en egen nationell organisation för ifrågavarande produktion, likvärdiga garantier för berörda producenters sysselsättning och levnadsstandard: därvid skall hänsyn tas till den takt i vilken möjliga anpassningsåtgärder och nödvändig specialisering kan genomföras; samt
- b) om den gemensamma organisationen tillförsäkrar handeln inom ~~gemenskapen~~ **unionen** villkor som motsvarar dem som gäller på en nationell marknad.

⁷⁷ Eftersom det anges i det kompletterande mandatet av den 29 april 2003 att "i ett senare skede bör man ange vilka aspekter av jordbrukspolitik som bör betraktas som lagstiftningsaspekter och vilka bör betraktas som icke-lagstiftningsaspekter", har formuleringen av denna rättsliga grund fått stå kvar oändrad i förhållande till den som återfinns i gruppens rapport av den 13 mars 2003.

⁷⁸ Detta omnämnande är överflödigt, eftersom det tillämpliga förfarandet redan har angivits genom hänvisningen till artikel 37.2.

4. Upprättas en gemensam organisation för vissa råvaror innan det ännu finns en sådan organisation för motsvarande bearbetade produkter, får dessa råvaror importeras från länder utanför ~~gemenskapen~~ **unionen** om de används för framställning av bearbetade produkter som är avsedda för export till tredje land.

Klausul 90 (f.d. artikel 38)

När en vara är underkastad en nationell marknadsorganisation eller någon annan form av intern reglering med motsvarande verkan i en medlemsstat och detta påverkar konkurrensläget för en liknande produktion i en annan medlemsstat, skall medlemsstaterna lägga på en utjämningsavgift vid import av denna vara från den medlemsstat där en sådan marknadsorganisation eller reglering finns, om inte sistnämnda stat tillämpar en utjämningsavgift vid export.

Kommissionen skall fastställa storleken av dessa avgifter till den nivå som krävs för att återställa jämvikten; den får också tillåta andra åtgärder, för vilka den skall fastställa villkoren och den närmare utformningen.

V. MILJÖ

Klausul 91 (f.d. artikel 174)

1. ~~Gemenskapens~~ **Unionens** miljöpolitik skall bidra till att följande mål uppnås:

- a) Att bevara, skydda och förbättra miljön.
- b) Att skydda människors hälsa.
- c) Att utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt.
- d) Att främja åtgärder på internationell nivå för att lösa regionala eller globala miljöproblem.

2. ~~Gemenskapens~~ **Unionens** miljöpolitik skall syfta till en hög skyddsnivå med beaktande av de olikartade förhållandena inom ~~gemenskapens~~ **unionens** olika regioner. Den skall bygga på försiktighetsprincipen och på principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan och att förorenaren skall betala.

I detta sammanhang skall de harmoniseringsåtgärder som motsvarar miljöskyddskraven i förekommande fall innehålla en skyddsklausul som tillåter medlemsstaterna att av icke-ekonomiska miljömässiga skäl vidta provisoriska ~~åtgärder~~ **bestämmelser**, som skall vara föremål för ett kontrollförfarande på ~~gemenskaps~~ **unions** nivå.

3. När ~~gemenskapen~~ **unionen** utarbetar sin miljöpolitik skall den beakta
- a) tillgängliga vetenskapliga och tekniska data,
  - b) miljöförhållanden i ~~gemenskapens~~ **unionens** olika regioner,
  - c) de potentiella fördelar och kostnader som är förenade med att åtgärder vidtas eller inte vidtas,
  - d) den ekonomiska och sociala utvecklingen i ~~gemenskapen~~ **unionen** som helhet och den balanserade utvecklingen i dess regioner.
4. Inom sina respektive kompetensområden skall ~~gemenskapen~~ **unionen** och medlemsstaterna samarbeta med tredje land och med behöriga internationella organisationer. De närmare villkoren för samarbete från ~~gemenskapens~~ **unionens** sida kan bli föremål för avtal mellan gemenskapen och berörda tredje parter; avtalen skall förhandlas fram och ingås enligt artikel 300.

Föregående stycke skall inte inverka på medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå internationella avtal.

Klausul 92 (f.d. artikel 175)

1. ~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om vilka åtgärder som skall vidtas av gemenskapen~~
Genom europeiska lagar eller ramlagar skall åtgärder fastställas för att uppnå de mål som anges i [artikel 174]. **De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.**
2. Med avvikelse från den beslutsordning som anges i punkt 1 och utan att det påverkar tillämpningen av [artikel 95] skall rådet enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, besluta om **enhälligt anta europeiska lagar eller ramlagar som fastställer**
- a) ~~bestämmelser~~ **åtgärder** av främst fiskal karaktär,
  - b) åtgärder som påverkar
    - i) fysisk planering,
    - ii) kvantitativ förvaltning av vattenresurser eller sådana åtgärder som direkt eller indirekt berör tillgången till dessa resurser,
    - iii) markanvändning, med undantag av avfallshantering,

- c) åtgärder som väsentligt påverkar en medlemsstats val mellan olika energikällor och den allmänna strukturen hos dess energiförsörjning.

I en europeisk lag⁷⁹ antagen av rådet med enhällighet får enligt de villkor som anges i första stycket får de i denna punkt avsedda frågorna fastställas, i vilka beslut skall fattas rådet skall besluta med kvalificerad majoritet.

I samtliga dessa fall skall rådet besluta efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.

3. På andra områden⁸⁰ skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén anta **genom europeiska lagar eller ramlagar fastställas** allmänna handlingsprogram som anger de mål som skall prioriteras. **De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hört.**

~~Rådet skall~~ De bestämmelser som behövs för att genomföra dessa program **skall antas** enligt villkoren i punkt 1 respektive punkt 2, beroende på det enskilda fallet⁸¹ ~~besluta om de åtgärder som behövs för att genomföra dessa program.~~

4. Utan att det påverkar vissa åtgärder av gemenskapskaraktär **som antas av unionen** skall medlemsstaterna finansiera och genomföra miljöpolitiken.

5. Om en på bestämmelserna i punkt 1 grundad åtgärd innebär kostnader som anses oproportionerligt stora för en medlemsstats myndigheter, skall rådet, utan att det påverkar tillämpningen av principen att förorenaren skall betala, i den rättsakt där åtgärden beslutas fastställa ~~lämpliga bestämmelser om denna åtgärd i lämplig form ange~~

a) tillfälliga undantag och/eller

b) ekonomiskt stöd ur ~~den enligt artikel 161 upprättade~~ sammanhållningsfonden⁸².

Klausul 93 (f.d. artikel 176)

De skyddsåtgärder**bestämmelser** som antas enligt [artikel 175] skall inte hindra någon medlemsstat från att behålla eller införa strängare skyddsåtgärder**bestämmelser**. Sådana åtgärder **bestämmelser** måste vara förenliga med ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**. De skall anmälas till kommissionen.

⁷⁹ Detta stycke nämns inte i det kompletterande mandatet av den 29 april 2003. Med tanke på räckvidden för denna akt föreslås att man här ska föreskriva antagande av en europeisk lag.

⁸⁰ Detta meningsled kan utgå, eftersom Europaparlamentet och rådet i praktiken antar allmänna ramprogram.

⁸¹ Detta stycke förefaller överflödigt, eftersom det begränsar sig till att hänvisa till beslutsförfarandena i punkt 1 och 2.

⁸² Denna precisering är överflödigt, eftersom det endast finns en sammanhållningsfond.

VI. KONSUMENTSKYDD

Klausul 94 (f.d. artikel 153)

1. För att främja konsumenternas intressen och säkerställa en hög konsumentskyddsnivå skall ~~gemenskapen~~ **unionen** bidra till att skydda konsumenternas hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen samt till att främja deras rätt till information och utbildning och deras rätt att organisera sig för att tillvarata sina intressen.
2. Konsumentskyddskraven skall beaktas när ~~gemenskapens~~ **unionens** övriga politik och verksamhet utformas och genomförs.⁸³
3. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall bidra till att uppnå de mål som avses i punkt 1 genom
  - a) åtgärder som beslutas enligt [artikel 95] inom ramen för förverkligandet av den inre marknaden,
  - b) åtgärder som understöder, kompletterar och övervakar medlemsstaternas politik.
4. ~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén anta~~ **Genom europeiska lagar eller ramlagar skall de åtgärder fastställas** som avses i punkt 3 b. **De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hört.**
5. Åtgärder som ~~beslutas~~ **antas** enligt punkt 4 skall inte hindra någon medlemsstat från att upprätthålla eller införa strängare skyddsåtgärder **skyddsbestämmelser**. Sådana åtgärder **bestämmelser** måste vara förenliga med ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**. Kommissionen skall underrättas om åtgärderna.

VII. TRANSPORTER

Klausul 95 (f.d. artikel 70)

~~Medlemsstaterna~~⁸⁴ **Konstitutionens** mål skall på det område som behandlas i denna avdelning ~~uppnå fördragets~~ **uppnås** inom ramen för en gemensam transportpolitik.

⁸³ Denna bestämmelse med övergripande tillämpning på all politik skulle kunna placeras i en enda artikel tillsammans med andra av samma slag (jfr fotnoten till artikel 3.2).

⁸⁴ Eftersom det handlar om en delad befogenhet föreslås strykning av detta omnämnande som inte återges i inledningen till de övriga politikområdena. Se även förslaget till sammanslagning med artikel 80 (nedan).

1.— För att genomföra **Genom europeiska lagar eller ramlagar**⁸⁵ skall [artikel 70] genomföras med beaktande av transportfrågornas särskilda karaktär skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén **De skall efter det att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.**

De europeiska lagarna eller ramlagarna skall omfatta

- a) gemensamma regler för internationella transporter till eller från en medlemsstats territorium eller genom en eller flera medlemsstaters territorier,
- b) de villkor under vilka utomlands hemmahörande transportföretag får utföra transporter i en medlemsstat,
- c) åtgärder för att förbättra transportsäkerheten,
- d) alla andra lämpliga ~~bestämmelser~~ **åtgärder**.

2.— Med avvikelse från det förfarande som anges i [punkt 1] skall rådet enhälligt, på förslag av kommissionen, ~~anta~~ sådana bestämmelser som avser principerna för regleringen av transportväsendet och vilkas tillämpning skulle kunna få allvarliga återverkningar på levnadsstandarden och sysselsättningen i vissa regioner samt på utnyttjandet av transportutrustningen. Rådet skall därvid beakta det behov av anpassning till den ekonomiska utvecklingen som upprättandet av den gemensamma ~~inre~~ marknaden kommer att ge upphov till. **Det skall besluta** efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén.

Till dess att ~~de bestämmelser~~ **de europeiska lagar eller ramlagar** som avses i [artikel 71.1] har fastställts **antagits**, får ingen medlemsstat utan att rådet **enhälligt har antagit en europeisk lag**⁸⁶ **genom vilka undantag beviljas** vidta någon åtgärd som direkt eller indirekt ger de olika bestämmelser, som gällde på transportområdet den 1 januari 1958 eller som, för stater som senare ansluter sig gäller på detta område, vid tidpunkten för dess anslutning, mindre gynnsamma effekter för andra medlemsstaters transportföretag än för inhemska transportföretag.

⁸⁵ Ersättande av hörande med medbeslutande i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003. Därför kan man föra samman allt i en enda punkt, vilket medför en lätt utvidgning av det obligatoriska hörandet av Regionkommittén som för närvarande endast föreskrivs för fallen i nuvarande punkt 1.

⁸⁶ Det har föreslagits att man endast skall ange en europeisk lag, eftersom ett sådant undantag endast kan beviljas genom en lag, av skäl som rör juridisk samstämmighet.

Klausul 98 (f.d. artikel 73)

Stöd är förenligt med ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**, om det tillgodoser behovet av samordning av transporter eller om det innebär ersättning för allmän trafikplikt.

Klausul 99 (f.d. artikel 74)

Varje åtgärd som vidtas inom ramen för ~~detta fördrag~~ **konstitutionen** med avseende på fraktsatser och befordringsvillkor skall avvägas med hänsyn till den ekonomiska situationen för transportföretagen.

Klausul 100 (f.d. artikel 75)

1. Vid transporter inom ~~gemenskapen~~ **unionen** skall all sådan diskriminering ~~avskaffas~~ **vara förbjuden**, som består i att transportföretag tillämpar olika fraktsatser och befordringsvillkor för att frakta samma slag av gods samma väg på grund av godsets ursprungs- eller ~~bestämmelseland~~ **bestämmelsemedlemsstat**.

2. Punkt 1 skall inte hindra ~~rådet att vidta~~ andra åtgärder **européiska lagar eller ramlagar antas** enligt [artikel 71.1].

3. Rådet skall ~~med kvalificerad majoritet~~ på förslag från kommissionen ~~och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén~~ utfärda föreskrifter **anta europeiska förordningar eller beslut**⁸⁷ för att genomföra ~~bestämmelserna i~~ punkt 1. **Det skall besluta efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén.**

Rådet får särskilt ~~meddela~~ **anta de bestämmelser de europeiska förordningar och beslut** som behövs för att göra det möjligt för ~~gemenskapens~~ institutionerna att övervaka efterlevnaden av ordningen i punkt 1 och för att säkerställa att fördelarna med denna fullt ut kommer brukarna till godo.

4. Kommissionen skall på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat undersöka de fall av diskriminering som avses i punkt 1 och efter samråd med alla berörda medlemsstater ~~fatta nödvändiga beslut inom ramen för de regler som har fastställts enligt bestämmelserna i~~ **inom ramen för de europeiska förordningar och beslut som avses i punkt 3 anta de europeiska beslut** som behövs.

---

⁸⁷ Akter som inte är rättsakter, i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

Klausul 101 (f.d. artikel 76)

1. Det är förbjudet för medlemsstaterna att på transporter inom ~~gemenskapen~~**unionen** tillämpa fraktsatser och villkor som i något avseende innefattar stöd eller skydd till förmån för ett eller flera särskilda företag eller näringsgrenar om inte tillstånd har getts **genom ett europeiskt beslut** av kommissionen.

2. Kommissionen skall på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat granska de fraktsatser och villkor som avses i punkt 1 och särskilt beakta, å ena sidan, krav på en ändamålsenlig regionalekonomisk politik, de underutvecklade regionernas behov och problemen i regioner som allvarligt påverkas av politiska förhållanden samt å andra sidan, sådana fraktsatsers och villkors inverkan på konkurrensen mellan olika transportgrenar.

Kommissionen skall efter samråd med alla medlemsstater som saken gäller ~~fatta~~**anta** nödvändiga **europeiska** beslut.

3. De förbud som anges i punkt 1 gäller inte tariffer som fastställts för att bemöta konkurrens.

Klausul 102 (f.d. artikel 77)

Pålagor eller avgifter [vid gränspassage] som transportföretag tar ut⁸⁸ utöver fraktsatserna får inte överstiga vad som är skäligt, sedan de kostnader som gränspassagen faktiskt föranlett beaktats.

Medlemsstaterna skall sträva efter att ~~gradvis~~ sänka dessa kostnader.

Kommissionen får ge medlemsstaterna rekommendationer om tillämpningen av denna artikel.

Klausul 103 (f.d. artikel 78)⁸⁹

Bestämmelserna i denna avdelning skall inte hindra åtgärder som vidtagits i Förbundsrepubliken Tyskland i den utsträckning sådana åtgärder är nödvändiga för att uppväga de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom Tysklands delning för näringslivet i vissa av de områden i Förbundsrepubliken som påverkats av delningen.]

---

⁸⁸ Man kan fråga sig vilka slags pålagor det är som på detta sätt tas ut av transportföretaget. Dessutom verkar omnämmandet "vid gränspassage" föråldrat på en inre marknad utan inre gränser.

⁸⁹ Konventet kommer kanske anse det lämpligt att undersöka om denna artikel fortfarande är aktuell (se även artikel 87.2 c).

Klausul 104 (f.d. artikel 79)

Vid kommissionens sida skall finnas en rådgivande kommitté som skall bestå av experter vilka utses av medlemsstaternas regeringar. När kommissionen finner det lämpligt skall den höra kommittén i transportfrågor: [detta skall dock inte inskränka de befogenheter som tillkommer Ekonomiska och sociala kommittén]⁹⁰.

Klausul 105 (f.d. artikel 80)

1. ~~Bestämmelserna i~~ Denna avdelning skall gälla transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar.
2. ~~Rådet får med kvalificerad majoritet anta bestämmelser huruvida, i vilken omfattning och på vilket sätt~~ **I europeiska lagar eller ramlagar får åtgärder fastställas som är lämpliga bestämmelser kunna meddelas för sjöfart och luftfart. De skall antas efter att Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén har hörts.**

~~Procedurreglerna i artikel 71 skall tillämpas.~~

VII. TRANSEUROPEISKA NÄT

Klausul 106 (f.d. artikel 154)

1. För att medverka till att de mål som anges i [artiklarna 14 och 158] uppnås och för att göra det möjligt för unionsmedborgare, ekonomiska aktörer samt regionala och lokala samhällen att i full utsträckning utnyttja fördelarna med att skapa ett område utan inre gränser, skall ~~gemenskapen~~ **unionen** bidra till att upprätta och utveckla transeuropeiska nät för infrastrukturerna inom transport-, telekommunikations- och energisektorena.
2. Inom ramen för ett system med öppna och konkurrensutsatta marknader skall ~~gemenskapens~~ **unionens** insatser inriktas på att främja de nationella nätens samtrafikförmåga och driftskompatibilitet samt tillträdet till sådana nät. Därvid skall särskild hänsyn tas till behovet av att förbinda öar, inlandsområden och randområden med ~~gemenskapens~~ **unionens** centrala områden.

---

⁹⁰ Det föreslås att denna överflödiga mening stryks, eftersom det är uppenbart att hörandet av denna kommitté inte skulle kunna inskränka Ekonomiska och sociala kommitténs befogenheter.

Klausul 107 (f.d. artikel 155)

1. För att förverkliga de mål som anges i artikel 154
  - a) skall ~~gemenskapen~~ **unionen** ställa upp en serie riktlinjer som omfattar mål, prioriteringar och huvudlinjer för de åtgärder som förutses när det gäller de transeuropeiska näten: i dessa riktlinjer skall projekt av gemensamt intresse preciseras,
  - b) skall ~~gemenskapen~~ **unionen** genomföra de åtgärder som kan visa sig nödvändiga för att säkerställa nätens driftskompatibilitet, särskilt när det gäller teknisk standardisering,
  - c) kan ~~gemenskapen~~ **unionen** stödja projekt av gemensamt intresse som stöds av medlemsstaterna och som preciseras i de riktlinjer som avses i ~~första strecksatsen~~ **punkt a**, särskilt genom genomförbarhetsstudier, lånegarantier eller räntesubventioner; ~~gemenskapen~~ **unionen** kan också genom den ~~enligt [artikel 161] upprättade sammanhållningsfonden~~ **som avses i [artikel 161]** bidra till finansieringen av särskilda infrastrukturprojekt på transportområdet inom medlemsstaterna.

Vid ~~gemenskapens~~ **unionens** insatser skall hänsyn tas till projektens potentiella ekonomiska livskraft.

2. I europeiska lagar eller ramlagar skall de riktlinjer och övriga åtgärder som avses i ~~artikel 155~~ punkt 1 fastställas. skall antas av rådet som skall besluta enligt förfarandet i artikel 251. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.

Riktlinjer och projekt av gemensamt intresse som angår en medlemsstats territorium kräver den berörda medlemsstatens godkännande.⁹¹

~~2 3.~~ I samverkan med kommissionen skall medlemsstaterna inbördes samordna den politik på nationell nivå som kan få väsentlig betydelse för att förverkliga de mål som anges i [artikel 154]. Kommissionen får i nära samarbete med medlemsstaterna ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning.

~~3.4.~~ ~~Gemenskapen~~ **Unionen** kan ~~besluta om att~~ samarbeta med tredje land för att främja projekt av gemensamt intresse och för att säkerställa nätens driftskompatibilitet.

~~Artikel 156~~

~~De riktlinjer och övriga åtgärder som avses i artikel 155.1 skall antas av rådet som skall besluta enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.~~

⁹¹ I förenklingssyfte återges i den nya punkt 2, som utgör den rättsliga grunden för unionens åtgärder avseende transeuropeiska nät, texten till artikel 156 i dess helhet; de angivna ändringar är de som föreslagits för den nuvarande texten till denna artikel.

Riktlinjer och projekt av gemensamt intresse som angår en medlemsstats territorium kräver den berörda medlemsstatens godkännande.⁹²

IX. FORSKNING OCH TEKNISK UTVECKLING

Klausul 108 (f.d. artikel 163)

1. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall ha som mål att stärka den vetenskapliga och teknologiska grunden för ~~gemenskaps~~**unions**industrin, att främja utvecklingen av dennas internationella konkurrensförmåga och att underlätta alla forskningsinsatser som anses nödvändiga enligt andra kapitel i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**.
2. För att uppnå detta skall ~~gemenskapen~~ **unionen** inom hela sitt område stimulera företag, inklusive små och medelstora företag, forskningscentra och universitet i deras insatser för forskning och teknisk utveckling av hög kvalitet; gemenskapen skall stödja deras ansträngningar att samarbeta med varandra, främst i syfte att möjliggöra för företagen att fullt ut utnyttja den inre marknadens möjligheter, och detta särskilt genom att skapa tillträde till de nationella offentliga upphandlingsmarknaderna, genom att fastställa gemensamma standarder samt genom att avlägsna rättsliga och fiskala hinder för samarbetet.
3. Alla ~~gemenskapens~~ **unionens** åtgärder enligt ~~detta fördrag~~ **konstitutionen** inom forskning och teknisk utveckling, inklusive demonstrationsprojekt skall beslutas och genomföras enligt ~~bestämmelserna i~~ [denna avdelning].

Klausul 109 (f.d. artikel 164)

För att nå dessa mål skall ~~gemenskapen~~ **unionen** som komplement till de verksamheter som bedrivs i medlemsstaterna

- a) genomföra program för forskning, teknisk utveckling och demonstration, varvid samarbete med och mellan företag, forskningscentra och universitet skall gynnas,
- b) främja samarbete på ~~gemenskaps~~**unions**nivå med tredje land och internationella organisationer inom området för forskning, teknisk utveckling och demonstration,
- c) sprida och fullt ut utnyttja resultaten av verksamheter rörande forskning, teknisk utveckling och demonstration på ~~gemenskaps~~**unions**nivå,

---

⁹² Denna artikel skulle kunna utgå; se föregående fotnot.

- d) stimulera utbildning och rörlighet för forskare inom ~~gemenskapen~~ **unionen**.

Klausul 110 (f.d. artikel 165)

1. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** och medlemsstaterna skall samordna sin verksamhet inom forskning och teknisk utveckling för att säkerställa det inbördes sammanhanget mellan medlemsstaternas politik och ~~gemenskapens~~ **unionens** politik.
2. I nära samarbete med medlemsstaterna får kommissionen ta alla lämpliga initiativ för att främja den samordning som avses i punkt 1.

Klausul 111 (f.d. artikel 166)

1. ~~Et~~ **Europaparlamentet**⁹³ och rådet skall i enlighet med lagstiftningsförfarandet anta en europeisk lag som inrättar ett flerårigt ramprogram som anger alla ~~gemenskapens~~ **unionens** verksamheter skall antas av rådet som skall besluta enligt förfarandet i artikel 251 och. De skall **besluta** efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén.

Ramprogrammet skall

- a) fastställa de vetenskapliga och teknologiska mål som skall uppnås genom den verksamhet som anges i [artikel 164] samt de prioriteringar som skall gälla i detta sammanhang,
  - b) ange huvudlinjerna för denna verksamhet,
  - c) fastställa det högsta totalbeloppet och de närmare villkoren för ~~gemenskapens~~ **unionens** finansiella deltagande i ramprogrammet samt de planerade verksamheternas andelar.
2. Ramprogrammet skall anpassas eller utökas efterhand som förhållandena ändras.
  3. Ramprogrammet skall genomföras genom särskilda program som utvecklas inom varje verksamhet. I varje särskilt program skall fastställas de närmare villkoren för genomförandet, programmets längd och de medel som bedöms nödvändiga. Summan av de belopp som bedöms nödvändiga och som fastställs i de särskilda programmen får inte överstiga det högsta totalbelopp som har fastställts för ramprogrammet och för varje verksamhet.

---

⁹³ Det föreslås att man här endast skall hänvisa till en europeisk lag, eftersom rättsakten inte kan vara en ramlag när det rör sig om inrättande av en operativ ram.

4. Rådet skall på förslag av kommissionen ~~med kvalificerad majoritet~~ **anta europeiska lagar och beslut⁹⁴ om inrättande av** de särskilda programmen ~~med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén.~~ **Det skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet samt Ekonomiska och sociala kommittén.**

Klausul 112 (f.d. artikel 167)⁹⁵

För att genomföra det fleråriga ramprogrammet skall ~~rådet~~ **i enlighet med lagstiftningsförfarandet anta bestämmelser om**

- a) regler för deltagande av företag, forskningscentra och universitet,
- b) regler för spridning av forskningsresultaten.

De skall besluta efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén.

Klausul 113 (f.d. artikel 168)

Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet kan tilläggsprogram ~~fastställas~~ **antas** som endast vissa medlemsstater deltar i och som, om inte annat följer av ett eventuellt deltagande från ~~gemenskapens~~ **unionens** sida skall finansieras av dessa stater.

I Europeiska lagar eller ramlagar skall Rådet skall anta bestämmelser fastställas om de regler som skall tillämpas på tilläggsprogrammen särskilt vad avser spridning av kunskap samt tillträde för andra medlemsstater. **De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.**

Antagandet av tilläggsprogrammen kräver de berörda medlemsstaternas godkännande.⁹⁶

Klausul 114 (f.d. artikel 169)

Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet får ~~gemenskapen~~ i europeiska lagar eller ramlagar föreskrivas med de berörda medlemsstaternas samtycke, vidta åtgärder för ett deltagande i sådana program för forskning och utveckling som har inletts av flera medlemsstater, inklusive ett deltagande i de organisationer som har skapats för att genomföra programmen.

De europeiska lagarna eller ramlagarna skall antas efter att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

---

⁹⁴ Icke-rättsakter i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

⁹⁵ För tydlighetens skull har de beslutsförfaranden som för närvarande anges i artikel 172 i EG-fördraget knutits till respektive rättsliga grunder (artiklarna 167, 168, 169 och 171).

⁹⁶ Stycke som hämtats från nuvarande artikel 172 sista meningen i EG-fördraget.

Klausul 115 (f.d. artikel 170)

Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet får ~~gemenskapen~~ **unionen** vidta åtgärder för samarbete på ~~gemenskaps~~**unions** nivå med tredje land eller internationella organisationer inom forskning, teknisk utveckling och demonstration.

De närmare villkoren för detta samarbete kan bli föremål för sådana avtal mellan ~~gemenskapen~~ **unionen** och berörda tredje parter som skall förhandlas fram och ingås enligt [artikel 300].

Klausul 116 (f.d. artikel 171)

~~Gemenskapen~~ **Rådet får på förslag från kommissionen anta europeiska förordningar eller beslut⁹⁷ i syfte att bilda gemensamma företag eller andra organisationer som krävs för att effektivt genomföra ~~gemenskapens~~ **unionens** program för forskning, teknisk utveckling och demonstration. Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet samt Ekonomiska och sociala kommittén.**

Klausul 117 (f.d. artikel 172)⁹⁸

~~Rådet skall med kvalificerad majoritet, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén, anta de bestämmelser som avses i artikel 171.~~

~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén anta de bestämmelser som avses i artiklarna 167, 168 och 169. Antagandet av tilläggsprogrammen kräver de berörda medlemsstaternas samtycke.~~

Klausul 118 (f.d. artikel 173)

I början av varje år skall kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet. Rapporten skall särskilt avse dels verksamheterna inom området för forskning och teknisk utveckling och spridningen av resultaten av dessa verksamheter under det föregående året, dels arbetsprogrammet för det innevarande året.

---

⁹⁷ Icke-rättsakter i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

⁹⁸ För tydlighetens skull har samtliga bestämmelser i denna artikel återgetts i artiklarna 167, 168, 169 och 171 ovan.

A4. ~~INRE SÄKERHET~~
ETT OMRÅDE MED FRIHET, SÄKERHET OCH RÄTTVISA⁹⁹

AVDELNING IV

VISERING, ASYL, INVANDRING OCH ANNAN POLITIK
SOM RÖR FRI RÖRLIGHET FÖR PERSONER

**Denna avdelning återges inte här i enlighet med det kompletterande mandatet av
den 29 april 2003.**

AVDELNING VI

BESTÄMMELSER OM POLISSAMARBETE
OCH STRAFFRÄTTSLIGT SAMARBETE

**Denna avdelning återges inte här i enlighet med det kompletterande mandatet av
den 29 april 2003.**

---

99 Titeln har ändrats för att beakta det senaste utkastet som är under behandling av presidiet om ett område med frihet, säkerhet och rättvisa (i vilket samlas dels bestämmelserna om visering, asyl, invandring osv. dels polissamarbete och straffrättsligt samarbete).

A5. OMRÅDEN INOM VILKA UNIONEN KAN BESLUTA OM ATT GENOMFÖRA STÖDJANDE ÅTGÄRDER

I. SYSSELSÄTTNING¹⁰⁰

Klausul 119 (f.d. artikel 125)

Medlemsstaterna och ~~gemenskapen~~ **unionen** skall i enlighet med denna [avdelning] arbeta för att utveckla en samordnad sysselsättningsstrategi och särskilt för att främja en kvalificerad, utbildad och anpassningsbar arbetskraft och en arbetsmarknad som är mottaglig för ekonomiska förändringar i syfte att uppnå de mål som uppställs i ~~[artikel 2 i Fördraget om Europeiska unionen och i artikel 2...]~~¹⁰¹ i det här fördraget i konstitutionen.

Klausul 120 (f.d. artikel 126)

1. Medlemsstaterna skall genom sin sysselsättningspolitik bidra till att de mål som avses i artikel 125 uppnås på ett sätt som stämmer överens med de allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och ~~gemenskapens~~ **unionens** ekonomiska politik som antas enligt [artikel 99.2].
2. Medlemsstaterna skall, med beaktande av nationell praxis i fråga om arbetsmarknadens parter ansvar, betrakta främjande av sysselsättningen som en fråga av gemensamt intresse och skall inom rådet samordna sina åtgärder i detta hänseende i enlighet med bestämmelserna i [artikel 128].

Klausul 121 (f.d. artikel 127)

1. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall bidra till en hög sysselsättningsnivå genom att uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna samt genom att stödja och, när det är nödvändigt, komplettera deras åtgärder. Därvid skall medlemsstaternas befogenheter respekteras.
2. Målet att uppnå en hög sysselsättningsnivå skall beaktas när ~~gemenskapens~~ **unionens** politik och verksamhet utformas och genomförs.¹⁰²

---

¹⁰⁰ Innehållet i denna avdelning kommer eventuellt att revideras beroende på konventets slutsatser om rapporten från arbetsgrupp XI för ett socialt Europa (CONV 516/03).

¹⁰¹ Inför hänvisningen till utkastet till artikel "Unionens mål" i del I (artikel 3, CONV 528/03).

¹⁰² Denna bestämmelse med övergripande tillämpning på all politik skulle kunna placeras i en enda artikel tillsammans med andra av samma slag (jfr fotnoten till artikel 3.2).

Klausul 122 (f.d. artikel 128)

1. Europeiska rådet skall varje år överväga sysselsättningssituationen i ~~gemenskapen unionen~~ och anta slutsatser i fråga om denna på grundval av en gemensam årsrapport från rådet och kommissionen.
  2. På grundval av Europeiska rådets slutsatser skall rådet varje år ~~med kvalificerad majoritet~~ på förslag av kommissionen besluta om ~~på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och den sysselsättningskommitté som avses i artikel 130, lägga fast riktlinjer¹⁰³~~, som medlemsstaterna skall beakta i sin sysselsättningspolitik. **Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och Sysselsättningskommittén.**
- Dessa riktlinjer skall stämma överens med de allmänna riktlinjer som antas enligt artikel [99.2].
3. Varje medlemsstat skall till rådet och kommissionen överlämna en årsrapport om de viktigaste åtgärder som den har vidtagit för att genomföra sin sysselsättningspolitik mot bakgrund av de riktlinjer för sysselsättningen som avses i punkt 2.
  4. På grundval av de rapporter som avses i punkt 3 och efter att ha mottagit synpunkter från sysselsättningskommittén skall rådet varje år mot bakgrund av riktlinjerna för sysselsättningen granska genomförandet av medlemsstaternas sysselsättningspolitik. Rådet **får, på rekommendation av kommissionen besluta om** ¹⁰⁴ ~~kan om det anser det lämpligt mot bakgrund av den granskningen med kvalificerad majoritet på rekommendation av kommissionen avge rekommendationer¹⁰⁵~~ **som det riktar** till medlemsstaterna.
  5. Rådet och kommissionen skall på grundval av resultaten av denna granskning upprätta en gemensam årsrapport till Europeiska rådet om sysselsättningssituationen i ~~gemenskapen unionen~~ och om genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen.

Klausul 123 (f.d. artikel 129)

~~Rådet, som skall besluta i enligt förfarandet artikel 251 får efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om~~ **Genom den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen skall fastställas** stödåtgärder för att främja samarbete mellan medlemsstaterna och stödja deras insatser på sysselsättningsområdet genom initiativ som syftar till att utveckla utbyte av information och beprövade erfarenheter, tillhandahålla jämförande analys och rådgivning, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter, särskilt med hjälp av pilotprojekt. **Den skall antas efter att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.**

¹⁰³ Akter som inte är rättsakter i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

¹⁰⁴ Det bör noteras att det nuvarande kravet i artikel 205.2 andra stycket andra strecksatsen i EG-fördraget på röster i rådet från minst tio medlemsstater har strukits i utkastet till artikel "Ministerrådet" (artikel 17b CONV 691/03).

¹⁰⁵ Akter som inte är rättsakter i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

~~Dessa åtgärder~~ **Den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen** får inte omfatta harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Klausul 124 (f.d. artikel 130)

Rådet skall, ~~efter att ha hört Europaparlamentet,~~ **på eget initiativ**¹⁰⁶ en sysselsättningskommitté med rådgivande funktion för att främja en samordning av medlemsstaternas sysselsättnings- och arbetsmarknadspolitik. **Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.**

Kommittén skall ha till uppgift att

- a) övervaka sysselsättningssituationen och sysselsättningspolitiken i medlemsstaterna och ~~gemenskapen~~ **unionen**,
- b) utan att det påverkar tillämpningen av [artikel 207], på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ utforma yttranden och medverka i förberedelserna av rådets arbete enligt [artikel 128].

Kommittén skall när den utför sitt uppdrag höra arbetsmarknadens parter.

Varje medlemsstat och kommissionen skall var för sig utse två ledamöter i kommittén.

II. FOLKHÄLSA¹⁰⁷

*Klausul 125 (f.d. artikel 152)*¹⁰⁸

1. En hög hälsoskyddsnivå för människor skall säkerställas vid utformning och genomförande av all gemenskapspolitik och alla ~~gemenskapsåtgärder~~ **unionsåtgärder**.¹⁰⁹

---

¹⁰⁶ Akt som inte är rättsakt i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

¹⁰⁷ Placeringen av detta kapitel om folkhälsan här under "A5", i vilken samlas områden för stödjande åtgärder, följer anvisningen i utkastet till det konstitutionella fördragets struktur av den 28 oktober 2002 (CONV 369/02) och inte anvisningen i utkastet till artikeln "delade befogenheter" i första delen (CONV 528/03) i vilken folkhälsan ingår som delad befogenhet).

¹⁰⁸ Arbetsgruppen för ett socialt Europa har föreslagit att denna artikels räckvidd utsträcks för att "omfatta frågor som allvarliga gränsöverskridande hot, smittsamma sjukdomar, bioterrorism och Världshälsoorganisationens överenskommelser" (CONV 516/03 punkt 35).

¹⁰⁹ Denna bestämmelse med övergripande tillämpning på all politik skulle kunna placeras i en enda artikel tillsammans med andra av samma slag (jfr fotnoten till artikel 3.2).

~~Gemenskapens~~ **Unionens** insatser, som skall komplettera den nationella politiken, skall inriktas på att förbättra folkhälsan, förebygga ohälsa och sjukdomar hos människor och undanröja faror för människors hälsa. Sådana insatser skall innefatta kamp mot de stora folksjukdomarna genom att främja forskning om deras orsaker, hur de överförs och hur de kan förebyggas samt hälsoupplysning och hälsoundervisning.

~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall komplettera medlemsstaternas insatser för att minska narkotikarelaterade hälsoskador, inklusive upplysning och förebyggande verksamhet.

2. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall främja samarbete mellan medlemsstaterna på de områden som avses i denna artikel och vid behov stödja deras insatser.

Medlemsstaterna skall i samverkan med kommissionen inbördes samordna sin politik och sina program på de områden som avses i punkt 1. Kommissionen kan i nära kontakt med medlemsstaterna ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning.

3. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på folkhälsans område.

4. ~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén,~~ **Den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen skall** bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås genom att

- a) ~~besluta om~~ **fastställa** åtgärder för att fastställa höga kvalitets- och säkerhetsstandarder i fråga om organ och ämnen av mänskligt ursprung, blod och blodderivat; dessa åtgärder skall inte hindra någon medlemsstat från att upprätthålla eller införa strängare skyddsåtgärder,
- b) med undantag från [artikel 37] ~~besluta om~~ **fastställa** sådana åtgärder på veterinär- och växtskyddsområdet som direkt syftar till att skydda folkhälsan,
- c) ~~besluta om~~ **fastställa** stimulansåtgärder som är utformade för att skydda och förbättra människors hälsa, dock utan att dessa åtgärder får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen skall antas efter att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.

För de syften som anges i denna artikel kan rådet också ~~med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen~~ anta rekommendationer ~~för de syften som anges i denna artikel.~~

5. När ~~gemenskapen~~ **unionen** handlar på folkhälsoområdet skall den fullt ut respektera medlemsstaternas ansvar för att organisera och ge hälso- och sjukvård. Särskilt får inte de åtgärder som avses i punkt 4 a påverka nationella bestämmelser om donation eller medicinsk användning av organ och blod.

III. INDUSTRI

Klausul 126 (f.d. artikel 157)

1. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** och medlemsstaterna skall säkerställa att det finns nödvändiga förutsättningar för ~~gemenskapsindustrins~~ **unionsindustrins** konkurrensförmåga.

För detta ändamål skall deras insatser, i överensstämmelse med ett system av öppna och konkurrensutsatta marknader, inriktas på att

- a) påskynda industrins anpassning till strukturförändringar,
- b) främja en miljö som är gynnsam för initiativ och för utveckling av företag inom hela ~~gemenskapen~~ **unionen**, särskilt i fråga om små och medelstora företag,
- c) främja en miljö som är gynnsam för samarbete mellan företag,
- d) främja ett bättre utnyttjande av de industriella möjligheter som skapas genom politiken inom sektorerna för innovation, forskning och teknisk utveckling.

2. I samverkan med kommissionen skall medlemsstaterna samråda inbördes och vid behov samordna sina insatser. Kommissionen får ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning.

3. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall bidra till att förverkliga de mål som anges i punkt 1 genom sin politik och verksamhet enligt andra bestämmelser i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**.¹¹⁰ ~~Rådet får i enlighet med förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén besluta om~~ **Genom den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen får fastställas** särskilda åtgärder för att stödja de insatser som görs av medlemsstaterna för att förverkliga de mål som anges i punkt 1. **Den skall antas efter att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.**

Denna avdelning får inte utgöra en grund för ~~gemenskapen~~ **unionen** att införa åtgärder som kan medföra att konkurrensen snedvrids eller som omfattar bestämmelser om skatter eller bestämmelser om anställdas rättigheter och intressen.

---

¹¹⁰ Denna bestämmelse, som skall tillämpas övergripande på all politik, kan skrivas om i form av en enda artikel med andra av samma typ (jfr fotnot till artikel 3.2).

IV. KULTUR

Klausul 127 (f.d. artikel 151)

1. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall bidra till kulturens utveckling i medlemsstaterna med respekt för dessas nationella och regionala mångfald samtidigt som gemenskapen skall framhäva det gemensamma kulturarvet.
2. ~~Gemenskapens~~ **Unionens** insatser skall syfta till att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och vid behov stödja och komplettera deras verksamhet när det gäller
  - a) att förbättra kunskaperna om och att sprida de europeiska folkens kultur och historia,
  - b) att bevara och skydda det kulturarv som har europeisk betydelse,
  - c) icke-kommersiellt kulturutbyte,
  - d) konstnärligt och litterärt skapande, även inom den audiovisuella sektorn.
3. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på kulturområdet, särskilt Europarådet.
4. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall beakta de kulturella aspekterna då den handlar enligt andra bestämmelser i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**, särskilt för att respektera och främja sin kulturella mångfald.¹¹¹
5. För att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås skall ~~rådet~~
  - a) ~~enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Regionkommittén besluta om~~ **genom den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen**¹¹² **fastställas** stimulansåtgärder som dock inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar; ~~rådet skall besluta enhälligt under hela förfarandet enligt artikel 251; Den skall antas efter att Regionkommittén har hörts,~~
  - b) ~~rådet genom enhälligt beslut~~ på förslag av kommissionen anta rekommendationer¹¹³.

¹¹¹ Denna bestämmelse med övergripande tillämpning på all politik skulle kunna placeras i en enda artikel tillsammans med andra av samma slag (jfr fotnoten till artikel 3.2).

¹¹² Övergång från omröstning med enhällighet till omröstning med kvalificerad majoritet i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

¹¹³ Övergång från omröstning med enhällighet till omröstning med kvalificerad majoritet i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

V. UTBILDNING, YRKESUTBILDNING OCH UNGDOMSFRÅGOR

Klausul 128 (f.d. artikel 149)

1. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall bidra till utvecklingen av en utbildning av god kvalitet genom att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och genom att vid behov stödja och komplettera deras insatser, samtidigt som gemenskapen fullt ut skall respektera medlemsstaternas ansvar för undervisningens innehåll och utbildningssystemens organisation samt medlemsstaternas kulturella och språkliga mångfald.
2. Målen för ~~gemenskapens~~ **unionens** insatser skall vara att
  - a) utveckla den europeiska dimensionen inom utbildningen särskilt genom undervisning i och spridning av medlemsstaternas språk.
  - b) främja rörligheten för studerande och lärare, bl.a. genom att verka för ett akademiskt erkännande av examensbevis och studietider,
  - c) främja samarbete mellan utbildningsanstalter,
  - d) utveckla informations- och erfarenhetsutbyte i frågor som är gemensamma för medlemsstaternas utbildningssystem,
  - e) främja utvecklingen av ungdoms- och ungdomsledarutbyte,
  - f) främja utvecklingen av distansundervisning.
3. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på utbildningsområdet, särskilt Europarådet.
4. För att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås, ~~skall~~
  - a) ~~Rådet enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén besluta om besluta om~~ **skall genom den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen fastställas** stimulansåtgärder som dock inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar. **Den skall antas efter att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.**
  - b) ~~skall rådet genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen anta rekommendationer.~~

Klausul 129 (f.d. artikel 150)

1. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall genomföra en yrkesutbildningspolitik som skall understödja och komplettera medlemsstaternas insatser, samtidigt som gemenskapen fullt ut skall respektera medlemsstaternas ansvar för yrkesutbildningens innehåll och organisation.
2. Målen för ~~gemenskapens~~ **unionens** insatser skall vara att
  - a) underlätta anpassningen till industriella förändringar, särskilt genom yrkesutbildning och omskolning,
  - b) förbättra den grundläggande och fortsatta yrkesutbildningen för att underlätta inträde och återinträde på arbetsmarknaden,
  - c) underlätta tillträde till yrkesutbildning och främja rörligheten för yrkeslärare och för elever i sådan utbildning, särskilt de unga,
  - d) stimulera samarbete i fråga om yrkesutbildning mellan undervisningsanstalter och företag,
  - e) utveckla informations- och erfarenhetsutbyte i frågor som är gemensamma för medlemsstaternas yrkesutbildningssystem.
3. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på yrkesutbildningens område.
4. ~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om åtgärder~~ **Den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen skall för att** bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås, dock utan att dessa åtgärder får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar. **Den skall antas efter att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.**

[FJÄRDE DELEN]

Klausul (f.d. artikel 182)

~~Medlemsstaterna är ense om att med gemenskapen associera de~~ De utomeuropeiska länder och territorier som upprätthåller särskilda förbindelser med Danmark, Frankrike, Nederländerna och Förenade kungariket **skall associeras med unionen**. Dessa länder och territorier, i det följande kallade "länder och territorier", är förtecknade i [bilaga II] ~~till detta fördrag.~~

Syftet med associeringen skall vara att främja den ekonomiska och sociala utvecklingen i dessa länder och territorier samt att upprätta nära ekonomiska förbindelser mellan dem och ~~gemenskapen~~ **unionen** som helhet.

I överensstämmelse med principerna i ~~ingressen till detta fördrag ...~~¹¹⁵ skall associeringen av dessa länder och territorier i första hand främja invånarnas intressen och välbefinnande för att på så sätt föra dem mot den ekonomiska, sociala och kulturella utveckling som de eftersträvar.

Klausul 131 (f.d. artikel 183)

Associeringen skall ha följande mål:

1. Medlemsstaterna skall i handeln med dessa länder och territorier tillämpa samma regler som de enligt ~~detta fördrag~~ **konstitutionen** tillämpar inbördes.
2. Varje land eller territorium skall i handeln med medlemsstaterna och med de övriga länderna och territorierna tillämpa samma regler som det tillämpar gentemot den europeiska stat med vilken det upprätthåller särskilda förbindelser.
3. Medlemsstaterna skall bidra till de investeringar som behövs för den gradvisa utvecklingen av dessa länder och territorier.
4. För investeringar som finansieras av ~~gemenskapen~~ **unionen** skall deltagande i anbud och leveranser vara öppet på samma villkor för alla fysiska och juridiska personer som är medborgare respektive hemmahörande i medlemsstaterna eller i dessa länder och territorier.

---

¹¹⁴ Texten placerad här som en uppföljning av det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

¹¹⁵ Principerna i fråga, som för närvarande anges i EG-fördragets ingress, bör återges i konstitutionen och eventuellt i denna bestämmelse.

5. I förbindelserna mellan medlemsstaterna och dessa länder och territorier skall etableringsrätten för medborgare och bolag regleras enligt de bestämmelser och den ordning som anges i kapitlet om etableringsrätt samt på icke-diskriminerande grund om inte annat följer av särskilda bestämmelser som antagits enligt [artikel 187].

Klausul 132 (f.d. artikel 184)

1. Tullar vid import till medlemsstaterna av varor med ursprung i dessa länder och territorier skall förbjudas vilket skall ske i takt med att tullarna förbjuds mellan medlemsstaterna ~~enligt bestämmelserna i detta fördrag~~ **i enlighet med konstitutionen**.
2. I varje land och territorium skall tullar vid import från medlemsstaterna och från de övriga länderna och territorierna förbjudas enligt ~~bestämmelserna i~~ [artikel 25].
3. Länderna och territorierna får dock uppbära tullar som är nödvändiga för deras utveckling och industrialisering eller som har till syfte att öka statsinkomsterna.
- De tullar som avses i ~~föregående första stycket~~ får inte överstiga dem som gäller för import av varor från en medlemsstat med vilken landet eller territoriet upprätthåller särskilda förbindelser.
4. Punkt 2 skall inte tillämpas på länder och territorier som på grund av särskilda internationella förpliktelser redan tillämpar en icke-diskriminerande tulltaxa.
5. Införande eller ändring av tullsatser för varor som importeras till dessa länder och territorier får inte rättsligt eller i praktiken leda till direkt eller indirekt diskriminering av varor som importeras från de olika medlemsstaterna.

Klausul 133 (f.d. artikel 185)

Om tullnivån för varor från tredje land vid import till ett land eller territorium vid tillämpning av ~~bestämmelserna i~~ [artikel 184.1] kan orsaka omläggning i handeln till nackdel för en medlemsstat, får denna begära att kommissionen föreslår övriga medlemsstater **att vidta** nödvändiga motåtgärder.

• **Alternativ A - Övergång till den ordning som gäller för artikel 187 i EG-fördraget**

Om inte annat följer av bestämmelserna om folkhälsa, allmän säkerhet och allmän ordning skall den fria rörligheten inom medlemsstaterna för arbetstagare från dessa länder och territorier samt inom dessa länder och territorier för arbetstagare från medlemsstaterna ~~regleras av avtal, som skall ingås senare och som skall kräva medlemsstaternas enhälliga godkännande~~ **regleras av bestämmelser som har antagits i enlighet med artikel 187.**

Alternativ B - Anpassning av behandlingen av arbetstagare till den behandling som avses i artikel 183.5 i EG-fördraget för egenföretagare

Om inte annat följer av bestämmelserna om folkhälsa, allmän säkerhet och allmän ordning skall den fria rörligheten inom medlemsstaterna för arbetstagare från dessa länder och territorier samt inom dessa länder och territorier för arbetstagare från medlemsstaterna ~~regleras av avtal, som skall ingås senare och som skall kräva medlemsstaternas enhälliga godkännande~~ **regleras enligt de bestämmelser och den ordning som anges i [kapitel] om fri rörlighet för arbetstagare samt på icke-diskriminerande grund om inte annat följer av särskilda bestämmelser som antagits enligt [artikel 187].**

Rådet skall **på eget initiativ/utan förslag från kommissionen**¹¹⁷ med utgångspunkt i de resultat som uppnåtts inom ramen för dessa länders och territoriers associering med ~~gemenskapen unionen~~ och på grundval av principerna i ~~det här fördraget~~¹¹⁸, ~~enhälligt anta bestämmelser med enhällighet anta åtgärder~~¹¹⁹ om de närmare riktlinjerna för och förfarandet vid dessa länders och territoriers associering med ~~gemenskapen unionen~~.

~~Bestämmelserna i artiklarna 182–187 skall tillämpas beträffande Grönland, om inte annat följer av de särskilda bestämmelser för Grönland som fastställts i det protokollet om en särskild ordning för Grönland som fogats till detta fördrag.~~

¹¹⁶ Alternativa texter som föreslagits som en uppföljning av det kompletterande mandatet av den 29 april 2003 (strykning av konventionsinstrumentet mellan medlemsstater).

¹¹⁷ Experterna vid rådets juridiska avdelning anser att man här bör välja uttrycket "utan förslag från kommissionen" (se förklaring i punkt 9 under allmänna överväganden i början av rapporten). Det bör dock noteras att i praktiken fattar rådet som regel beslut på förslag av kommissionen. Konventet kanske anser det vara lämpligt att undersöka om åtgärderna inte borde antas på förslag av kommissionen eftersom det gäller gemenskapsområden och med tanke på praxis.

¹¹⁸ Se fotnot ovan till artikel 182 tredje stycket i EG-fördraget.

¹¹⁹ I det kompletterande mandatet av den 29 april 2003 fastställs inte vilka rättsakter som skall användas i denna punkt.

B. YTTRE ÅTGÄRDER

Denna avdelning återges inte här i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.¹²⁰

C. FÖRSVAR¹²¹

Denna avdelning återges inte här i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.¹²²

D. UNIONENS SÄTT ATT FUNGERA

Denna avdelning återges inte här i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

¹²⁰ I bestämmelserna som återger avdelning V i EU-fördraget (Bestämmelser om gemensam utrikes- och säkerhetspolitik) bör en särskild formulering föreskrivas för att beakta införandet av en allmän regel om omröstning med kvalificerad majoritet i utkastet till artikel "Ministerrådet" (artikel 17.3 CONV 691/03 och antagandet av akter på förslag av kommissionen såvida konventet inte önskar att dessa regler skall tillämpas automatiskt för de akter som antas inom ramen för detta politikområde.

¹²¹ Denna avdelning har lämnats tom av de skäl som anges i fotnoten till kapitel B.IV (gemensam utrikes- och säkerhetspolitik).

¹²² Se fotnot till yttre åtgärder.

VOLYM II

PRELIMINÄRT UTKAST TILL KONSTITUTIONELLT FÖRDRAG

**Förslag till redaktionell anpassning
av bestämmelserna i EG-fördraget och EU-fördraget**

* * *

till följd av de kompletterande mandaten av den 2 och 29 april 2003

Volymen skall läsas med beaktande av följnoten till volym I.

DEL A

Bestämmelser från Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Innehållsförteckning

		sida
Första delen	~~Principerna~~	108
Andra delen	Unionsmedborgarskap	114
Tredje delen	~~Gemenskapens~~ Unionens politik	117
AVDELNING I	Fri rörlighet för varor	117
Kapitel I	Tullunion	118
Kapitel II	Förbud mot kvantitativa restriktioner mellan medlemsstaterna	119
AVDELNING II	Jordbruk och fiske	120
AVDELNING III	Fri rörlighet för personer, tjänster och kapital	123
Kapitel 1	Arbetsstagare	123
Kapitel 2	Etableringsfrihet	125
Kapitel 3	Tjänster	128
Kapitel 4	Kapital och betalningar	131
AVDELNING IV	Visering, asyl, invandring och annan politik som rör fri rörlighet för personer (<i>återges inte här</i>)	133
AVDELNING V	Transporter	133
AVDELNING VI	Gemensamma regler om konkurrens,, beskattning och tillnärmning av lagstiftning	137

Kapitel 1	Konkurrensregler	137
Avsnitt 1	Regler tillämpliga på företag	137
Avsnitt 2	Stöd som beviljats av medlemsstaterna	140
Kapitel 2	Bestämmelser om skatter	142
Kapitel 3	Tillnärmning av lagstiftning	143
AVDELNING VII	Ekonomisk och monetär politik (<i>återges inte här</i>)	145
AVDELNING VIII	Sysselsättning	145
AVDELNING IX	Gemensam handelspolitik (<i>återges inte här</i>)	148
AVDELNING X	Tullsamarbete	148
AVDELNING XI	Socialpolitik, utbildning, yrkesutbildning och ungdomsfrågor	148
Kapitel 1	Socialpolitik	148
Kapitel 2	Europeiska socialfonden	154
Kapitel 3	Utbildning, yrkesutbildning och ungdomsfrågor	154
AVDELNING XII	Kultur	156
AVDELNING XIII	Folkhälsa	157
AVDELNING XIV	Konsumentskydd	158
AVDELNING XV	Transeuropeiska nät	159

AVDELNING XVI	Industri	160
AVDELNING XVII	Ekonomisk och social sammanhållning	161
AVDELNING XVIII	Forskning och teknisk utveckling	163
AVDELNING XIX	Miljö	167
AVDELNING XX	Utvecklingssamarbete (<i>återges inte här</i>)	169
AVDELNING XXI	Ekonomiskt, finansiellt och tekniskt med tredje land (<i>återges inte här</i>)	169
Fjärde delen	Associering av utomeuropeiska länder och territorier	170
Femte delen	~~Gemenskapens~~ Unionens institutioner (<i>återges inte här</i>)	173
Sjätte delen	Allmänna bestämmelser och slutbestämmelser (<i>återges inte här</i>)	173

* * *

FÖRSTA DELEN

PRINCIPERNA

Artikel 1¹

~~Genom detta fördrag upprättar de HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA mellan sig en EUROPEISK GEMENSKAP.~~

Artikel 2

~~Gemenskapen skall ha till uppgift att genom att upprätta en gemensam marknad och en ekonomisk och monetär union och genom att fullfölja den gemensamma politik eller verksamhet som avses i artiklarna 3 och 4 främja en harmonisk, väl avvägd och hållbar utveckling av näringslivet inom gemenskapen som helhet, en hög nivå i fråga om sysselsättning och socialt skydd, jämställdhet mellan kvinnor och män, en hållbar och icke-inflatorisk tillväxt, en hög grad av konkurrenskraft och ekonomisk konvergens, en hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet, en höjning av levnadsstandarden och livskvaliteten samt ekonomisk och social sammanhållning och solidaritet mellan medlemsstaterna.~~

Artikel 3

~~1. — För att uppnå de mål som anges i artikel 2 skall gemenskapens verksamhet på de villkor och i den takt som anges i detta fördrag innefatta~~

- ~~a) — förbud mot tullar och kvantitativa restriktioner mellan medlemsstaterna vid import och export av varor samt förbud mot alla övriga åtgärder med motsvarande verkan,~~
- ~~b) — en gemensam handelspolitik,~~
- ~~c) — en inre marknad som kännetecknas av att hindren för fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital avskaffas mellan medlemsstaterna,~~
- ~~d) — åtgärder som avser personers inresa och rörlighet enligt avdelning IV,~~
- ~~e) — en gemensam politik på jordbruks- och fiskeområdet,~~
- ~~f) — en gemensam politik på transportområdet,~~
- ~~g) — en ordning som säkerställer att konkurrensen inom den inre marknaden inte snedvrids,~~

---

¹ Artiklarna 1, 2 och 3.1 utgår och ersätts med utkast till artiklar (unionens upprättande, värden och mål) i första delen (artiklarna 1, 2 och 3, CONV 528/03).

- h) ~~tillnärmning av medlemsstaternas nationella lagstiftning i den utsträckning den gemensamma~~
~~marknadens funktion kräver det,~~
- i) ~~främjande av samordningen av medlemsstaternas sysselsättningspolitik i syfte att göra denna~~
~~mer effektiv genom att utveckla en samordnad sysselsättningsstrategi,~~
- j) ~~en politik på det sociala området som innefattar en europeisk socialfond,~~
- k) ~~stärkande av den ekonomiska och sociala sammanhållningen,~~
- l) ~~en miljöpolitik,~~
- m) ~~stärkande av gemenskapsindustrins konkurrenskraft,~~
- n) ~~främjande av forskning och teknisk utveckling,~~
- o) ~~stimulans till att upprätta och utveckla transeuropeiska nät,~~
- p) ~~bidrag till att uppnå en hög hälsoskyddsnivå,~~
- q) ~~bidrag till god utbildning samt till kulturens utveckling i medlemsstaterna,~~
- r) ~~en politik på området för utvecklingssamarbete,~~
- s) ~~associering av utomeuropeiska länder och territorier i syfte att öka handeln och att gemensamt~~
~~främja den ekonomiska och sociala utvecklingen,~~
- t) ~~bidrag till att stärka konsumentskyddet,~~
- u) ~~åtgärder på områdena energi, räddningstjänst och turism.~~

2. —I all verksamhet som avses i denna artikel **del** skall **gemenskapen unionen** syfta till att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och att främja jämställdhet mellan dem.²

---

² Denna punkt, som skall tillämpas på ett övergripande sätt för alla politikområden, skulle kunna slås samman med artikel 6 (miljö) till en enda artikel, och t.o.m. med de andra bestämmelser av detta slag som återfinns på skilda ställen i de olika kapitlen, t.ex. under en rubrik kallad "allmänna bestämmelser". Dessutom bör det noteras att hänvisningen till "denna del" utvidgar tillämpningsområdet för denna (eller dessa) "övergripande" punkt(er), såvitt den omfattar ämnen som för närvarande ligger inom de andra och tredje pelarna.

Artikel 4³

1. För att de mål som anges i artikel 2 skall uppnås skall medlemsstaternas och ~~gemenskapens~~ **unionens** verksamhet, på de villkor och enligt den tidsplan som anges i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**, innefatta förändring av en ekonomisk politik som baseras på en nära samordning av medlemsstaternas ekonomiska politik, på den inre marknaden och på fastställda gemensamma mål och som bedrivs enligt principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens.
2. Parallellt härmed och i enlighet med detta fördrag samt den tidsplan och de förfaranden som anges i ~~fördraget~~ **konstitutionen** skall denna verksamhet omfatta ~~en oåterkallelig låsning av växelkurserna som skall leda till att en gemensam valuta, eeun euron, införs och till att samt~~ fastställande och bedrivande av en gemensam penning- och valutapolitik; denna politik skall ha som huvudmål att upprätthålla prisstabilitet och att, utan att detta mål åsidosätts, understödja den allmänna ekonomiska politik som bedrivs inom ~~gemenskapen~~ **unionen**, i överensstämmelse med principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens.
3. Denna verksamhet från medlemsstaternas och ~~gemenskapens~~ **unionens** sida förutsätter att följande vägledande principer iakttas: Stabila priser, sunda offentliga finanser och monetära förhållanden samt en stabil betalningsbalans.

Artikel 5⁴

~~Gemenskapen skall handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats och de mål som har ställts upp för den genom detta fördrag.~~

~~På de områden där gemenskapen inte är ensam behörig skall den i överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå.~~

~~Gemenskapen skall inte vidta någon åtgärd som går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen i detta fördrag.~~

Artikel 6⁵

Miljöskyddskraven skall integreras i utformningen och genomförandet av ~~gemenskapens~~ **unionens** politik och verksamhet enligt ~~artikel 3~~ **denna del**, särskilt i syfte att främja en hållbar utveckling.

³ Denna artikel skall flyttas till början av avdelningen om ekonomisk och monetär politik.

⁴ Artikel 5 utgår och ersätts med utkastet till artikel "grundläggande principer" i första delen (artikel 8, CONV 528/03).

⁵ Denna artikel, som skall tillämpas på ett övergripande sätt för alla politikområden, skulle kunna slås samman med andra artiklar av samma slag till en enda artikel (jfr fotnot till artikel 3.2). Samma kommentar som i den fotnoten angående användningen av uttrycket "denna del".

Artikel 7⁶

1. De uppgifter som anförtrots gemenskapen skall genomföras av

- ett EUROPAPARLAMENT,
- ett RÅD,
- en KOMMISSION,
- en DOMSTOL,
- en REVISIONSRÄTT.

Varje institution skall handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats genom detta fördrag.

2. Rådet och kommissionen skall biträdas av en ekonomisk och social kommitté och en regionkommitté med rådgivande uppgifter.

Artikel 8⁷

Ett europeiskt centralbankssystem (härefter kallat "ECBS") och en europeisk centralbank (härefter kallad "ECB") skall upprättas enligt det förfarande som anges i detta fördrag; de skall handla inom ramen för de befogenheter som de har tilldelats genom detta fördrag och den stadga för ECBS och ECB (härefter kallad "ECBS-stadgan"), som är fogad till fördraget.

Artikel 9

En europeisk investeringsbank upprättas härmed; den skall handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats genom detta fördrag och den stadga som är fogad till fördraget.

Artikel 10

Medlemsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av detta fördrag eller av åtgärder som vidtagits av gemenskapens institutioner. Medlemsstaterna skall underlätta att gemenskapens uppgifter fullgörs.

De skall avstå från varje åtgärd som kan äventyra att fördragets mål uppnås.

---

⁶ Artiklarna 7–10 behandlas eller kommer att behandlas i första delen.

⁷ Vid redigeringen av första delen av konstitutionen kommer denna artikel inte att innehålla några förkortningar (ECB och ECBS) utan den fullständiga benämningen på de avsedda organen ("Europeiska centralbanken" och "Europeiska centralbankssystemet"). Vid den sista finputsningen av texten bör här dessutom tas med en hänvisning till att ECBS-stadgan finns i protokollet om stadgan för ECBS och ECB så att denna uppgift kan strykas i artikel 107.4.

Artikel 11

1. De medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan på något av de områden som avses i detta fördrag skall rikta en begäran till kommissionen, som kan lägga fram ett förslag för rådet om detta. Om kommissionen inte lägger fram något förslag, skall den underrätta de berörda medlemsstaterna om skälen till detta.

2. Ett bemyndigande att inleda ett närmare samarbete enligt punkt 1 skall med beaktande av artiklarna 43–45 i Fördraget om Europeiska unionen ges av rådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet. Om det närmare samarbetet avser ett område som omfattas av förfarandet i artikel 251 i det här fördraget, krävs Europaparlamentets samtycke.

En rådsmedlem får begära att frågan hänskjuts till Europeiska rådet. Efter ett sådant hänskjutande får rådet fatta beslut i enlighet med bestämmelserna i första stycket i denna punkt.

3. De rättsakter och beslut som är nödvändiga för att genomföra det närmare samarbetet skall vara underkastade alla relevanta bestämmelser i detta fördrag, om inte annat föreskrivs i denna artikel och artiklarna 43–45 i Fördraget om Europeiska unionen.

Artikel 11a

Varje medlemsstat som önskar delta i ett närmare samarbete enligt artikel 11 skall anmäla sin avsikt till rådet och till kommissionen, som inom tre månader efter att ha mottagit anmälan skall avge ett yttrande till rådet. Inom fyra månader efter det att anmälan har mottagits skall kommissionen fatta beslut i frågan och om eventuella särskilda bestämmelser som den anser nödvändiga.

Artikel 12

~~Inom detta fördrags tillämpningsområde och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i fördraget, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.~~

~~Rådet kan enligt förfarandet i artikel 251 anta bestämmelser i syfte att förbjuda sådan~~ **Genom den europeiska lagen eller den europeiska-ramlagen skall förbudet regleras mot diskriminering på grund av nationalitet såsom avses i [artikel (...)].⁸**

Artikel 13

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de övriga bestämmelserna i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen** och inom ramen för de befogenheter som ~~fördraget~~ **konstitutionen** ger ~~gemenskapen unionen~~, kan rådet ~~genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet vidta genom rådets europeiska lag eller europeiska ramlag~~ lämpliga åtgärder **fastställas** för att bekämpa diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. **Rådet skall fatta beslut med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet.**

---

⁸ Inför en hänvisning till utkastet till artikel om "icke-diskriminering på grund av nationalitet" i första delen (artikel 6, CONV 528/03).

2. Med avvikelse från punkt 1 skall rådet fatta beslut i enlighet med förfarandet i artikel 251 när rådet, **genom den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen som stöd för** i syfte att stödja de åtgärder som medlemsstaterna vidtar för att bidra till att förverkliga målen i punkt 1, **fastställas beslut** om stimulansåtgärder på **unionsnivå**, som dock inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Artikel 14⁹

1. ~~Gemenskapen Unionen~~ skall ~~besluta om åtgärder~~ **anta bestämmelser** i syfte att ~~gradvis~~ upprätta den inre marknaden ~~under tiden fram till och med den 31 december 1992~~ i enlighet med ~~bestämmelserna i denna artikel och i artiklarna [15, 26, 47.2, 49, 80, 93 och 95]~~ och utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**.

2. Den inre marknaden skall omfatta ett område utan inre gränser, där fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital säkerställs i enlighet med bestämmelserna i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**.

3. Rådet skall ~~genom beslut med kvalificerad majoritet~~ på förslag av kommissionen **anta europeiska förordningar eller europeiska beslut**¹⁰ där fastställas de riktlinjer och villkor **fastställs** som är nödvändiga för att säkerställa väl avvägda framsteg inom alla berörda sektorer.¹¹

Artikel 15¹²

Kommissionen skall, när den utformar sina förslag i syfte att nå de mål som uppställts i artikel 14, ta hänsyn till de påfrestningar som vissa ekonomier på olika utvecklingsnivåer kommer att utsättas för ~~under den tid då~~ på grund av upprättandet av den inre marknaden ~~upprättas~~, och den får föreslå lämpliga bestämmelser.

Om dessa bestämmelser får formen av undantag, måste de vara av tillfällig natur och medföra minsta möjliga störning av den ~~gemensamma~~ **inre** marknadens funktion.

---

⁹ Artiklarna 14 och 15 kommer att flyttas till början av en ny avdelning eller ett nytt kapitel "inre marknaden".

¹⁰ Akter som inte är rättsakter i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003. Med tanke på tillämpningsområdet för denna punkt föreslås att man överväger om det inte vore lämpligt att snarare föreskriva rättsakter.

¹¹ Det förefaller som om denna punkt aldrig har använts. Bör den utgå?

¹² Hänvisningen till den tid då den inre marknaden upprättas har strukits. Strykningen av denna hänvisning skulle emellertid kunna medföra en förlängning av möjligheterna till undantag enligt artikel 15, vilka endast kunde tillämpas under perioden i fråga.

Artikel 16

Utan att det påverkar tillämpningen av [artiklarna 73, 86 och 87] och med beaktande av den betydelse som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse har ~~för unionens gemensamma värderingar~~ **som tjänster vilka är av värde för alla i unionen**¹³ och den roll som dessa tjänster spelar när det gäller att främja social och territoriell sammanhållning, skall ~~gemenskapen unionen~~ och medlemsstaterna, var och en inom ramen för sina respektive befogenheter och inom ~~detta fördrag~~ **denna konstitutions** tillämpningsområde, sörja för att sådana tjänster utförs på grundval av principer och villkor som gör det möjligt för dem att fullgöra sina uppgifter.

ANDRA DELEN

UNIONSMEDBORGARSKAP

Artikel 17¹⁴

1. ~~— Ett unionsmedborgarskap införs härmed. Varje person som är medborgare i en medlemsstat skall vara unionsmedborgare. Unionsmedborgarskapet skall komplettera och inte ersätta det nationella medborgarskapet.~~

2. ~~— Unionsmedborgarna skall ha de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i detta fördrag.~~

Artikel 18

1. ~~— Varje unionsmedborgare skall ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, om inte annat följer av de begränsningar och villkor som föreskrivs i detta fördrag och i bestämmelserna om genomförande av fördraget.~~¹⁵

2. Om en åtgärd från ~~gemenskapens~~ **unionens** sida är nödvändig för att uppnå ~~detta~~ **det** mål som avses i [artikel (...)]¹⁶ för **rätten till fri rörlighet och fri vistelse för alla unionsmedborgare** och om inte befogenheter för detta föreskrivs i ~~detta fördrag~~ **denna konstitution** kan rådet anta bestämmelser i syfte att underlätta **kan genom en europeisk lag eller en europeisk ramlag** utövandet av ~~de rättigheter som avses i punkt 1~~ **denna rättighet underlättas**. Rådet skall besluta enligt förfarandet i artikel 251.

¹³ Formuleringen fastställdes genom det kompletterande mandatet av den 2 april 2003.

¹⁴ Artikel 17 utgår och ersätts med utkastet till artikeln "medborgarskap" i första delen (artikel 7.1, CONV 528/03).

¹⁵ Artikel 18.1 utgår och ersätts med utkastet till artikel om "medborgarskap" i första delen (artikel 7.2, första strecksatsen, CONV 528/03).

¹⁶ Inför en hänvisning till utkastet till artikeln om "medborgarskap" i första delen (artikel 7.2, första strecksatsen, CONV 528/03).

3. [Punkt 2] skall inte tillämpas på bestämmelser om pass, identitetskort, uppehållstillstånd eller andra jämförbara dokument och inte heller på bestämmelser om social trygghet eller socialt skydd.¹⁷

Artikel 19¹⁸

1. ~~Varje unionsmedborgare som är bosatt i en medlemsstat där han inte är medborgare skall ha rösträtt och vara valbar vid kommunala val i den medlemsstat där han är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten. Denna rätt¹⁹ får utövas om inte annat följer av de närmare bestämmelser som rådet antar genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet; dessa bestämmelser kan föreskriva undantag om det är motiverat med hänsyn till särskilda problem i en medlemsstat.~~

2. ~~Utan att det påverkar tillämpningen av [artikel 190.4] och de bestämmelser som har antagits för att genomföra denna, skall varje unionsmedborgare som är bosatt i en medlemsstat där han inte är medborgare ha rösträtt och vara valbar vid val till Europaparlamentet i den medlemsstat där han är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten. Denna rätt får utövas om inte annat följer av de närmare bestämmelser som rådet antar genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet; Genom en europeisk lag eller en europeisk ramlag skall närmare bestämmelser fastställas för utövandet av varje unionsmedborgares rätt enligt [artikel (...)]²⁰ att rösta och vara valbar vid kommunala val och val till Europaparlamentet i den medlemsstat där denne är bosatt. Rådet skall fatta beslut med enhällighet efter att ha hört Europaparlamentet. Dessa bestämmelser kan föreskriva undantag om det är motiverat med hänsyn till särskilda problem i en medlemsstat.~~

Rösträtten och valbarheten vid val till Europaparlamentet skall utövas utan att det påverkar tillämpningen av [artikel 190.4] och de bestämmelser som har antagits för att genomföra denna.

¹⁷ Det föreslås att det ska klargöras om denna punkt syftar till att undanta alla befogenheter enligt denna artikel på de områden som räknas upp eller om det handlar om att undanta medbeslutande eller kvalificerad majoritet i rådet. Om det senare är fallet, bör konventet undersöka om det är lämpligt att införa en särskild rättslig grund för de bestämmelser som avses i punkt 3.

¹⁸ I denna text har punkterna 1 och 2 slagits ihop med bibehållande av en hänvisning till artikel 190.4 som avser en enhetlig ordning för val av Europaparlamentets ledamöter vilket kommer att behandlas i första delen. I denna bestämmelse avses rätten (rösträtt/valbarhet i europeiska val) och inte förfarandet för antagande av bestämmelser om utövandet av denna rätt (föreskrivs här). Utkastet till artikel om "medborgarskap" i första delen (artikel 7.2 andra strecksatsen CONV 528/03) som omfattar denna rättighet hänvisar emellertid inte längre till artikel 190. Det vore därför lämpligt att liksom här föreslås göra en separat mening av hänvisningen till artikel 190 där det anges att den endast skall tillämpas på rösträtt och valbarhet.

¹⁹ Den första meningen i punkterna 1 och 2 i artikel 19 utgår och ersätts av utkastet till artikel om "medborgarskap" i första delen (artikel 7.2, andra strecksatsen, CONV 528/03).

²⁰ Inför en hänvisning till utkastet till artikel om "medborgarskap" i första delen (artikel 7.2, andra strecksatsen, CONV 528/03).

Artikel 20²¹

~~Varje unionsmedborgare skall inom ett tredje lands territorium, där den medlemsstat i vilken han är medborgare inte är representerad, ha rätt till skydd av varje medlemsstats diplomatiska eller konsulära myndigheter på samma villkor som medborgarna i den staten. Medlemsstaterna skall komma överens om de inbördes regler anta de bestämmelser som behövs och inleda de internationella förhandlingar som krävs för att säkerställa detta diplomatiskt eller konsulärt skydd för unionsmedborgare i tredje land, såsom avses i [artikel (...)].~~²²

Genom den/en lagen/lag eller den/en ramlagen/ramlag [...Konventet skall fastställa om akten bör antas med medbeslutandeförfarande eller av rådet ensamt och enligt vilka omröstningsregler...] får fastställas åtgärder för att underlätta detta skydd.

Artikel 21²³

~~Varje unionsmedborgare skall ha rätt att göra framställningar till Europaparlamentet enligt artikel 194.~~

~~Varje unionsmedborgare kan vända sig till den enligt artikel 195 tillsatta ombudsmannen.~~

I enlighet med [artikel (...)]²⁴ kan varje unionsmedborgare kan skriftligen vända sig till institutionerna eller organen som avses i denna artikel eller i artikel 7 på något av de språk som anges i artikel 314 och få svar på samma språk. De institutioner och organ som avses i denna artikel är de som förtecknas i [artikel (...)] samt ombudsmannen.²⁵

Artikel 22

Kommissionen skall vart tredje år rapportera till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén om tillämpningen av bestämmelserna i [artikel (...)]²⁶ i [denna del]. I denna rapport skall hänsyn tas till unionens utveckling.

²¹ Den första meningen i artikel 20 utgår och ersätts av utkastet till artikel om "medborgarskap" i första delen (artikel 7.2, tredje strecksatsen, CONV 528/03). Text föreslagen för att följa det kompletterande mandatet av den 2 april 2003 (strykning av konventionsinstrumentet mellan medlemsstater)

²² Inför en hänvisning till utkastet till artikel om "medborgarskap" i första delen (artikel 7.2, tredje strecksatsen, CONV 528/03).

²³ De två första styckena, som inte är operativa och endast hänvisar till artiklarna 194 och 195, bör utgå, eftersom de rättigheter som de föreskriver anges i utkastet till artikel om "medborgarskap" i första delen (artikel 7.2, sista strecksatsen, CONV 528/03).

²⁴ Inför en hänvisning till utkastet till artikel "medborgarskap" i första delen (artikel 7.2, sista strecksatsen, CONV 528/03).

²⁵ Inför en hänvisning till utkastet till den artikel i första delen som kommer att innehålla förteckningen över institutionerna och det två rådgivande organen (Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén).

²⁶ Inför en hänvisning till utkastet till artikel om "medborgarskap" i första delen (artikel 7.2, 528/03).

På denna grund och om inte annat följer av andra bestämmelser i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen** får rådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet ~~anta bestämmelser~~ **skall rådets europeiska lag eller europeiska ramlag** för att stärka eller komplettera de rättigheter som föreskrivs i ~~denna del~~ [artikel (...)]²⁷; ~~dessa bestämmelser lag eller ramlag~~ skall rådet rekommendera medlemsstaterna att anta i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. **Rådet skall fatta beslut med enhällighet efter Europaparlamentets godkännande**²⁸.

TREDJE DELEN

GEMENSKAPENS UNIONENS POLITIK

AVDELNING I

FRI RÖRLIGHET FÖR VAROR

Artikel 23

1. ~~Gemenskapen Unionen~~ skall ~~grunda sig på~~ **innefatta** en tullunion, som skall omfatta all handel med varor och som skall innebära att tullar på import och export samt alla avgifter med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna och att en gemensam tulltaxa gentemot tredje land skall införas.
2. ~~Bestämmelserna~~ [Artikel 25] och [kapitel 2] i [denna avdelning] skall tillämpas på varor med ursprung i medlemsstaterna samt på varor som kommer från tredje land och som är i fri omsättning i medlemsstaterna.

Artikel 24

Varor som kommer från tredje land skall anses vara i fri omsättning i en medlemsstat, om importformalitetserna har uppfyllts och tillämpliga tullar och avgifter med motsvarande verkan har tagits ut i denna medlemsstat och hel eller partiell restitution av sådana tullar och avgifter inte har lämnats.

---

²⁷ Inför en hänvisning till utkastet till artikel om "medborgarskap" i första delen (artikel 7.2, 528/03).

²⁸ Ersättande av hörande med godkännande av Europaparlamentet i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

KAPITEL I

TULLUNION

Artikel 25

Tullar på import och export samt avgifter med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna. Detta förbud skall tillämpas även på tullar av fiskal karaktär.

Artikel 26

~~Tullsatser i den gemensamma tulltaxan skall fastställas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen. Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska förordningar eller europeiska beslut om fastställande av tullsatserna i den gemensamma tulltaxan.~~²⁹

Artikel 27

När kommissionen skall fullgöra sina uppgifter enligt detta kapitel skall den vägledas av

- a) nödvändigheten av att främja handelsutbytet mellan medlemsstaterna och tredje land,
- b) utvecklingen av konkurrensförhållandena inom ~~gemenskapen~~ **unionen**, i den mån denna utveckling medför en ökning av företagens konkurrensförmåga,
- c) ~~gemenskapens~~ **unionens** försörjningsbehov i fråga om råvaror och halvfabrikat, varvid kommissionen skall beakta att konkurrensvillkoren mellan medlemsstaterna med avseende på bearbetade varor inte snedvrids,
- d) nödvändigheten av att undvika allvarliga störningar i medlemsstaternas ekonomier och av att trygga en rationell utveckling av produktionen och en ökning av konsumtionen inom ~~gemenskapen~~ **unionen**.

---

²⁹ Akter som inte är rättsakter i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

KAPITEL 2

FÖRBUD MOT KVANTITATIVA RESTRIKTIONER MELLAN MEDLEMSSTATERNA

Artikel 28³⁰

Kvantitativa import- **och export**restriktioner samt åtgärder med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna.

Artikel 29

~~Kvantitativa exportrestriktioner samt åtgärder med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna.~~

Artikel 30

~~Bestämmelserna i [Artikelarna 28] och 29~~ skall inte hindra sådana förbud mot eller restriktioner för import, export eller transitering som grundas på hänsyn till allmän moral, allmän ordning eller allmän säkerhet eller intresset att skydda människors och djurs hälsa och liv, att bevara växter, att skydda nationella skatter av konstnärligt, historiskt eller arkeologiskt värde eller att skydda industriell och kommersiell äganderätt. Sådana förbud eller restriktioner får dock inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller innefatta en förtäckt begränsning av handeln mellan medlemsstaterna.

Artikel 31

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att statliga handelsmonopol anpassas på sådant sätt att ingen diskriminering med avseende på anskaffnings- och saluföringsvillkor föreligger mellan medlemsstaternas medborgare.

~~Bestämmelserna i~~ Denna artikel skall tillämpas på varje organ genom vilket en medlemsstat, rättsligt eller i praktiken, direkt eller indirekt kontrollerar, styr eller märkbart påverkar import eller export mellan medlemsstaterna. ~~Bestämmelserna~~ **Den** skall även tillämpas på monopol som staten överlåtit på andra.

2. Medlemsstaterna skall inte vidta några nya åtgärder som strider mot de principer som anges i [punkt 1] eller som begränsar räckvidden av de artiklar som avser förbud mot tullar och kvantitativa restriktioner mellan medlemsstaterna.

3. Om ett statligt handelsmonopol har en reglering som är utformad för att underlätta avsättningen eller det ekonomiska utbytet av jordbruksprodukter skall vid tillämpningen av ~~reglerna~~ i denna artikel likvärdiga garantier för sysselsättning och levnadsstandard tillförsäkras berörda producenter.

---

³⁰ Det föreslås att denna artikel och artikel 29 skall slås ihop.

AVDELNING II
JORDBRUK OCH FISKE

Artikel 31a³¹

"Unionen skall fastställa och genomföra en gemensam jordbruks- och fiskeripolitik.

Med jordbruksprodukter skall förstås jordens, husdjursskötselns och fiskets produkter samt produkter i första bearbetningsledet som har direkt samband med dessa produkter. Hänvisningarna till den gemensamma jordbrukspolitiken eller jordbruket och användningen av begreppet "jordbruks" skall förstås som syftande även på fisket."

Artikel 32

1. Den ~~gemensamma~~ **inre** marknaden skall även omfatta jordbruk och handel med jordbruksprodukter. ~~Med jordbruksprodukter skall förstås jordens, husdjursskötselns och fiskets produkter samt produkter i första bearbetningsledet som har direkt samband med dessa produkter.~~
2. Om inte annat föreskrivs i [artiklarna 33–38] skall reglerna för upprättandet av den ~~gemensamma~~ **inre** marknaden tillämpas på jordbruksprodukter.
3. **För de varor som förtecknas i [bilaga I] gäller för vilka bestämmelserna i [artiklarna 33–38] gäller är upptagna i den lista som har fogats som bilaga I till detta fördrag.**³²
4. Den ~~gemensamma~~ **inre** marknadens funktion och utveckling i fråga om jordbruksprodukter skall åtföljas av upprättandet av en gemensam jordbrukspolitik.

Artikel 33

1. Den gemensamma jordbrukspolitiken skall ha som mål att
  - a) höja produktiviteten inom jordbruket genom att främja tekniska framsteg och genom att trygga en rationell utveckling av jordbruksproduktionen och ett optimalt utnyttjande av produktionsfaktorer, särskilt arbetskraften,
  - b) på så sätt tillförsäkra jordbruksbefolkningen en skälig levnadsstandard, särskilt genom en höjning av den individuella inkomsten för dem som arbetar i jordbruket,
  - c) stabilisera marknaderna,

---

³¹ Texten föreslagen för att följa det kompletterande mandatet av den 2 april 2003 (anpassning av texten efter införande av fiske i avdelningens rubrik). Den sista meningen bör genomgå ytterligare en teknisk granskning för att avgöra om den är lämplig.

³² Det föreslås att dessa överflödiga formuleringar stryks, eftersom hänvisningen till bilagan endast kan syfta på konstitutionen.

- d) trygga försörjningen,
  - e) tillförsäkra konsumenterna tillgång till varor till skäliga priser.
2. Vid utformningen av den gemensamma jordbrukspolitik och de särskilda åtgärder som krävs för att tillämpa den skall hänsyn tas till
- a) jordbruksnäringens särskilda karaktär som är en följd av jordbrukets sociala struktur och av strukturella och naturbetingade olikheter mellan olika jordbruksregioner,
  - b) nödvändigheten av att gradvis genomföra lämpliga anpassningsåtgärder,
  - c) det faktum att jordbruket i medlemsstaterna utgör en sektor som är nära förbunden med ekonomin i dess helhet.

Artikel 34

1. För att uppnå de mål som anges i [artikel 33] upprättas en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna.

Beroende på produkt skall denna organisation utformas på något av följande sätt:

- a) Gemensamma konkurrensregler.
- b) Obligatorisk samordning av de olika nationella marknadsorganisationerna.
- c) En europeisk marknadsorganisation.

2. Den gemensamma organisation som upprättats enligt punkt 1 får omfatta alla de åtgärder som behövs för att uppnå de mål som anges i [artikel 33], särskilt reglering av priser, stöd för produktion och saluföring av olika produkter, system för lagring och överföring samt gemensamma anordningar för stabilisering av import och export.

Den gemensamma organisationen skall begränsas till att sträva efter de mål som anges i artikel 33 och skall utesluta varje form av diskriminering mellan producenter eller konsumenter inom ~~gemenskapen~~ **unionen**.

En eventuell gemensam prispolitik skall grundas på gemensamma kriterier och på enhetliga beräkningsmetoder.

3. För att målen för den gemensamma organisation som anges i punkt 1 skall uppnås får en eller flera utvecklings- och garantifonder för jordbruket bildas.

Artikel 35

För att de mål som anges i [artikel 33] skall kunna uppnås kan det inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitik särskilt bli aktuellt med bestämmelser om

- a) en effektiv samordning av insatser i fråga om yrkesutbildning, forskning och kunskapsöverföring på jordbruksområdet, vilket kan innebära att projekt eller institutioner skall finansieras gemensamt,
- b) gemensamma åtgärder för att främja konsumtionen av vissa varor.

Artikel 36³³

~~Bestämmelserna i [Kapitlet]~~ om konkurrensregler skall tillämpas på produktion av och handel med jordbruksprodukter endast i den mån rådet, med hänsyn till målsättningen i [artikel 33], beslutar detta inom ramen för bestämmelserna i [artikel 37.2 och 37.3] och enligt det förfarande som anges där.

Rådet får särskilt **anta bestämmelser** som tillåter stöd

- a) för att skydda företag som är missgynnade genom strukturella eller naturbetingade förhållanden,
- b) inom ramen för ekonomiska utvecklingsprogram.

Artikel 37

~~1. För att utforma huvudlinjerna för en gemensam jordbrukspolitik skall kommissionen när detta fördrag träder i kraft sammankalla medlemsstaterna till en konferens för att jämföra deras jordbrukspolitik, särskilt genom att göra en sammanställning över deras resurser och behov.~~

2. ~~Med beaktande av arbetet under den konferens som nämns i punkt 1 och~~ Efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén skall kommissionen ~~inom två år efter det att detta fördrag har trätt i kraft~~ lägga fram förslag om utformningen och genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken, vilka förslag även skall innefatta att de nationella marknadsorganisationerna ersätts med någon av de former för gemensam organisation som anges i [artikel 34.1] samt att de åtgärder som ~~särskilt~~ nämnts i [denna avdelning] genomförs.

Dessa förslag skall ta hänsyn till att de jordbruksfrågor som nämns i denna avdelning kan vara ömsesidigt beroende av varandra.

~~På förslag från kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet skall rådet med kvalificerad majoritet utfärda förordningar eller direktiv eller fatta~~ **[Rådet skall på förslag av kommissionen anta europeiska lagar/europeiska förordningar, europeiska ramlagar, europeiska beslut utan att detta begränsar rådets rätt att också utfärda och rekommendationer. Det skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.]**³⁴

³³ Denna artikel skall ses över när konventet har fastställt den gemensamma jordbrukspolitikens lagstiftningsaspekter och icke lagstiftningsaspekter (se fotnot till artikel 37)

³⁴ Eftersom det i det kompletterande mandatet av den 29 april 2003 anges att "*I ett senare skede bör man ange vilka aspekter av jordbrukspolitiken som bör betraktas som lagstiftningsaspekter och vilka som bör betraktas som icke lagstiftningsaspekter*" har utformningen av denna rättsliga grund lämnats oförändrad i förhållande till den rättsliga grunden i arbetsgruppens rapport av den 13 mars 2003.

3. ~~Rådet får med kvalificerad majoritet och Under de förutsättningar som anges i punkt 2 besluta om att ersätta~~ **får** de nationella marknadsorganisationerna **ersättas** med den gemensamma organisation som föreskrivs i [artikel 34.1]³⁵

- a) om den gemensamma organisationen erbjuder de medlemsstater som motsätter sig denna åtgärd och som har en egen nationell organisation för ifrågavarande produktion, likvärdiga garantier för berörda producenters sysselsättning och levnadsstandard: därvid skall hänsyn tas till den takt i vilken möjliga anpassningsåtgärder och nödvändig specialisering kan genomföras, samt
- b) om den gemensamma organisationen tillförsäkrar handeln inom ~~gemenskapen~~ **unionen** villkor som motsvarar dem som gäller på en nationell marknad.

4. Upprättas en gemensam organisation för vissa råvaror innan det ännu finns en sådan organisation för motsvarande bearbetade produkter, får dessa råvaror importeras från länder utanför ~~gemenskapen~~ **unionen** om de används för framställning av bearbetade produkter som är avsedda för export till tredje land.

Artikel 38

När en vara är underkastad en nationell marknadsorganisation eller någon annan form av intern reglering med motsvarande verkan i en medlemsstat och detta påverkar konkurrensläget för en liknande produktion i en annan medlemsstat, skall medlemsstaterna lägga på en utjämningsavgift vid import av denna vara från den medlemsstat där en sådan marknadsorganisation eller reglering finns, om inte sistnämnda stat tillämpar en utjämningsavgift vid export.

Kommissionen skall fastställa storleken av dessa avgifter till den nivå som krävs för att återställa jämvikten; den får också tillåta andra åtgärder, för vilka den skall fastställa villkoren och den närmare utformningen.

AVDELNING III

FRI RÖRLIGHET FÖR PERSONER, TJÄNSTER OCH KAPITAL

KAPITEL 1

ARBETSTAGARE

Artikel 39

1. ~~Fri rörlighet för arbetstagare skall säkerställas~~ **Arbetstagare skall ha rätt att röra sig fritt** inom ~~gemenskapen~~ **unionen**.³⁶

³⁵ Detta omnämnande är överflödigt, eftersom det tillämpliga förfarandet redan har angivits genom hänvisningen till artikel 37.2.

³⁶ Denna formulering är rakare och tydligare men ändrar ingenting i sak.

2. ~~Denna fria rörlighet skall innebära att~~ All diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet ~~skall avskaffas~~ vad gäller anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor **skall vara förbjuden.**³⁷

3. ~~Den skall,~~ Med förbehåll för de begränsningar som grundas på hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa, ~~innefatta~~ **skall arbetstagare ha**³⁸ rätt att

- a) anta faktiska erbjudanden om anställning,
- b) förflytta sig fritt inom medlemsstaternas territorium för detta ändamål,
- c) uppehålla sig i en medlemsstat i syfte att inneha anställning där i överensstämmelse med de lagar och andra författningar som gäller för anställning av medborgare i den staten,
- d) stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställd där, på villkor som ~~skall fastställas~~ **i europeiska förordningar som av kommissionen antagit i tillämpningsföreskrifter.**

4. ~~Bestämmelserna i~~ Denna artikel skall inte tillämpas på anställning i offentlig tjänst.

Artikel 40

~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén utfärda direktiv eller förordningar i vilka de åtgärder anges som är nödvändiga för att genomföra I~~ **de europeiska lagarna eller europeiska ramlagarna skall de åtgärder fastställas som är nödvändiga för att genomföra** den fria rörlighet för arbetstagare som definieras i [artikel 39]. **De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.**

Syftet med dessa **europeiska lagar och europeiska ramlagar är särskilt att**

- a) säkerställa ett nära samarbete mellan nationella arbetsmarknadsmyndigheter,
- b) avveckla sådana administrativa förfaranden och sådan administrativ praxis samt sådana kvalifikationstider för tillträde till lediga anställningar som har sin grund antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna, och som skulle kunna hindra den fria rörligheten för arbetstagare om de behölls,
- c) avveckla alla sådana kvalifikationstider och andra restriktioner, som föreskrivs antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna, och som för arbetstagare från övriga medlemsstater uppställer andra villkor i fråga om fritt val av anställning än för inhemska arbetstagare,
- d) inrätta system för arbetsförmedling som kan skapa balans mellan tillgång och efterfrågan på arbetsmarknaden på ett sätt som undanröjer allvarliga risker för levnadsstandarden och sysselsättningsnivån inom olika regioner och industrier.

³⁷ Denna formulering är rakare och tydligare men ändrar ingenting i sak.

³⁸ Denna formulering är rakare och tydligare men ändrar ingenting i sak.

Artikel 41

Medlemsstaterna skall inom ramen för ett gemensamt program främja utbytet av unga arbetstagare.³⁹

Artikel 42

~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 besluta om sådana åtgärder~~ Inom den sociala trygghetens område ~~som är nödvändiga för att genomföra~~ **skall i europeiska lagar eller ramlagar de åtgärder fastställas som är nödvändiga för att genomföra** fri rörlighet för arbetstagare⁴⁰ och därvid särskilt införa ett system som tillförsäkrar migrerande arbetstagare och deras familjemedlemmar att

- a) alla perioder som beaktas enligt lagstiftningen i de olika länderna läggs samman för förvärvande och bibehållande av rätten till förmåner och för beräkning av förmånernas storlek,
- b) förmånerna betalas ut till personer bosatta inom medlemsstaternas territorier.

~~Rådet skall besluta enhälligt under hela förfarandet enligt artikel 251.~~⁴¹

KAPITEL 2

ETABLERINGSFRIHET

Artikel 43

Inom ramen för ~~nedanstående bestämmelser~~ **[detta kapitel]** skall inskränkningar för medborgare i en medlemsstat att fritt etablera sig på en annan medlemsstats territorium förbjudas. Detta förbud skall även omfatta inskränkningar för medborgare i en medlemsstat som är etablerad i någon medlemsstat att upprätta kontor, filialer eller dotterbolag.

---

³⁹ Det föreslås att man undersöker om det vore lämpligt att "modernisera" denna bestämmelse genom att ge unionen en behörighet vars omfattning måste fastställas.

⁴⁰ Denna rättsliga grund medger endast beslut om åtgärder för "arbetstagare", dvs. för löntagare. En utvidgning av förordningen om social trygghet för egenföretagare har gjorts på grundval av artikel 308 i EG-fördraget. Om konventet önskar begränsa användningen av artikel 308, kunde man undersöka om det vore lämpligt att i kapitlet "Etablering", som gäller för egenföretagare, föreskriva en särskild rättslig grund för denna fråga.

⁴¹ Stryk att rådet skall besluta enhälligt (jfr rapporten från arbetsgrupp IX för förenkling, s. 14 och kompletterande mandatet av den 29 april 2003).

~~Etableringsrätten skall innefatta rätt att starta och utöva~~ **Medborgarna i en medlemsstat skall ha rätt att på en annan medlemsstats territorium starta** och utöva verksamhet som egenföretagare **samt rätt att bilda och driva företag** bilda och driva företag, särskilt bolag som de definieras i [artikel 48 andra stycket,] på de villkor som **etableringslandets** lagstiftning lagstiftningen föreskriver för egna medborgare i den medlemsstat där etableringen sker, om inte annat följer av bestämmelserna i [kapitlet] om kapital.⁴²

Artikel 44

1. **I europeiska ramlagar skall åtgärder fastställas** ~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén utfärda direktiv för att för att förverkliga etableringsfriheten på ett visst verksamhetsområde. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.~~

2. **Europaparlamentet, rådet och kommissionen** skall fullgöra de uppgifter som tillkommer dem enligt ~~ovanstående bestämmelser~~ **punkt 1**, särskilt genom att

- a) i allmänhet med förtur behandla sådan verksamhet där etableringsfrihet innebär ett särskilt värdefullt bidrag till utvecklingen av produktion och handel,
- b) säkerställa ett nära samarbete mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna för att få kännedom om de särskilda förhållanden som råder på olika verksamhetsområden inom ~~gemenskapen~~ **unionen**,
- c) avskaffa sådana administrativa förfaranden och sådan administrativ praxis som har sin grund antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna och som skulle kunna hindra etableringsfrihet om de behövs,
- d) säkerställa att sådana arbetstagare från en medlemsstat som är sysselsatta inom en annan medlemsstats territorium får stanna kvar där för att starta förvärvsverksamhet som egenföretagare, förutsatt att de uppfyller de villkor som skulle ha ställts om de hade kommit till denna stat först vid den tidpunkt då de önskade starta verksamheten,
- e) göra det möjligt för medborgare i en medlemsstat att förvärva och bruka fast egendom inom en annan medlemsstats territorium i den utsträckning detta inte strider mot principerna i [artikel 33.2],
- f) genomföra en gradvis avveckling av inskränkningar i etableringsfriheten inom varje aktuell verksamhetsgren i fråga om villkoren såväl för att upprätta kontor, filialer och dotterbolag inom en medlemsstats territorium som för att placera huvudföretagets personal på ledande och övervakande befattningar i dessa kontor, filialer och dotterbolag,
- g) i den utsträckning som det är nödvändigt samordna de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i [artikel 48 andra stycket] avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen, och

---

⁴² Denna formulering är rakare, tydligare och ändrar inget i sak (jfr även artikel 39 om arbetstagare).

- h) förvissa sig om att etableringsvillkoren inte snedvrids genom stödåtgärder av medlemsstaterna.

Artikel 45

Bestämmelserna i Detta kapitel skall för den medlemsstat som är berörd inte omfatta inte tillämpas på verksamhet som hos medlemsstaten, om än endast tillfälligt, är förenad med utövandet av offentlig makt.⁴³

Rådet får på förslag från kommissionen med kvalificerad majoritet besluta att I europeiska lagar eller ramlagar⁴⁴ får viss verksamhet undantas från tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel.

Artikel 46

1. **Bestämmelserna i [Detta kapitel] och de åtgärder som vidtagits antagits med stöd av dessa detta** skall inte hindra tillämpning av de bestämmelser i lagar och andra författningar i **medlemsstaterna** som föreskriver särskild behandling av utländska medborgare och som grundas på hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa.

2. **Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 utfärda direktiv för samordning av de ovan nämnda bestämmelserna I de europeiska ramlagarna för samordning av de ovan nämnda bestämmelserna skall de nationella bestämmelser som avses i punkt 1 samordnas.**

Artikel 47⁴⁵

2. **För att underlätta De europeiska ramlagarna skall underlätta** för personer att starta och utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare **skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 utfärda direktiv De** syftar till

- a) ömsesidigt erkännande av examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis,
- b) samordna medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar om upptagande och utövande av förvärvsverksamhet som egenföretagare.

2. ~~I samma syfte skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 utfärda direktiv om samordning av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar om upptagande och utövande av förvärvsverksamhet som egen företagare. Rådet skall genom enhälligt beslut under hela förfarandet enligt artikel 251 besluta om direktiv vilkas genomförande i åtminstone någon medlemsstat medför ändring av gällande principer inom yrkeslagstiftningen såvitt avser utbildning och tillträdesvillkor för fysiska personer. I andra fall skall rådet besluta med kvalificerad majoritet.~~⁴⁶

⁴³ Denna formulering är rakare, klarare och ändrar ingenting i sak.

⁴⁴ Övergång till medbeslutande i enlighet med kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

⁴⁵ Det föreslås att punkterna 1 och 2, där samma förfarande följs, slås samman (till följd av att enhälligheten i rådet utgår, som angetts i rapporten från arbetsgrupp IX för "förenkling", s. 14).

⁴⁶ Stryk rådets enhälliga beslut (jfr rapporten från arbetsgrupp IX för "förenkling", s. 14 och kompletterande mandatet av den 29 april 2003).

3. I fråga om läkaryrket, liknande yrken och farmaceutiska yrken ~~förutsätter~~ skall den gradvisa avvecklingen av inskränkningarna förutsätta en samordning av villkoren för att få utöva dessa yrken i de olika medlemsstaterna.

Artikel 48

Bolag som bildats i överensstämmelse med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom ~~gemenskapen~~ **unionen** skall vid tillämpningen av ~~bestämmelserna i~~ [detta kapitel] likställas med fysiska personer som är medborgare i medlemsstaterna.

Med "bolag" förstås bolag enligt civil- eller handelslagstiftning, inbegripet kooperativa sammanslutningar samt andra offentligt-rättsliga eller privaträttsliga juridiska personer, med undantag av sådana som inte drivs i vinstsyfte.

KAPITEL 3

TJÄNSTER

Artikel 49

Inom ramen för ~~nedanstående bestämmelser~~ **[detta kapitel]** skall inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster inom ~~gemenskapen~~ **unionen** förbjudas beträffande medborgare i medlemsstater som har etablerat sig i en annan ~~stat inom gemenskapen~~ **medlemsstat** än mottagaren av tjänsten.

~~Rådet får med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen besluta att bestämmelserna i I~~ **européiska lagar eller ramlagar**⁴⁷ kan förmånerna i detta kapitel utsträckas även på till medborgare i tredje land som tillhandahåller tjänster och som har etablerat sig inom ~~gemenskapen~~ **unionen**.

Artikel 50

Som "tjänster" i ~~detta fördrags~~ **denna konstitutions** mening skall anses prestationer som normalt utförs mot ersättning, i den utsträckning de inte faller under bestämmelserna om fri rörlighet för varor, kapital och personer.

Med tjänster skall särskilt avses verksamhet

- a) av industriell natur,
- b) av kommersiell natur,

---

⁴⁷ Övergång till medbeslutande i enlighet med kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

- c) inom hantverk,
- d) inom fria yrken.

Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i [kapitlet] om etableringsrätt får den som tillhandahåller en tjänst tillfälligt utöva sin verksamhet i ~~det land~~ **den medlemsstat** där tjänsten tillhandahålls på samma villkor som ~~landet denna stat~~ uppställer för sina egna medborgare.

Artikel 51

1. Fri rörlighet för tjänster på transportområdet regleras av ~~bestämmelserna i~~ [avdelningen] om transporter.
2. Liberaliseringen av de bank- och försäkringstjänster som är förbundna med kapitalrörelser skall genomföras parallellt med liberaliseringen av rörligheten för kapital.

Artikel 52

1. **I de europeiska ramlagarna⁴⁸ skall åtgärder fastställas** För för att genomföra liberaliseringen av en särskild tjänst skall rådet på förslag från kommissionen och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Europaparlamentet med kvalificerad majoritet utfärda direktiv. **De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.**
2. ~~De direktiv~~ **europeiska ramlagar** som nämns i punkt 1 skall i allmänhet i första hand avse sådana tjänster som direkt inverkar på produktionskostnaderna eller vilkas liberalisering bidrar till att underlätta varuutbytet.

Artikel 53⁴⁹

Medlemsstaterna förklarar sig beredda att gå utöver den liberalisering av tjänster som de ~~direktiv~~ **europeiska ramlagar** kräver som ~~utfärdas~~ **antas** enligt [artikel 52.1,] om deras allmänna ekonomiska läge och situationen inom den berörda ekonomiska sektorn tillåter det.

Kommissionen skall i detta syfte lämna rekommendationer till de medlemsstater som saken gäller.

---

⁴⁸ Hörande ersätts med medbeslutande i enlighet med kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

⁴⁹ Man kan fråga sig om det är relevant att behålla en sådan bestämmelse.

Artikel 54⁵⁰

Så länge inskränkningarna i friheten att tillhandahålla tjänster inte har avvecklats, skall varje medlemsstat tillämpa dessa inskränkningar på alla i [artikel 49 första stycket] avsedda personer som tillhandahåller tjänster, utan att göra åtskillnad i fråga om nationalitet eller hemvist.

Artikel 55

~~Bestämmelserna i~~ [Artiklarna 45–48] skall tillämpas på de sakområden som regleras i [detta kapitel].

---

⁵⁰ Man kan fråga sig om det för konsekvensens skull inte vore lämpligt att en sådan bestämmelse föreskrevs övergripande för de fyra friheterna.

KAPITEL 4

KAPITEL OCH BETALNINGAR

Artikel 56⁵¹

1. Inom ramen för ~~bestämmelserna i detta kapitel~~ skall ~~alla~~ restriktioner för ~~såväl~~ kapitalrörelser **som betalningar** mellan medlemsstater samt mellan medlemsstater och tredje land vara förbjudna.
- ~~2. Inom ramen för bestämmelserna i detta kapitel skall alla restriktioner för betalningar mellan medlemsstater samt mellan medlemsstater och tredje land vara förbjudna.~~

Artikel 57

1. ~~Bestämmelserna i~~ [Artikel 56] skall inte påverka tillämpningen gentemot tredje land av restriktioner som är i kraft den 31 december 1993 enligt nationell lagstiftning eller ~~gemenskapsrätt~~ **unionsrätt** för sådana kapitalrörelser till eller från tredje land som gäller direktinvesteringar, inbegripet investeringar i fast egendom, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller emission och introduktion av värdepapper på kapitalmarknader.
2. **I de europeiska lagarna eller ramlagarna⁵² skall åtgärder fastställas** beträffande kapitalrörelser till eller från tredje land som gäller direktinvesteringar, inbegripet investeringar i fast egendom, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller emission och introduktion av värdepapper på kapitalmarknader.

~~Utan att göra avkall på sin strävan Rådet och Europaparlamentet skall bemöda sig om att i största möjliga utsträckning förverkliga målet om fria kapitalrörelser mellan medlemsstater och tredje land och utan att det påverkar tillämpningen av andra [kapitel] i detta fördrag konstitutionen. får rådet med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen med kvalificerad majoritet besluta om åtgärder beträffande kapitalrörelser till eller från tredje land som gäller direktinvesteringar i fast egendom, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller emission eller introduktion av värdepapper på kapitalmarknader.⁵³~~

3. **Med avvikelse från punkt 2 kan** ~~Enhällighet krävs för sådana åtgärder enligt denna punkt som utgör ett steg tillbaka inom unionsrätten~~ **endast fastställas i en europeisk lag eller ramlag som antas av rådet** när det antar åtgärder ~~som utgör ett steg tillbaka inom gemenskapsrätten~~ **unionsrätten** när det gäller liberaliseringen av kapitalrörelser till eller från tredje land. **Rådet skall besluta enhälligt efter att ha hört Europaparlamentet.**⁵⁴

---

⁵¹ Det föreslås att punkterna 1 och 2 slås samman.

⁵² Övergång till medbeslutande i enlighet med kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

⁵³ Av redaktionella skäl är det lämpligt att kasta om de båda styckena.

⁵⁴ Det framgår av kompletterande mandatet av den 29 april 2003 att hörande av Europaparlamentet bör föreskrivas i denna punkt.

Artikel 58

1. ~~Bestämmelserna i~~ [Artikel 56] skall inte påverka medlemsstaternas rätt att
  - a) tillämpa sådana bestämmelser i sin skattelagstiftning som skiljer mellan skattebetalare som har olika bostadsort eller som har investerat sitt kapital på olika ort,
  - b) vidta alla nödvändiga åtgärder för att förhindra överträdelser av nationella lagar och andra författningar, särskilt i fråga om beskattning och tillsyn över finansinstitut, eller att i administrativt eller statistiskt informationssyfte fastställa förfaranden för deklaration av kapitalrörelser eller att vidta åtgärder som är motiverade med hänsyn till allmän ordning eller allmän säkerhet.
2. ~~Bestämmelserna i~~ Detta [kapitel] skall inte påverka tillämpligheten av sådana restriktioner för etableringsrätten som är förenliga med ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**.
3. De åtgärder och förfaranden som avses i punkterna 1 och 2 får inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller en förtäckt begränsning av den fria rörligheten för kapital och betalningar enligt [artikel 56].

Artikel 59

Om kapitalrörelser till eller från tredje land under exceptionella förhållanden orsakar eller hotar att orsaka allvarliga svårigheter för den ekonomiska och monetära unionens funktion, **får rådet genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen och efter att ha hört ECB vidta anta [europeiska förordningar eller beslut om upprättande av]⁵⁵ skyddsåtgärder** ~~skyddsåtgärder~~ gentemot tredje land för en tid som inte får överstiga sex månader, om sådana åtgärder är absolut nödvändiga. **Rådet skall besluta efter att ha hört ECB.**

Artikel 60⁵⁶

1. Om åtgärder från gemenskapens sida anses nödvändiga i ett sådant fall som avses i [artikel 301], får rådet enligt förfarandet i [artikel 301] vidta nödvändiga brådskande åtgärder gentemot berörda tredje länder⁵⁷ vad gäller kapitalrörelser och betalningar.

⁵⁵ Denna artikel tas inte upp i kompletterande mandatet av den 29 april 2003. Tidsbegränsade skyddsåtgärder ingår vid en första anblick i kategorin akter som inte är rättsakter. Vi föreslår därför att man här nämner de båda typer av akter som inte är rättsakter som rådet kan anta.

⁵⁶ Denna punkt bör granskas av konventet inom ramen för "yttre förbindelser" och behandlas följaktligen inte här. Det föreslås att man överväger om det vore lämpligt att slå samman denna artikel med artikel 301.

⁵⁷ Det faktum att endast "länder" nämns hindrar för närvarande att denna artikel används för sanktioner mot icke-statliga enskilda personer eller enheter (till exempel sanktioner mot talibaner och namngivna terrorister). Denna lucka gör det för närvarande nödvändigt att som komplettering använda sig av artikel 308 i EG-fördraget. Det föreslås därför att man överväger om det vore av nytta att föreskriva en utvidgning av tillämpningsområdet för denna artikel (jfr förslaget i anslutning till artikel 301.)

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 297 och så länge rådet inte har vidtagit åtgärder enligt punkt 1, får en medlemsstat på allvarliga politiska grunder av brådskande karaktär vidta ensidiga åtgärder mot ett tredje land beträffande kapitalrörelser och betalningar. Kommissionen och övriga medlemsstater skall underrättas om sådana åtgärder senast då dessa träder i kraft.

Rådet får med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen besluta att den berörda medlemsstaten skall ändra eller upphäva sådana åtgärder. Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om rådet fattar ett sådant beslut.

AVDELNING IV

VISERING, ASYL, INVANDRING OCH ANNAN POLITIK SOM RÖR FRI RÖRLIGHET FÖR PERSONER

I enlighet med tilläggsmandatet av den 29 april 2003 återges inte denna avdelning

AVDELNING V

TRANSPORTER

Artikel 70

Medlemsstaterna⁵⁸ **Konstitutionens** mål skall på det område som behandlas i denna avdelning uppnå fördragets **uppnås** inom ramen för en gemensam transportpolitik.

Artikel 71

1. För att genomföra **Genom europeiska lagar och ramlagar**⁵⁹ skall [artikel 70] genomföras och med beaktande av transportfrågornas särskilda karaktär skall Europaparlamentet och rådet enligt lagstiftningsförfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén anta bestämmelser. De skall besluta **antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén har hörts.**

⁵⁸ Eftersom det handlar om en delad befogenhet föreslås strykning av detta omnämnande som inte återges i inledningen till de övriga politikområdena. Se även förslaget till sammanslagning med artikel 80 (nedan).

⁵⁹ Hörande ersätts med medbeslutande i enlighet med kompletterande mandatet av den 29 april 2003. Man kan därför slå ihop allt i en punkt, vilket medför att det obligatoriska hörandet av Regionkommittén, som för närvarande inte föreskrivs för dessa fall i den gällande punkt 1, utsträcks något.

Europeiska lagar eller ramlagar skall omfatta

- a) gemensamma regler för internationella transporter till eller från en medlemsstats territorium eller genom en eller flera medlemsstaters territorier,
- b) de villkor under vilka utomlands hemmahörande transportföretag får utföra transporter i en medlemsstat,
- c) åtgärder för att förbättra transportsäkerheten,
- d) alla andra lämpliga ~~bestämmelser~~ **åtgärder**.

~~2.— Med avvikelse från det förfarande som anges i [punkt 1] skall rådet enhälligt, på förslag från kommissionen, anta sådana bestämmelser som avser principerna för regleringen av transportväsendet och vilkas tillämpning skulle kunna få allvariga återverkningar på levnadsstandarden och sysselsättningen i vissa regioner samt på utnyttjandet av transportutrustningen. Rådet skall därvid beakta det behov av anpassning till den ekonomiska utvecklingen som upprättandet av den gemensamma marknaden kommer att ge upphov till. Det skall besluta med enhällighet på förslag från kommissionen efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén.~~

Artikel 72

Till dess att ~~de bestämmelser~~ **de europeiska lagar eller ramlagar** som avses i [artikel 71.1] har fastställts ~~antagits~~, får ingen medlemsstat utan att rådet ~~enhälligt~~ **med enhällighet har antagit bestämmelser en europeisk lag**⁶⁰ genom vilken undantag beviljas vidta någon åtgärd som direkt eller indirekt ger de olika bestämmelser, som gällde på transportområdet den 1 januari 1958 eller som, för stater som senare ansluter sig gäller på detta område, vid tidpunkten för dessas anslutning, mindre gynnsamma effekter för andra medlemsstaters transportföretag än för inhemska transportföretag.

Artikel 73

Stöd är förenligt med ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**, om det tillgodoser behovet av samordning av transporter eller om det innebär ersättning för allmän trafikplikt.

Artikel 74

Varje åtgärd som ~~vidtas~~ **antas** inom ramen för ~~detta fördrag~~ **konstitutionen** med avseende på fraktsatser och befördringsvillkor skall avvägas med hänsyn till den ekonomiska situationen för transportföretagen.

⁶⁰ Vi föreslår att man bara hänvisar till en europeisk lag, eftersom ett sådant undantag bara kan beviljas genom en lag med tanke på den rättsliga samstämmigheten.

Artikel 75

1. Vid transporter inom ~~gemenskapen~~ **unionen** skall all sådan diskriminering ~~avskaffas~~ **vara förbjuden**, som består i att transportföretag tillämpar olika fraktsatser och befodringsvillkor för att frakta samma slag av gods samma väg på grund av godsets ursprungs- eller ~~bestämmelseland~~ **bestämmelsemedlemsstat**.

2. Punkt 1 skall inte hindra rådet att ~~vidta~~ andra åtgärder **europiska lagar eller ramlagar kan antas** enligt [artikel 71.1].

3. Rådet skall ~~med kvalificerad majoritet~~ på förslag från kommissionen ~~samt efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén utfärda föreskrifter~~ **anta europeiska förordningar eller beslut** ⁶¹ för att genomföra ~~bestämmelserna i~~ punkt 1. **Det skall besluta efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén.**

Rådet får särskilt ~~meddela~~ **anta de bestämmelser europeiska förordningar och beslut** som behövs för att göra det möjligt för ~~gemenskapens~~ institutionerna att övervaka efterlevnaden av ordningen i punkt 1 och för att säkerställa att fördelarna med denna fullt ut kommer brukarna till godo.

4. Kommissionen skall på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat undersöka de fall av diskriminering som avses i punkt 1 och efter samråd med alla berörda medlemsstater ~~fatta nödvändiga beslut inom ramen för de regler som har fastställts enligt bestämmelserna i de europeiska förordningar och beslut bestämmelserna i~~ som avses i punkt 3 **anta de europeiska beslut som behövs.**

Artikel 76

1. Det är förbjudet för medlemsstaterna att på transporter inom ~~gemenskapen~~ **unionen** tillämpa fraktsatser och villkor som i något avseende innefattar stöd eller skydd till förmån för ett eller flera särskilda företag eller näringsgrenar om inte tillstånd har getts **genom ett europeiskt beslut** av kommissionen.

2. Kommissionen skall på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat granska de fraktsatser och villkor som avses i punkt 1 och särskilt beakta, å ena sidan, krav på en ändamålsenlig regionalekonomisk politik, de underutvecklade regionernas behov och problemen i regioner som allvarligt påverkas av politiska förhållanden samt å andra sidan, sådana fraktsatsers och villkors inverkan på konkurrensen mellan olika transportgrenar.

Kommissionen skall efter samråd med alla medlemsstater som saken gäller ~~fatta~~ **anta** nödvändiga **europeiska** beslut.

3. De förbud som anges i punkt 1 ~~gäller inte~~ **gäller inte** tariffer som fastställts för att bemöta konkurrens.

---

⁶¹ I enlighet med kompletterande mandatet av den 29 april 2003 akter som inte är rättsakter.

Artikel 77

Pålagor eller avgifter [vid gränspassage] som transportföretag tar ut⁶² utöver fraktsatserna får inte överstiga vad som är skäligt, sedan de kostnader som gränspassagen faktiskt föranlett beaktats.

Medlemsstaterna skall sträva efter att ~~gradvis~~ sänka dessa kostnader.

Kommissionen får ge medlemsstaterna rekommendationer om tillämpningen av denna artikel.

[Artikel 78⁶³

Bestämmelserna i denna avdelning skall inte hindra åtgärder som vidtagits i Förbundsrepubliken Tyskland i den utsträckning sådana åtgärder är nödvändiga för att uppväga de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom Tysklands delning för näringslivet i vissa av de områden i Förbundsrepubliken som påverkats av delningen.]

Artikel 79

Vid kommissionens sida skall finnas en rådgivande kommitté som skall bestå av experter vilka utses av medlemsstaternas regeringar. När kommissionen finner det lämpligt skall den höra kommittén i transportfrågor: [detta skall dock inte inskränka de befogenheter som tillkommer Ekonomiska och sociala kommittén]⁶⁴.

Artikel 80

1. ~~Bestämmelserna i~~ Denna avdelning skall gälla transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar.
2. ~~Rådet får med kvalificerad majoritet besluta huruvida, i vilken omfattning och på vilket sätt I europeiska lagar eller ramlagar får lämpliga bestämmelser bestämmelser kunna skall meddelas fastställas för sjöfart och luftfart. De skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén har hörts.~~

~~Procedurreglerna i artikel 71 skall tillämpas.~~

---

⁶² Man kan fråga sig vilka slags pålagor det är som på detta sätt tas ut av transportföretaget. Dessutom verkar omnämmandet "vid gränspassage" föråldrat på en inre marknad utan inre gränser.

⁶³ Konventet kommer kanske anse det lämpligt att undersöka om denna artikel fortfarande är aktuell (se även artikel 87.2 c).

⁶⁴ Det föreslås att denna överflödiga mening stryks, eftersom det är uppenbart att hörandet av denna kommitté inte skulle kunna inskränka Ekonomiska och sociala kommitténs befogenheter.

AVDELNING VI

GEMENSAMMA REGLER OM KONKURRENS
BESKATTNING OCH TILLNÄRMNING AV LAGSTIFTNING

KAPITEL 1

KONKURRENSREGLER

AVSNITT 1

BESTÄMMELSER FÖR FÖRETAG

Artikel 81

1. Följande är oförenligt med den ~~gemensamma~~ **inre** marknaden och förbjudet: alla avtal mellan företag, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstater och som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrída konkurrensen inom den ~~gemensamma~~ **inre** marknaden, särskilt sådana som innebär att
  - a) inköps- eller försäljningspriser eller andra affärsvillkor direkt eller indirekt fastställs,
  - b) produktion, marknader, teknisk utveckling eller investeringar begränsas eller kontrolleras,
  - c) marknader eller inköpskällor delas upp,
  - d) olika villkor tillämpas för likvärdiga transaktioner med vissa handelspartner, varigenom dessa får en konkurrensnackdel,
  - e) det ställs som villkor för att ingå avtal att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser, som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.
2. Avtal eller beslut som är förbjudna enligt denna artikel är ogiltiga.
3. ~~Bestämmelserna i Punkt 1 får~~ **får** dock förklaras icke tillämpliga
  - a) på avtal eller grupper av avtal mellan företag,
  - b) beslut eller grupper av beslut av företagssammanslutningar,
  - c) samordnade förfaranden eller grupper av samordnade förfaranden,

som bidrar till att förbättra produktionen eller distributionen av varor eller till att främja tekniskt eller ekonomiskt framåtskridande, samtidigt som konsumenterna tillförsäkras en skälig andel av den vinst som därigenom uppnås och som inte

- d) ålägger de berörda företagen begränsningar som inte är nödvändiga för att uppnå dessa mål,
- e) ger dessa företag möjlighet att sätta konkurrensen ur spel för en väsentlig del av varorna i fråga.

Artikel 82

Ett eller flera företags missbruk av en dominerande ställning på den ~~gemensamma~~ **inre** marknaden eller inom en väsentlig del av denna är, i den mån det kan påverka handeln mellan medlemsstater, oförenligt med den ~~gemensamma~~ **inre** marknaden och förbjudet.

Sådant missbruk kan särskilt bestå i att

- a) direkt eller indirekt påtvinga någon oskäligen inköps- eller försäljningspriser eller andra oskäligen affärsvillkor,
- b) begränsa produktion, marknader eller teknisk utveckling till nackdel för konsumenterna,
- c) tillämpa olika villkor för likvärdiga transaktioner med vissa handelspartner, varigenom dessa får en konkurrensnackdel,
- d) ställa som villkor för att ingå avtal att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.

Artikel 83

1. **Rådet skall på förslag från kommissionen med kvalificerad majoritet anta europeiska förordningar⁶⁵ och direktiv som behövs för att i syfte att tillämpa de principer som anges i [artiklarna 81 och 82] skall rådet fastställa med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen och. Det skall besluta** efter att ha hört Europaparlamentet.

2. De bestämmelser ~~europeiska~~ förordningar som avses i punkt 1 skall särskilt syfta till att
- a) genom införande av böter och viten säkerställa att de förbud som anges i [artiklarna 81.1] och [82] iakttas,
  - b) fastställa närmare regler för hur [artikel 81.3] skall tillämpas med hänsyn till behovet av att å ena sidan säkerställa en effektiv övervakning och att å andra sidan så långt som möjligt förenkla den administrativa kontrollen,

---

⁶⁵ I enlighet med kompletterande mandatet av den 29 april 2003 akter som inte är rättsakter.

- c) vid behov närmare ange räckvidden för bestämmelserna i [artiklarna 81 och 82] inom olika näringsgrenar,
- d) fastställa kommissionens och domstolens uppgifter vid tillämpningen av de bestämmelser som avses i denna punkt,
- e) fastställa förhållandet mellan å ena sidan den nationella lagstiftningen och å andra sidan ~~bestämmelserna i detta avsnitt samt bestämmelser~~ **de europeiska förordningar** som har antagits enligt denna artikel.

Artikel 84

Till dess att de ~~bestämmelser som antagits~~ **europeiska förordningar som antagits** enligt [artikel 83] har trätt i kraft skall myndigheterna i varje medlemsstat i överensstämmelse med ~~landets rättsordning sin nationella lagstiftning och bestämmelserna i~~ [artikel 81, särskilt punkt 3, och artikel 82], avgöra om avtal, beslut och samordnade förfaranden är tillåtna samt om missbruk av en dominerande ställning på den ~~gemensamma inre~~ marknaden föreligger.

Artikel 85

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 84 skall kommissionen säkerställa tillämpningen av de principer som anges i [artiklarna 81 och 82]. Den skall på begäran av en medlemsstat eller på eget initiativ och i samarbete med medlemsstaternas behöriga myndigheter, som skall ge kommissionen sitt bistånd, undersöka fall av förmodade överträdelser av dessa principer. Om kommissionen finner att en överträdelse ägt rum, skall den föreslå lämpliga åtgärder för att få denna att upphöra.
2. Om överträdelsen inte upphör, skall kommissionen ~~genom ett motiverat beslut fastslå att en överträdelse av principerna föreligger~~ **anta ett motiverat europeiskt beslut i vilket den fastslår att en överträdelse mot principerna föreligger**. Kommissionen får offentliggöra sitt **europeiska** beslut och bemyndiga medlemsstaterna att, på de villkor och enligt de regler som den fastställer, ~~vidta de åtgärder anta de bestämmelser~~ som krävs för att avhjälpa situationen.

Artikel 86

1. Medlemsstaterna skall beträffande offentliga företag och företag som de beviljar särskilda eller exklusiva rättigheter inte vidta och inte heller bibehålla någon åtgärd som strider mot ~~reglerna i detta fördrag bestämmelserna i konstitutionen~~ i synnerhet reglerna i [artiklarna 12 samt 81–89].
2. Företag som anförtratts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller som har karaktären av fiskala monopol skall vara underkastade ~~reglerna i detta fördrag bestämmelserna i konstitutionen~~, särskilt konkurrensreglerna, i den mån tillämpningen av dessa regler inte rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats dem fullgörs. Utvecklingen av handeln får inte påverkas i en omfattning som strider mot ~~gemenskapens~~ **unionens** intresse.
3. Kommissionen skall säkerställa att ~~bestämmelserna i denna artikel tillämpas och, när det är nödvändigt, utfärda~~ **anta** lämpliga ~~direktiv eller europeiska förordningar eller europeiska~~ beslut ~~vad avser medlemsstaterna.~~

AVSNITT 2

STÖD SOM BEVILJATS AV MEDLEMSSTATERNA

Artikel 87

1. Om inte annat föreskrivs i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen** är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den ~~gemensamma~~ **inre** marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.
2. Förenligt med den ~~gemensamma~~ **inre** marknaden är
  - a) stöd av social karaktär som ges till enskilda konsumenter, under förutsättning att stödet ges utan diskriminering med avseende på varornas ursprung,
  - b) stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser,
  - c) stöd som ges till näringslivet i vissa av de områden i Förbundsrepubliken Tyskland som påverkats genom Tysklands delning i den utsträckning stödet är nödvändigt för att uppväga de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom denna delning.⁶⁶
3. Som förenligt med den ~~gemensamma~~ **inre** marknaden kan anses
  - a) stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarig brist på sysselsättning,
  - b) stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi,
  - c) stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset,
  - d) stöd för att främja kultur och bevara kulturarvet, om sådant stöd inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom ~~gemenskapen~~ **unionen** i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset,
  - e) stöd av annat slag i enlighet med **européiska förordningar eller beslut** ⁶⁷ ~~som vad rådet kan komma att bestämma genom beslut~~ **bestämmelser som antagits har antagit med kvalificerad majoritet** på förslag från kommissionen.

---

⁶⁶ Konventet kommer kanske anse det lämpligt att undersöka om detta stycke fortfarande är aktuellt (se även artikel 78).

⁶⁷ I enlighet med kompletterande mandatet av den 29 april 2003 akter som inte är rättsakter.

Artikel 88

1. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstaterna fortlöpande granska alla stödprogram som förekommer i dessa stater. Den skall till medlemsstaterna lämna förslag till lämpliga åtgärder som krävs med hänsyn till den pågående utvecklingen eller den ~~gemensamma inre~~ marknads funktion.

2. Om kommissionen, efter att ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, finner att stöd som lämnas av en **medlemsstat** eller med statliga medel inte är förenligt med den ~~gemensamma inre~~ marknaden enligt [artikel 87], eller att sådant stöd missbrukas, skall den ~~besluta om att anta ett europeiskt beslut för att~~ staten i fråga skall upphäva eller ändra dessa stödåtgärder inom den tidsfrist som kommissionen fastställer.

Om staten i fråga inte rättar sig efter detta beslut inom föreskriven tid får kommissionen eller andra berörda **medlemsstater**, med avvikelse från [artiklarna 226 och 227], hänskjuta ärendet direkt till domstolen.

På begäran av en medlemsstat kan rådet **enhälligt anta ett enhälligt europeiskt beslut enligt vilket** ~~besluta att~~ stöd som denna stat lämnar eller avser att lämna skall anses vara förenligt med den ~~gemensamma inre~~ marknaden, med avvikelse från ~~bestämmelserna i~~ [artikel 87] eller de ~~förordningar som avses europeiska~~ förordningar **som avses** i [artikel 89], om ett sådant beslut är motiverat på grund av exceptionella omständigheter. Om kommissionen beträffande ett sådant stöd redan har inlett det förfarande som avses i första stycket av denna punkt, skall kommissionen – i sådana fall där staten har lämnat i en begäran till rådet – skjuta upp förfarandet till dess rådet har tagit ställning till statens begäran.

Om rådet inte har tagit ställning till nämnda begäran inom tre månader efter det att den inlämnats, skall kommissionen fatta beslut i ärendet.

3. Kommissionen skall **av medlemsstaterna** underrättas i så god tid att den kan yttra sig om alla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder. Om den anser att någon sådan plan inte är förenlig med den ~~gemensamma inre~~ marknaden enligt [artikel 87], skall den utan dröjsmål inleda det förfarande som anges i punkt 2. Medlemsstaten i fråga får inte genomföra åtgärden förrän detta förfarande lett till ett slutgiltigt beslut.

Artikel 89

Rådet får ~~med kvalificerad majoritet~~ på förslag från kommissionen ~~och efter att ha hört Europaparlamentet~~ **anta de förordningar som behövs anta europeiska förordningar**⁶⁸ för tillämpningen av [artiklarna 87 och 88] och ~~får för att~~ särskilt fastställa villkoren för tillämpningen av [artikel 88.3] och vilka slag av stödåtgärder som skall vara undantagna från detta förfarande. **Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.**

⁶⁸ I enlighet med kompletterande mandatet av den 29 april 2003 akter som inte är rättsakter.

KAPITEL 2

BESTÄMMELSER OM SKATTER

Artikel 90

Ingen medlemsstat skall, direkt eller indirekt, på varor från andra medlemsstater lägga interna skatter eller avgifter, av vilket slag de än är, som är högre än de skatter eller avgifter som direkt eller indirekt läggs på liknande inhemska varor.

Vidare skall ingen medlemsstat på varor från andra medlemsstater lägga sådana interna skatter eller avgifter som är av sådan art att de indirekt skyddar andra varor.

Artikel 91

För varor som exporteras⁶⁹ från en medlemsstat till någon annan annan medlemsstats territorium får återbetalning av interna skatter eller avgifter inte ske med belopp som överstiger de interna skatter eller avgifter som direkt eller indirekt lagts på varorna.

Artikel 92

Vad beträffar andra skatter eller avgifter än omsättningsskatter, punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter får befrielse och återbetalning vid export till andra medlemsstater medges och utjämningskatter eller utjämningsavgifter vid import från medlemsstaterna tas ut, endast om rådet i förväg genom ett europeiskt beslut⁷⁰ som antagits med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen för en begränsad tid har godkänt de planerade åtgärderna bestämmelserna.

Artikel 93

Rådet skall enhälligt på förslag från kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén anta bestämmelser enhälligt anta bestämmelser⁷¹ om harmonisering av lagstiftningen om omsättningsskatter, punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter, i den mån en sådan harmonisering är nödvändig för att säkerställa att den inre marknaden upprättas och fungerar inom den tid som anges i artikel 14.⁷² Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén.

⁶⁹ Användningen av ordet "exporteras" bör behandlas på nytt, eftersom det handlar om handeln mellan medlemsstaterna.

⁷⁰ I enlighet med kompletterande mandatet av den 29 april 2003 akt som inte är en rättsakt.

⁷¹ I kompletteringsmandatet av den 29 april 2003 fastställs inte vilka rättsakter som skall användas i denna punkt.

⁷² Det har föreslagits att denna tidsfrist (31.12.1992) stryks (se fotnot till artikel 14).

KAPITEL 3

TILLNÄRMNING AV LAGSTIFTNING⁷³

Artikel 94⁷⁴

Rådet skall enhälligt på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén utfärda direktiv om **Genom rådets europeiska ramlag skall tillnärmning ske** av sådana lagar och andra författningar i medlemsstaterna som direkt inverkar på den ~~gemensamma~~ **inre** marknadens upprättande eller funktion. **Rådet skall fatta enhälligt beslut efter att ha hört Europaparlamentet samt Ekonomiska och sociala kommittén.**

Artikel 95⁷⁵

1. Med avvikelse från [artikel 94] och om inte annat föreskrivs i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen** skall ~~följande bestämmelser denna artikel~~ tillämpas för att nå de mål som anges i [artikel 14]. ~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén, anta åtgärder för~~ **Genom den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen skall tillnärmning ske** av sådana bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som syftar till att upprätta den inre marknaden och få den att fungera. **Den skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.**

2. Punkt 1 gäller inte bestämmelser om skatter och avgifter, bestämmelser om fri rörlighet för personer eller bestämmelser om anställdas rättigheter och intressen.

3. Kommissionen skall i sina förslag ~~enligt som läggs fram enligt~~ punkt 1 om hälsa, säkerhet samt miljö- och konsumentskydd utgå från en hög skyddsnivå och särskilt beakta ny utveckling som grundas på vetenskapliga fakta. Europaparlamentet och rådet skall också, inom ramen för sina respektive befogenheter, sträva efter att nå detta mål.

4. Om en medlemsstat efter ~~det att rådet eller kommissionen har beslutat~~ **beslut** om en harmoniseringsåtgärd **genom en europeisk lag eller en europeisk ramlag eller en kommissionsförordning** anser det nödvändigt att behålla nationella bestämmelser som grundar sig på väsentliga behov enligt [artikel 30] eller som avser miljö- eller arbetsmiljöskydd, skall den till kommissionen anmäla dessa bestämmelser samt skälen för att behålla dem.

⁷³ Detta kapitel som innehåller de allmänna rättsliga grunderna för upprättandet av den inre marknaden kommer att placeras i början av en ny avdelning eller i kapitlet "Inre marknaden".

⁷⁴ För närvarande medger inte artiklarna 94 och 95 att man antar andra åtgärder än sådana som innebär "tillnärmning av den nationella lagstiftningen". Detta får till följd att artikel 308 används i ett antal fall som rör den inre marknaden utan att en harmonisering av den nationella lagstiftningen därför förutsätts. Detta förhållande gäller bland annat när det handlar om att inrätta ett gemenskapspatent avseende immaterialrätt som går längre än nationella bestämmelser. Om konventet önskar begränsa användningen av artikel 308, kan det diskutera om det vore lämpligt att antingen upprätta särskilda rättsliga grunder eller ändra hänvisningen till "tillnärmning av lagstiftning" i artiklarna 94 och 95 för att möjliggöra sådana åtgärder. Konventet kan dessutom se över frågan om förhållandet mellan artiklarna 94 och 95 (se förklaringen i bilaga II till rapporten av den 13 mars 2003).

⁷⁵ Se förslaget i föregående fotnot.

5. Dessutom gäller, utan att detta påverkar tillämpningen av punkt 4, att om en medlemsstat efter ~~det att rådet eller kommissionen har beslutat~~ **beslut** om en harmoniseringsåtgärd **genom en europeisk lag eller en europeisk ramlag eller en kommissionsförordning** anser det nödvändigt att införa nationella bestämmelser grundade på nya vetenskapliga belägg med anknytning till miljöskydd eller arbetsmiljöskydd för att lösa ett problem som är specifikt för den medlemsstaten och som har uppkommit efter beslutet om harmoniseringsåtgärden, skall medlemsstaten underrätta kommissionen om de planerade bestämmelserna samt ~~om skälen för att införa dem~~ **motiveringen för dem**.

6. Kommissionen skall inom sex månader efter en sådan anmälan som avses i punkterna 4 och 5 ~~godkänna eller förkasta~~ **anta ett europeiskt beslut om att godkänna eller förkasta** de ifrågavarande nationella bestämmelserna sedan den konstaterat huruvida dessa utgör ett medel för godtycklig diskriminering eller innebär förtäckta handelshinder mellan medlemsstaterna samt huruvida de kommer att utgöra ett hinder för den inre marknadens funktion.

Om kommissionen inte fattar ett beslut inom denna period skall de nationella bestämmelser som avses i punkterna 4 och 5 anses godkända.

Om det är berättigat på grund av frågans komplexitet och om det inte finns någon fara för människors hälsa, får kommissionen meddela den berörda medlemsstaten att den period som avses i denna punkt kan förlängas med ytterligare högst sex månader.

7. Om en medlemsstat i enlighet med [punkt 6] bemyndigas att behålla eller införa nationella bestämmelser som avviker från en harmoniseringsåtgärd, skall kommissionen omedelbart undersöka om den skall föreslå en anpassning av den åtgärden.

8. Om en medlemsstat tar upp ett särskilt problem som rör folkhälsan på ett område som tidigare har varit föremål för harmoniseringsåtgärder, skall medlemsstaten göra kommissionen uppmärksam på detta och kommissionen skall omedelbart undersöka om den skall föreslå ~~rådet~~ lämpliga åtgärder.

9. Med avvikelse från det förfarande som anges i [artiklarna 226 och 227] kan kommissionen eller någon av medlemsstaterna hänskjuta ärendet direkt till domstolen, om kommissionen eller medlemsstaten anser att en annan medlemsstat missbrukar befogenheterna enligt denna artikel.

10. ~~De ovannämnda~~ Harmoniseringsåtgärderna **i denna artikel** skall vid behov omfatta en skyddsklausul som tillåter medlemsstaterna att på en eller flera av de icke-ekonomiska grunder som anges i [artikel 30] ~~vidta~~ **anta** provisoriska åtgärder **bestämmelser**, som skall vara underkastade ett kontrollförfarande från ~~gemenskapens~~ **unionens** sida.

Artikel 96

Om kommissionen finner att en skillnad mellan bestämmelserna i medlemsstaternas lagar eller andra författningar framkallar en snedvridning av konkurrensvillkoren på den ~~gemensamma~~ **inre** marknaden som behöver elimineras, skall den samråda med de medlemsstater som saken gäller.

Om samrådet inte leder till ett avtal som eliminerar att snedvridningen elimineras skall den **elimineras genom den europeiska ramlagen**⁷⁶. Rådet skall med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen utfärda nödvändiga direktiv. Kommissionen och rådet får vidta. Alla övriga lämpliga åtgärder enligt detta fördrag **konstitutionen får antas**.

Artikel 97

1. När det finns anledning att befara att införandet **antagandet** eller ändringen av en **nationell** bestämmelse i lag eller annan författning skall framkalla en snedvridning enligt [~~den tidigare artikel 96~~], skall den medlemsstat som vill vidta åtgärden samråda med kommissionen. Efter samråd med medlemsstaterna skall kommissionen ~~rekommendera~~ **utfärda en rekommendation till** de berörda medlemsstaterna **om** lämpliga åtgärder för att undvika snedvridningen.

2. Om en **medlemsstat** som vill införa eller ändra nationella bestämmelser inte följer den rekommendation som kommissionen riktat till den, skall det vid tillämpningen av [artikel 96] inte krävas av de övriga medlemsstaterna att de ändrar sina nationella bestämmelser för att eliminera snedvridningen. ~~Bestämmelserna i~~ [Artikel 96] skall inte tillämpas, om en medlemsstat som har underlåtit att ta hänsyn till kommissionens rekommendation framkallar en snedvridning som är skadlig endast för den medlemsstaten.

AVDELNING VII

EKONOMISK OCH MONETÄR POLITIK

Denna avdelning återges inte, enligt det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

AVDELNING VIII

SYSSELSÄTTNING⁷⁷

Artikel 125

Medlemsstaterna och ~~gemenskapen~~ **unionen** skall i enlighet med denna [avdelning] arbeta för att utveckla en samordnad sysselsättningsstrategi och särskilt för att främja en kvalificerad, utbildad och anpassningsbar arbetskraft och en arbetsmarknad som är mottaglig för ekonomiska förändringar i syfte att uppnå de mål som uppställs i **[artikel 2 i Fördraget om Europeiska unionen och i artikel 2...]**⁷⁸ ~~i det här fördraget~~ **i konstitutionen**.

⁷⁶ Övergång till medbeslutande enligt det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

⁷⁷ Innehållet i denna avdelning kommer eventuellt att revideras beroende på konventets slutsatser om rapporten från arbetsgrupp XI för ett socialt Europa (CONV 516/03).

⁷⁸ Inför hänvisningen till utkastet till artikel "Unionens mål" i första delen (artikel 3, CONV 528/03).

Artikel 126

1. Medlemsstaterna skall genom sin sysselsättningspolitik bidra till att de mål som avses i artikel 125 uppnås på ett sätt som stämmer överens med de allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och ~~gemenskapens~~ **unionens** ekonomiska politik som antas enligt [artikel 99.2].
2. Medlemsstaterna skall, med beaktande av nationell praxis i fråga om arbetsmarknadens parter ansvar, betrakta främjande av sysselsättningen som en fråga av gemensamt intresse och skall inom rådet samordna sina åtgärder i detta hänseende i enlighet med bestämmelserna i [artikel 128].

Artikel 127

1. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall bidra till en hög sysselsättningsnivå genom att uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna samt genom att stödja och, när det är nödvändigt, komplettera deras åtgärder. Därvid skall medlemsstaternas befogenheter respekteras.
2. Målet att uppnå en hög sysselsättningsnivå skall beaktas när ~~gemenskapens~~ **unionens** politik och verksamhet utformas och genomförs.⁷⁹

Artikel 128

1. Europeiska rådet skall varje år överväga sysselsättningssituationen i ~~gemenskapen~~ **unionen** och anta slutsatser i fråga om denna på grundval av en gemensam årsrapport från rådet och kommissionen.
2. På grundval av Europeiska rådets slutsatser skall rådet ~~med kvalificerad majoritet besluta om~~ på förslag av kommissionen ~~och efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och den sysselsättningskommitté som avses i artikel 130, varje år lägga fast anta riktlinjer~~⁸⁰, som medlemsstaterna skall beakta i sin sysselsättningspolitik. **Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och Sysselsättningskommittén.**

Dessa riktlinjer skall stämma överens med de allmänna riktlinjer som antas enligt artikel [99.2].

3. Varje medlemsstat skall till rådet och kommissionen överlämna en årsrapport om de viktigaste åtgärder som den har vidtagit för att genomföra sin sysselsättningspolitik mot bakgrund av de riktlinjer för sysselsättningen som avses i punkt 2.

---

⁷⁹ Denna bestämmelse med övergripande tillämpning på all politik skulle kunna placeras i en enda artikel tillsammans med andra av samma slag (jfr fotnoten till artikel 3.2).

⁸⁰ Akter som inte är rättsakter, enligt det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

4. På grundval av de rapporter som avses i punkt 3 och efter att ha mottagit synpunkter från sysselsättningskommittén skall rådet varje år mot bakgrund av riktlinjerna för sysselsättningen granska genomförandet av medlemsstaternas sysselsättningspolitik. Rådet **får, på rekommendation av kommissionen, besluta om** ⁸¹ ~~kan om det anser det lämpligt mot bakgrund av den granskningen med kvalificerad majoritet på rekommendation av kommissionen avge rekommendationer~~⁸² **som det riktar** till medlemsstaterna.

5. Rådet och kommissionen skall på grundval av resultaten av denna granskning upprätta en gemensam årsrapport till Europeiska rådet om sysselsättningssituationen i ~~gemenskapen~~ **unionen** och om genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen.

Artikel 129

~~Rådet, som skall besluta enligt förfarandet i artikel 251 får efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om~~ **Genom den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen får** stödåtgärder **inrättas** för att främja samarbete mellan medlemsstaterna och stödja deras insatser på sysselsättningsområdet genom initiativ som syftar till att utveckla utbyte av information och beprövade erfarenheter, tillhandahålla jämförande analys och rådgivning, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter, särskilt med hjälp av pilotprojekt. **Den skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.**

~~Dessa åtgärder~~ **Den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen** får inte omfatta harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Artikel 130

~~Rådet skall, efter att ha hört Europaparlamentet, på eget initiativ, genom beslut med enkel majoritet~~ ⁸³ **inrätta** en sysselsättningskommitté med rådgivande funktion för att främja en samordning av medlemsstaternas sysselsättnings- och arbetsmarknadspolitik. **Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.**

Kommittén skall ha till uppgift att

- a) övervaka sysselsättningssituationen och sysselsättningspolitiken i medlemsstaterna och ~~gemenskapen~~ **unionen**,
- b) utan att det påverkar tillämpningen av [artikel 207], på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ utforma yttranden och medverka i förberedelserna av rådets arbete enligt [artikel 128].

Kommittén skall när den utför sitt uppdrag höra arbetsmarknadens parter.

Varje medlemsstat och kommissionen skall var för sig utse två ledamöter i kommittén.

---

⁸¹ Observera att det nuvarande kravet på att minst tio medlemsstater skall rösta för förslaget i rådet enligt artikel 205.2 andra stycket andra strecksatsen i EG-fördraget har strukits i utkastet till artikel om "ministerrådet" artikel 17b i CONV 691/03).

⁸² Akter som inte är rättsakter, i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

⁸³ Akt som inte är rättsakt, enligt det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

AVDELNING IX
GEMENSAM HANDELSPOLITIK

Denna avdelning återges inte, i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

AVDELNING X
TULLSAMARBETE

Artikel 135

Inom ~~detta fördrags~~ **konstitutionens** tillämpningsområde skall rådet i enlighet med förfarandet i artikel 251 vidta åtgärder för att förstärka **i den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen fastställas bestämmelser för att förstärka** tullsamarbetet mellan medlemsstaterna och mellan de senare och kommissionen. Dessa åtgärder skall inte gälla tillämpningen av nationell straffrätt eller den nationella rättsskipningen.

AVDELNING XI
SOCIALPOLITIK, UTBILDNING,
YRKESUTBILDNING OCH UNGDOMSFRÅGOR

KAPITEL 1
SOCIALPOLITIK

Artikel 136

~~Gemenskapens~~ **Unionens** och medlemsstaternas mål skall under beaktande av sådana grundläggande sociala rättigheter som anges i den europeiska sociala stadgan, som undertecknades i Turin den 18 oktober 1961, och i 1989 års gemenskapsstadga om arbetstagares grundläggande sociala rättigheter, vara att främja sysselsättningen, att förbättra levnads- och arbetsvillkor och därigenom möjliggöra en harmonisering samtidigt som förbättringarna bibehålls, att åstadkomma ett fullgott socialt skydd, en dialog mellan arbetsmarknadens parter och en utveckling av de mänskliga resurserna för att möjliggöra en varaktigt hög sysselsättning samt att bekämpa social utslagning.

I detta syfte skall ~~gemenskapen~~ **unionen** och medlemsstaterna ~~genomföra åtgärder som tar i sina åtgärder ta~~ hänsyn till skillnaderna i nationell praxis, särskilt när det gäller avtalsförhållanden, och till behovet av att bevara ~~gemenskapsekonomins~~ konkurrenskraften **hos unionens ekonomi**.

De anser att en sådan utveckling kommer att följa såväl av den ~~gemensamma~~ **inre** marknadens funktion, vilken kommer att främja en harmonisering av de sociala systemen, som av de förfaranden som föreskrivs i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen** och av tillnärmningen av bestämmelser i lagar och andra författningar.⁸⁴

Artikel 137

1. För att uppnå målen i [artikel 136] skall ~~gemenskapen~~ **unionen** understödja och komplettera medlemsstaternas verksamhet inom följande områden:

- a) Förbättringar, särskilt av arbetsmiljön, för att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet.
- b) Arbetsvillkor.
- c) Social trygghet och socialt skydd för arbetstagarna.
- d) Skydd för arbetstagarna då deras anställningsavtal slutar gälla.
- e) Information till och samråd med arbetstagarna.
- f) Företrädande och kollektivt tillvaratagande av arbetstagarnas och arbetsgivarnas intressen, inbegripet medbestämmande, om inte annat följer av punkt 5.
- g) Anställningsvillkor för medborgare i tredje land som lagligt vistas inom ~~gemenskapens~~ **unionens** territorium.
- h) Integrering av personer som står utanför arbetsmarknaden, utan att det påverkar tillämpningen av [artikel 150].
- i) Jämställdhet mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden och lika behandling av kvinnor och män på arbetsplatsen.
- j) Kampen mot social utslagning.
- k) Modernisering av systemen för socialt skydd, utan att det påverkar tillämpningen av punkt c.

2. I detta syfte ~~kan rådet~~

- a) ~~besluta om åtgärder~~ **kan i den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen fastställas åtgärder** som är avsedda att främja samarbetet mellan medlemsstaterna genom initiativ som syftar till att öka kunskapen, utveckla utbytet av information och beprövade erfarenheter, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter, med undantag av åtgärder som omfattar harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar,

---

⁸⁴ Denna stycke tycks ha enbart förklarande syfte.

- b) **kan i den europeiska ramlagen** på de områden som avses i punkt 1 a–i ~~genom direktiv anta fastställas~~ minimikrav, som skall genomföras gradvis, varvid hänsyn skall tas till rådande förhållanden och tekniska bestämmelser i var och en av medlemsstaterna. I dessa ~~direktiv denna europeiska ramlag~~ skall sådana administrativa, finansiella och rättsliga ålägganden undvikas som motverkar tillkomsten och utvecklingen av små och medelstora företag.

I samtliga dessa fall skall den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts⁸⁵.

- 3. Med avvikelse från punkt 2 skall rådet genom enhälligt beslut anta den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen på de områden som avses i punkt 1 c efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.**

~~Rådet skall besluta i enlighet med förfarandet i artikel 251 efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, utom på de områden som avses i punkt 1 c, d, f och g i den här artikeln, där rådet skall besluta enhälligt på förslag av kommissionen efter att ha hört Europaparlamentet och nämnda kommittéer. Rådet kan genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet besluta att göra förfarandet i artikel 251 tillämpligt på punkt 1 d, f och g i den här artikeln.⁸⁶~~

3. En medlemsstat kan på gemensam begäran av arbetsmarknadens parter överlåta åt dessa att genomföra ~~direktiv europeiska ramlagar~~ som har antagits enligt punkt 2.

I så fall skall medlemsstaten se till att arbetsmarknadens parter, senast då ~~ett direktiv en europeisk ramlag~~ skall vara genomfört –~~d enligt artikel 249~~, i samförstånd har vidtagit de åtgärder som behövs; den berörda medlemsstaten skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att kontinuerligt kunna säkerställa de resultat som föreskrivs i ~~direktivet ramlagen~~.

4. ~~De bestämmelser som antagits europeiska lagar och ramlagar som antagits~~ enligt denna artikel

- a) skall inte påverka medlemsstaternas erkända rätt att fastställa de grundläggande principerna för sina system för social trygghet och skall inte i väsentlig grad påverka den finansiella jämvikten i dessa,
- b) skall inte hindra någon medlemsstat från att bibehålla eller införa sådana mera långtgående skyddsåtgärder som är förenliga med ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**.

5. ~~Bestämmelserna i~~ Denna artikel skall inte tillämpas på löneförhållanden, föreningsrätt, strejkrätt eller rätt till lockout.

⁸⁵ Hörande ersätts med medbeslutande på de områden som avses i artikel 137.1 d, f och g, i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

⁸⁶ Detta stycke återges i sin helhet ovan.

Artikel 138

1. Kommissionen skall ha till uppgift att främja samråd mellan arbetsmarknadens parter på ~~gemenskapsnivå~~ **unionsnivå** och skall ~~vidta~~ **anta** alla åtgärder som behövs för att underlätta dialogen mellan dem genom att säkerställa ett väl avvägt stöd till båda parter.
2. I detta syfte skall kommissionen innan den lägger fram socialpolitiska förslag samråda med arbetsmarknadens parter om den möjliga inriktningen av en ~~gemenskapsåtgärd~~ **unionsåtgärd**.
3. Om kommissionen efter sådant samråd finner att en ~~gemenskapsåtgärd~~ **unionsåtgärd** är önskvärd, skall den samråda med arbetsmarknadens parter om det planerade förslagets innehåll. Arbetsmarknadens parter skall avge ett yttrande eller, i förekommande fall, en rekommendation till kommissionen.
4. Samtidigt som sådant samråd sker kan arbetsmarknadens parter meddela kommissionen att de önskar inleda det förfarande som anges i [artikel 139]. Förfarandets längd skall begränsas till nio månader, om inte de berörda parterna och kommissionen gemensamt beslutar om en förlängning.

Artikel 139

1. Om arbetsmarknadens parter önskar det kan dialogen mellan dem på ~~gemenskapsnivå~~ **unionsnivå** leda till avtalsbundna relationer, inklusive ingående av avtal.
2. Avtal som ingås på ~~gemenskapsnivå~~ **unionsnivå** skall genomföras antingen i enlighet med de förfaranden och den praxis som arbetsmarknadens parter och medlemsstaterna särskilt tillämpar eller, i frågor som omfattas av [artikel 137], på gemensam begäran av de undertecknande parterna genom **en europeisk förordning eller** ett europeiskt beslut ⁸⁷ **som antas** av rådet på förslag av kommissionen.

~~Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet utom~~ När avtalet i fråga innehåller en eller flera bestämmelser som hänför sig till något av de områden ~~för vilka enhällighet krävs~~ **som avses i enligt artikel 137.1 c** ~~137.2. I så fall skall~~ Rådet skall besluta med enhällighet.

Artikel 140

För att nå de mål som anges i [artikel 136] och utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**, skall kommissionen främja samarbetet mellan medlemsstaterna och underlätta för dem att samordna sina åtgärder på alla de socialpolitiska områden som omfattas av [detta kapitel], särskilt i frågor om

- a) sysselsättning,
- b) arbetsrätt och arbetsvillkor,
- c) grundläggande och kvalificerad yrkesutbildning,

⁸⁷ Akter som inte är rättsakter, enligt det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

- d) social trygghet,
- e) arbetarskydd,
- f) arbetshygien,
- g) förenings- och förhandlingsrätt.

I detta syfte skall kommissionen i nära kontakt med medlemsstaterna företa utredningar, avge yttranden och organisera samråd både i fråga om problem som uppstår på det nationella planet och i fråga om problem som berör internationella organisationer.

Kommissionen skall höra Ekonomiska och sociala kommittén innan den avger de yttranden som avses i denna artikel.

Artikel 141

1. Varje medlemsstat skall säkerställa att principen om lika lön för kvinnor och män för lika arbete eller likvärdigt arbete tillämpas.
2. I denna artikel skall med "lön" förstås den gängse grund- eller minimilönen samt alla övriga förmåner i form av kontanter eller naturaförmåner som arbetstagaren, direkt eller indirekt, får av arbetsgivaren på grund av anställningen.

Lika lön utan könsdiskriminering innebär att

- a) ackordslön för lika arbete skall fastställas enligt samma beräkningsgrunder,
- b) tidlön skall vara lika för lika arbete.

3. ~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén besluta om~~ **I den europeiska lagen eller den europeiska ramlagen skall åtgärder fastställas** för att säkerställa tillämpningen av principen om lika möjligheter och lika behandling av kvinnor och män i frågor som rör anställning och yrke, inklusive principen om lika lön för lika eller likvärdigt arbete. **Den skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.**

4. I syfte att i praktiken säkerställa full jämställdhet i arbetslivet mellan kvinnor och män får principen om likabehandling inte hindra en medlemsstat från att behålla eller besluta om åtgärder som rör särskilda förmåner för att göra det lättare för det underrepresenterade könet att bedriva en yrkesverksamhet eller för att förebygga eller kompensera nackdelar i yrkeskarriären.

Artikel 142

Medlemsstaterna skall sträva efter att bibehålla den likvärdighet som finns mellan deras system för betald ledighet⁸⁸.

Artikel 143

Kommissionen skall årligen utarbeta en rapport om förverkligandet av de mål som anges i [artikel 136], inbegripet den demografiska situationen inom ~~gemenskapen~~ **unionen**. Den skall överlämna rapporten till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén.

~~Europaparlamentet får anmoda kommissionen att utarbeta rapporter om särskilda problem som gäller det sociala området.~~⁸⁹

Artikel 144

Rådet skall, ~~på eget initiativ, efter att ha hört Europaparlamentet,~~ **med enkel majoritet** inrätta⁹⁰ en rådgivande kommitté för socialt skydd för att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och med kommissionen i fråga om socialt skydd. **Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet.**

Kommittén skall ha följande uppgifter:

- a) Övervaka den sociala situationen och utvecklingen av politiken för socialt skydd i medlemsstaterna och ~~gemenskapen~~ **unionen**.
- b) Underlätta utbytet av information, erfarenheter och goda rutiner mellan medlemsstaterna och med kommissionen.
- c) Utan att det påverkar tillämpningen av [artikel 207] sammanställa rapporter och yttranden eller bedriva annan verksamhet inom sitt behörighetsområde på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ.

Kommittén skall, när den utför sitt uppdrag, upprätta lämpliga kontakter med arbetsmarknadens parter.

Varje medlemsstat och kommissionen skall utse två ledamöter i kommittén.

Artikel 145

Kommissionen skall i sin årsrapport till Europaparlamentet ägna ett särskilt kapitel åt den sociala utvecklingen inom ~~gemenskapen~~ **unionen**.

Europaparlamentet får anmoda kommissionen att avge rapporter om särskilda problem som gäller sociala förhållanden.

---

⁸⁸ Man frågar sig om denna bestämmelse är praktiskt genomförbar.

⁸⁹ Detta stycke är identiskt med andra stycket i artikel 145 och skulle därför kunna utgå.

⁹⁰ Akt som inte är rättsakt i enlighet med det kompletterande mandatet från den 29 april 2003.

KAPITEL 2

EUROPEISKA SOCIALFONDEN

Artikel 146

För att förbättra arbetstagarnas sysselsättningsmöjligheter på den inre marknaden och på så sätt bidra till en höjning av levnadsstandarden skall en europeisk socialfond upprättas enligt ~~nedan nämnda bestämmelser~~ **detta [kapitel]**; den skall ha till uppgift att inom ~~gemenskapen~~ **unionen** främja möjligheterna till sysselsättning och arbetstagarnas geografiska och yrkesmässiga rörlighet samt att underlätta deras anpassning till förändringar inom industrin och i produktionssystemen, särskilt genom yrkesutbildning och omskolning.

Artikel 147

~~Fonden skall förvaltas av Kommissionen~~ **skall förvalta fonden.**

Den skall i denna uppgift biträdas av en kommitté som har en av kommissionens ledamöter som ordförande och som är sammansatt av företrädare för ~~regeringarna~~ **medlemsstaterna** samt arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer.

Artikel 148

~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om genomförandebestämmelser~~ **Den europeiska lagen eller europeiska ramlagen fastställer genomförandebestämmelser** för Europeiska socialfonden. **Den** skall antas efter att Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén har hörts.

KAPITEL 3

UTBILDNING, YRKESUTBILDNING OCH UNGDOMSFRÅGOR

Artikel 149

1. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall bidra till utvecklingen av en utbildning av god kvalitet genom att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och genom att vid behov stödja och komplettera deras insatser, samtidigt som gemenskapen fullt ut skall respektera medlemsstaternas ansvar för undervisningens innehåll och utbildningssystemens organisation samt medlemsstaternas kulturella och språkliga mångfald.

2. Målen för ~~gemenskapens~~ **unionens** insatser skall vara att
  - a) utveckla den europeiska dimensionen inom utbildningen särskilt genom undervisning i och spridning av medlemsstaternas språk.
  - b) främja rörligheten för studerande och lärare, bl.a. genom att verka för ett akademiskt erkännande av examensbevis och studietider,
  - c) främja samarbete mellan utbildningsanstalter,
  - d) utveckla informations- och erfarenhetsutbyte i frågor som är gemensamma för medlemsstaternas utbildningssystem,
  - e) främja utvecklingen av ungdoms- och ungdomsledarutbyte,
  - f) främja utvecklingen av distansundervisning.
3. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på utbildningsområdet, särskilt Europarådet.
4. För att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås, skall
  - a) rådet ~~enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén besluta om~~ **den europeiska lagen eller europeiska ramlagen fastställa** stimulansåtgärder som dock inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar;. **Den skall antas efter att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts,**
  - b) ~~rådet genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen anta~~ rekommendationer.

Artikel 150

1. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall genomföra en yrkesutbildningspolitik som skall understödja och komplettera medlemsstaternas insatser, samtidigt som gemenskapen fullt ut skall respektera medlemsstaternas ansvar för yrkesutbildningens innehåll och organisation.
2. Målen för ~~gemenskapens~~ **unionens** insatser skall vara att
  - a) underlätta anpassningen till industriella förändringar, särskilt genom yrkesutbildning och omskolning,
  - b) förbättra den grundläggande och fortsatta yrkesutbildningen för att underlätta inträde och återinträde på arbetsmarknaden,
  - c) underlätta tillträde till yrkesutbildning och främja rörligheten för yrkeslärare och för elever i sådan utbildning, särskilt de unga,

- d) stimulera samarbete i fråga om yrkesutbildning mellan undervisningsanstalter och företag,
  - e) utveckla informations- och erfarenhetsutbyte i frågor som är gemensamma för medlemsstaternas yrkesutbildningssystem.
3. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på yrkesutbildningens område.
4. ~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om~~ **Den europeiska lagen eller europeiska ramlagen skall bidra för att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås, dock utan att dessa åtgärder får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar. Den skall antas efter att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.**

AVDELNING XII

KULTUR

Artikel 151

1. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall bidra till kulturens utveckling i medlemsstaterna med respekt för dessas nationella och regionala mångfald samtidigt som gemenskapen skall framhäva det gemensamma kulturarvet.
2. ~~Gemenskapens~~ **Unionens** insatser skall syfta till att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och vid behov stödja och komplettera deras verksamhet när det gäller
- a) att förbättra kunskaperna om och att sprida de europeiska folkens kultur och historia,
  - b) att bevara och skydda det kulturarv som har europeisk betydelse,
  - c) icke-kommersiellt kulturutbyte,
  - d) konstnärligt och litterärt skapande, även inom den audiovisuella sektorn.
3. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på kulturområdet, särskilt Europarådet.
4. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall beakta de kulturella aspekterna då den handlar enligt andra bestämmelser i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**, särskilt för att respektera och främja sin kulturella mångfald.⁹¹

---

⁹¹ Denna bestämmelse med övergripande tillämpning på all politik skulle kunna placeras i en enda artikel tillsammans med andra av samma slag (jfr fotnoten till artikel 3.2).

5. För att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås skall rådet
- a) ~~enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Regionkommittén~~ **den europeiska lagen eller europeiska ramlagen**⁹² ~~besluta om fastställa~~ stimulansåtgärder som dock inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar; ~~rådet skall besluta enhälligt under hela förfarandet enligt artikel 251; . Den skall antas efter att Regionkommittén har hörts,~~
- b) ~~rådet genom enhälligt beslut~~ på förslag av kommissionen **anta** rekommendationer⁹³.

AVDELNING XIII

FOLKHÄLSA

*Artikel 152*⁹⁴

1. En hög hälsoskyddsnivå för människor skall säkerställas vid utformning och genomförande av all gemenskapspolitik och alla ~~gemenskapsåtgärder~~ **unionsåtgärder**.⁹⁵

~~Gemenskapens~~ **Unionens** insatser, som skall komplettera den nationella politiken, skall inriktas på att förbättra folkhälsan, förebygga ohälsa och sjukdomar hos människor och undanröja faror för människors hälsa. Sådana insatser skall innefatta kamp mot de stora folksjukdomarna genom att främja forskning om deras orsaker, hur de överförs och hur de kan förebyggas samt hälsouppllysning och hälsoundervisning.

~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall komplettera medlemsstaternas insatser för att minska narkotikarelaterade hälsoskador, inklusive uppllysning och förebyggande verksamhet.

2. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall främja samarbete mellan medlemsstaterna på de områden som avses i denna artikel och vid behov stödja deras insatser.

Medlemsstaterna skall i samverkan med kommissionen inbördes samordna sin politik och sina program på de områden som avses i punkt 1. Kommissionen kan i nära kontakt med medlemsstaterna ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning.

---

⁹² Övergång från omröstning med enhällighet till omröstning med kvalificerad majoritet i enlighet med det kompletterande mandatet från den 29 april 2003.

⁹³ Övergång från omröstning med enhällighet till omröstning med kvalificerad majoritet i enlighet med det kompletterande mandatet från den 29 april 2003.

⁹⁴ Arbetsgrupp XI för ett socialt Europa har föreslagit att denna artikels räckvidd utsträcks för att "omfatta frågor som allvarliga gränsöverskridande hot, smittsamma sjukdomar, bioterrorism och Världshälsoorganisationens överenskommelser" (CONV 516/03 punkt 35).

⁹⁵ Denna bestämmelse med övergripande tillämpning på all politik skulle kunna placeras i en enda artikel tillsammans med andra av samma slag (jfr fotnoten till artikel 3.2).

3. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på folkhälsans område.
4. ~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén,~~ **Den europeiska lagen eller europeiska ramlagen skall** bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås genom att
- a) besluta om fastställa åtgärder för att fastställa höga kvalitets- och säkerhetsstandarder i fråga om organ och ämnen av mänskligt ursprung, blod och blodderivat; dessa åtgärder skall inte hindra någon medlemsstat från att upprätthålla eller införa strängare skyddsåtgärder,
  - b) med undantag från [artikel 37] besluta om sådana åtgärder på veterinär- och växtskyddsområdet som direkt syftar till att skydda folkhälsan,
  - c) ~~besluta~~ om stimulans**åtgärder** som är utformade för att skydda och förbättra människors hälsa, dock utan att dessa åtgärder får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Den europeiska lagen eller ramlagen skall antas efter att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.

För de syften som anges i denna artikel kan rådet också ~~med kvalificerad majoritet~~ på förslag av kommissionen anta rekommendationer ~~för de syften som anges i denna artikel.~~

5. När ~~gemenskapen~~ **unionen** handlar på folkhälsoområdet skall den fullt ut respektera medlemsstaternas ansvar för att organisera och ge hälso- och sjukvård. Särskilt får inte de åtgärder som avses i punkt 4 a påverka nationella bestämmelser om donation eller medicinsk användning av organ och blod.

AVDELNING XIV

KONSUMENTSKYDD

Artikel 153

1. För att främja konsumenternas intressen och säkerställa en hög konsumentskyddsnivå skall ~~gemenskapen~~ **unionen** bidra till att skydda konsumenternas hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen samt till att främja deras rätt till information och utbildning och deras rätt att organisera sig för att tillvarata sina intressen.
2. Konsumentskyddskraven skall beaktas när ~~gemenskapens~~ **unionens** övriga politik och verksamhet utformas och genomförs.⁹⁶

---

⁹⁶ Denna bestämmelse med övergripande tillämpning på all politik skulle kunna placeras i en enda artikel tillsammans med andra av samma slag (jfr fotnoten till artikel 3.2).

3. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall bidra till att uppnå de mål som avses i punkt 1 genom
  - a) åtgärder som beslutas enligt [artikel 95] inom ramen för förverkligandet av den inre marknaden,
  - b) åtgärder som understöder, kompletterar och övervakar medlemsstaternas politik.
4. ~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén anta de åtgärder som avses i punkt 3 b~~ **skall fastställas genom den europeiska lagen eller ramlagen. Den skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.**
5. Åtgärder som ~~beslutas~~ **antas** enligt punkt 4 skall inte hindra någon medlemsstat från att upprätthålla eller införa strängare skyddsåtgärder **skyddsbestämmelser**. Sådana ~~åtgärder~~ **bestämmelser** måste vara förenliga med ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**. Kommissionen skall underrättas om åtgärderna.

AVDELNING XV

TRANSEUROPEISKA NÄT

Artikel 154

1. För att medverka till att de mål som anges i [artiklarna 14 och 158] uppnås och för att göra det möjligt för unionsmedborgare, ekonomiska aktörer samt regionala och lokala samhällen att i full utsträckning utnyttja fördelarna med att skapa ett område utan inre gränser, skall ~~gemenskapen~~ **unionen** bidra till att upprätta och utveckla transeuropeiska nät för infrastrukturerna inom transport-, telekommunikations- och energisektorer.
2. Inom ramen för ett system med öppna och konkurrensutsatta marknader skall ~~gemenskapens~~ **unionens** insatser inriktas på att främja de nationella nätens samtrafikförmåga och driftskompatibilitet samt tillträdet till sådana nät. Därvid skall särskild hänsyn tas till behovet av att förbinda öar, inlandsområden och randområden med ~~gemenskapens~~ **unionens** centrala områden.

Artikel 155

1. För att förverkliga de mål som anges i [artikel 154]
  - a) skall ~~gemenskapen~~ **unionen** ställa upp en serie riktlinjer som omfattar mål, prioriteringar och huvudlinjer för de åtgärder som förutses när det gäller de transeuropeiska näten: i dessa riktlinjer skall projekt av gemensamt intresse preciseras,
  - b) skall ~~gemenskapen~~ **unionen** genomföra de åtgärder som kan visa sig nödvändiga för att säkerställa nätens driftskompatibilitet, särskilt när det gäller teknisk standardisering,

- c) kan ~~gemenskapen~~ **unionen** stödja projekt av gemensamt intresse som stöds av medlemsstaterna och som preciseras i de riktlinjer som avses i ~~första strecksatsen~~ **punkt a**, särskilt genom genomförbarhetsstudier, lånegarantier eller räntesubventioner; ~~gemenskapen~~ **unionen** kan också genom den ~~enligt [artikel 161] upprättade~~ sammanhållningsfonden bidra till finansieringen av särskilda infrastrukturprojekt på transportområdet inom medlemsstaterna.

Vid ~~gemenskapens~~ **unionens** insatser skall hänsyn tas till projektens potentiella ekonomiska livskraft.

2. Genom den europeiska lagen eller ramlagen skall de riktlinjer och övriga åtgärder som avses i ~~artikel 155 punkt 1~~ **skall antas av rådet som skall besluta enligt förfarandet i artikel 251 fastställas. Den skall antas** efter det att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.

Riktlinjer och projekt av gemensamt intresse som angår en medlemsstats territorium kräver den berörda medlemsstatens godkännande.⁹⁷

~~2 3.~~ I samverkan med kommissionen skall medlemsstaterna inbördes samordna den politik på nationell nivå som kan få väsentlig betydelse för att förverkliga de mål som anges i [artikel 154]. Kommissionen får i nära samarbete med medlemsstaterna ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning.

~~3. 4.~~ **Gemenskapen Unionen** kan ~~besluta om att~~ samarbeta med tredje land för att främja projekt av gemensamt intresse och för att säkerställa nätens driftskompatibilitet.

Artikel 156

~~De riktlinjer och övriga åtgärder som avses i artikel 155.1 skall antas av rådet som skall besluta enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.~~

~~Riktlinjer och projekt av gemensamt intresse som angår en medlemsstats territorium kräver den berörda medlemsstatens godkännande.⁹⁸~~

AVDELNING XVI

INDUSTRI

Artikel 157

1. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** och medlemsstaterna skall säkerställa att det finns nödvändiga förutsättningar för ~~gemenskapsindustrins~~ **unionsindustrins** konkurrensförmåga.

⁹⁷ I förenklingssyfte återges i den nya punkt 2, som utgör den rättsliga grunden för unionens åtgärder avseende transeuropeiska nät, texten till artikel 156 i dess helhet; de angivna ändringar är de som föreslagits för den nuvarande texten till denna artikel.

⁹⁸ Denna artikel skulle kunna utgå; se föregående fotnot.

För detta ändamål skall deras insatser, i överensstämmelse med ett system av öppna och konkurrensutsatta marknader, inriktas på att

- a) påskynda industrins anpassning till strukturförändringar,
- b) främja en miljö som är gynnsam för initiativ och för utveckling av företag inom hela ~~gemenskapen~~ **unionen**, särskilt i fråga om små och medelstora företag,
- c) främja en miljö som är gynnsam för samarbete mellan företag,
- d) främja ett bättre utnyttjande av de industriella möjligheter som skapas genom politiken inom sektorerna för innovation, forskning och teknisk utveckling.

2. I samverkan med kommissionen skall medlemsstaterna samråda inbördes och vid behov samordna sina insatser. Kommissionen får ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning.

3. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall bidra till att förverkliga de mål som anges i punkt 1 genom sin politik och verksamhet enligt andra bestämmelser i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**.⁹⁹ ~~Rådet får i enlighet med förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén~~ **Genom den europeiska lagen eller ramlagen kan besluta om** särskilda åtgärder för att stödja de insatser som görs av medlemsstaterna för att förverkliga de mål som anges i punkt 1 fastställas. **Den skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.**

Denna avdelning får inte utgöra en grund för ~~gemenskapen~~ **unionen** att införa åtgärder som kan medföra att konkurrensen snedvrids eller som omfattar bestämmelser om skatter eller bestämmelser om anställdas rättigheter och intressen.

AVDELNING XVII

EKONOMISK OCH SOCIAL SAMMANHÅLLNING

Artikel 158

För att främja en harmonisk utveckling inom hela ~~gemenskapen~~ **unionen** skall denna utveckla och fullfölja sin verksamhet för att stärka sin ekonomiska och sociala sammanhållning.

~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall särskilt sträva efter att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna eller öarna, inbegripet landsbygdsområdena.

---

⁹⁹ Denna bestämmelse, som skall tillämpas övergripande på all politik, kan skrivas om i form av en enda artikel tillsammans med andra av samma typ (jfr fotnot till artikel 3.2).

Artikel 159

Medlemsstaterna skall bedriva och samordna sin ekonomiska politik i syfte även att uppnå de mål som anges i [artikel 158]. Vid utformningen och genomförandet av ~~gemenskapens~~ **unionens** politik och åtgärder och vid genomförandet av den inre marknaden skall de beakta målen i [artikel 158] och bidra till att dessa uppnås.¹⁰⁰ **Gemenskapen Unionen** skall även understödja strävandena att uppnå mål genom de åtgärder som den vidtar genom strukturfonderna (utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, Europeiska socialfonden, Europeiska regionala utvecklingsfonden), Europeiska investeringsbanken och andra befintliga finansieringsorgan.

Kommissionen skall vart tredje år lägga fram en rapport för Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén om de framsteg som har gjorts för att uppnå ekonomisk och social sammanhållning och om hur de olika medel som anges i denna artikel har bidragit till detta. Denna rapport skall vid behov åtföljas av lämpliga förslag.

Genom den europeiska lagen eller ramlagen kan alla ~~Om särskilda åtgärder som behöver vidtas utanför fonderna fastställas, och utan att det påverkar tillämpningen av de åtgärder som beslutas~~ **antas** inom ramen för ~~gemenskapens unionens~~ **unionens** övriga politik, ~~får rådet besluta om sådana särskilda åtgärder i enlighet med förfarandet i artikel 251 och.~~ **Den europeiska lagen eller ramlagen skall antas** efter det att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hört.

Artikel 160

Europeiska regionala utvecklingsfondens syfte är att bistå med att avhjälpa de viktigaste regionala obalanserna i ~~gemenskapen~~ **unionen** genom att delta i utvecklingen och den strukturella anpassningen av regioner som utvecklas långsammare samt i omstruktureringen av industriregioner på tillbakagång.

Artikel 161

Utan att det påverkar tillämpningen av [artikel 162] skall **det i den europeiska lagen eller ramlagen fastställas**¹⁰¹ ~~rådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen, med Europaparlamentets samtycke och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, anta bestämmelser för strukturfondernas uppgifter, huvudmål och organisation, vilket kan omfatta en omgruppering av fonderna, och Rådet skall enligt samma förfarande också fastställa de allmänna regler som skall tillämpas på fonderna och de bestämmelser som behövs för att säkerställa deras effektivitet och samordningen av fonderna med varandra och med andra befintliga finansieringsorgan.~~

~~En av rådet enligt samma förfarande upprättad en~~ **en sammanhållningsfond som upprättats genom den europeiska lagen**¹⁰² skall lämna ekonomiska bidrag till projekt på miljöområdet och till transeuropeiska nät inom infrastrukturen på transportområdet.

¹⁰⁰ Denna bestämmelse, som skall tillämpas övergripande på all politik, kan skrivas om i form av en enda artikel tillsammans med andra av samma typ (jfr fotnot till artikel 3.2).

¹⁰¹ Samtycke ersätts av medbeslutande i enlighet med rapporten från arbetsgrupp IX för förenkling (CONV 424/02, s. 17) och det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

¹⁰² Det föreslås att man enbart skall hänvisa till den europeiska lagen eftersom rättsakten inte kan utgöras av en ramlag då det gäller upprättande av ett finansiellt instrument på unionsnivå.

De europeiska lagarna eller ramlagarna skall i alla dessa fall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén har hört.

~~Från och med den 1 januari 2007 skall rådet besluta med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen, efter Europaparlamentets samtycke och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, under förutsättning att den fleråriga budgetplan som skall tillämpas från och med den 1 januari 2007 och det därmed sammanhörande interinstitutionella avtalet har antagits vid den tidpunkten. I annat fall skall det förfarande som föreskrivs i detta stycke tillämpas från och med den tidpunkt då de antas.~~

Artikel 162

~~Rådet skall besluta om~~ **Genom den europeiska lagen eller ramlagen skall** genomförandebestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden **fastställas enligt förfarandet i artikel 251 och. Den skall antas efter det att** Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén **har hört.**

I fråga om utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket samt Europeiska socialfonden skall [artiklarna 37 och 148] ~~fortfarande~~ tillämpas.

AVDELNING XVIII

FORSKNING OCH TEKNISK UTVECKLING

Artikel 163

1. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** skall ha som mål att stärka den vetenskapliga och teknologiska grunden för ~~gemenskaps~~**unions**industrin, att främja utvecklingen av dennas internationella konkurrensförmåga och att underlätta alla forskningsinsatser som anses nödvändiga enligt andra kapitel i ~~detta fördrag~~ **konstitutionen**.
2. För att uppnå detta skall ~~gemenskapen~~ **unionen** inom hela sitt område stimulera företag, inklusive små och medelstora företag, forskningscentra och universitet i deras insatser för forskning och teknisk utveckling av hög kvalitet; gemenskapen skall stödja deras ansträngningar att samarbeta med varandra, främst i syfte att möjliggöra för företagen att fullt ut utnyttja den inre marknadens möjligheter, och detta särskilt genom att skapa tillträde till de nationella offentliga upphandlingsmarknaderna, genom att fastställa gemensamma standarder samt genom att avlägsna rättsliga och fiskala hinder för samarbetet.
3. Alla ~~gemenskapens~~ **unionens** åtgärder enligt ~~detta fördrag~~ **konstitutionen** inom forskning och teknisk utveckling, inklusive demonstrationsprojekt skall beslutas och genomföras enligt ~~bestämmelserna i~~ [denna avdelning].

Artikel 164

För att nå dessa mål skall ~~gemenskapen~~ **unionen** som komplement till de verksamheter som bedrivs i medlemsstaterna

- a) genomföra program för forskning, teknisk utveckling och demonstration, varvid samarbete med och mellan företag, forskningscentra och universitet skall gynnas,
- b) främja samarbete på ~~gemenskaps~~**unions** nivå med tredje land och internationella organisationer inom området för forskning, teknisk utveckling och demonstration,
- c) sprida och fullt ut utnyttja resultaten av verksamheter rörande forskning, teknisk utveckling och demonstration på ~~gemenskaps~~**unions** nivå,
- d) stimulera utbildning och rörlighet för forskare inom ~~gemenskapen~~ **unionen**.

Artikel 165

1. ~~Gemenskapen~~ **Unionen** och medlemsstaterna skall samordna sin verksamhet inom forskning och teknisk utveckling för att säkerställa det inbördes sammanhanget mellan medlemsstaternas politik och ~~gemenskapens~~ **unionens** politik.
2. I nära samarbete med medlemsstaterna får kommissionen ta alla lämpliga initiativ för att främja den samordning som avses i punkt 1.

Artikel 166

1. ~~Ett Genom en europeisk lag~~¹⁰³ **skall det flerårigt fleråriga** ramprogram som anger alla ~~gemenskapens unionens~~ verksamheter ~~skall antas av rådet som skall besluta enligt förfarandet i artikel 25 fastställas. Den skall antas~~ efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Ramprogrammet skall

- a) fastställa de vetenskapliga och teknologiska mål som skall uppnås genom den verksamhet som anges i [artikel 164] samt de prioriteringar som skall gälla i detta sammanhang,
  - b) ange huvudlinjerna för denna verksamhet,
  - c) fastställa det högsta totalbeloppet och de närmare villkoren för ~~gemenskapens~~ **unionens** finansiella deltagande i ramprogrammet samt de planerade verksamheternas andelar.
2. Ramprogrammet skall anpassas eller utökas efterhand som förhållandena ändras.

---

¹⁰³ Det föreslås att man enbart skall hänvisa till den europeiska lagen eftersom rättsakten inte kan utgöras av en ramlag då det gäller upprättande av ett finansiellt instrument på unionsnivå.

3. Ramprogrammet skall genomföras genom särskilda program som utvecklas inom varje verksamhet. I varje särskilt program skall fastställas de närmare villkoren för genomförandet, programmets längd och de medel som bedöms nödvändiga. Summan av de belopp som bedöms nödvändiga och som fastställs i de särskilda programmen får inte överstiga det högsta totalbelopp som har fastställts för ramprogrammet och för varje verksamhet.

4. Rådet skall ~~med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén~~ **anta bestämmelser eller europeiska beslut¹⁰⁴ om inrättande av de särskilda programmen. Det skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet samt Ekonomiska och sociala kommittén.**

Artikel 167¹⁰⁵

För att genomföra det fleråriga ramprogrammet skall ~~rådet~~ **det genom den europeiska lagen eller ramlagen fastställas fastställa**

- a) regler för deltagande av företag, forskningscentra och universitet,
- b) regler för spridning av forskningsresultaten.

Den europeiska lagen eller ramlagen skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.

Artikel 168

Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet kan tilläggsprogram ~~fastställas~~ **antas** som endast vissa medlemsstater deltar i och som, om inte annat följer av ett eventuellt deltagande från ~~gemenskapens~~ **unionens** sida skall finansieras av dessa stater.

~~Rådet skall anta~~ **Genom den europeiska lagen eller ramlagen skall bestämmelser om** de regler som skall tillämpas på tilläggsprogrammen **fastställas**, särskilt vad avser spridning av kunskap samt tillträde för andra medlemsstater. **Den skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hörts.**

Antagandet av tilläggsprogrammen kräver de berörda medlemsstaternas godkännande.¹⁰⁶

Artikel 169

Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet får ~~gemenskapen~~ **det genom den europeiska lagen eller ramlagen** med de berörda medlemsstaternas samtycke ~~vidta~~ **vidtas** åtgärder för ett deltagande i sådana program för forskning och utveckling som har inletts av flera medlemsstater, inklusive ett deltagande i de organisationer som har skapats för att genomföra programmen.

¹⁰⁴ Akter som inte är rättsakter, i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

¹⁰⁵ För tydlighetens skull har de hänvisningarna till de beslutsförfaranden som för närvarande anges i artikel 172 i EG-fördraget knutits till respektive rättsliga grunder (artiklarna 167, 168, 169 och 171).

¹⁰⁶ Stycke som hämtats från nuvarande artikel 172 sista meningen i EG-fördraget.

Den europeiska lagen eller ramlagen skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén har hört.

Artikel 170

Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet får ~~gemenskapen~~ **unionen** vidta åtgärder för samarbete på ~~gemenskaps~~**unions** nivå med tredje land eller internationella organisationer inom forskning, teknisk utveckling och demonstration.

De närmare villkoren för detta samarbete kan bli föremål för sådana avtal mellan ~~gemenskapen~~ **unionen** och berörda tredje parter som skall förhandlas fram och ingås enligt [artikel 300].

Artikel 171

~~Gemenskapen~~ **Rådet** kan, **på förslag av kommissionen, anta bestämmelser eller europeiska beslut¹⁰⁷ i syfte att bilda gemensamma företag eller andra organisationer som krävs för att effektivt genomföra** ~~gemenskapens~~ **unionens** program för forskning, teknisk utveckling och demonstration. **Rådet skall besluta efter att ha hört Europaparlamentet samt Ekonomiska och sociala kommittén.**

Artikel 172¹⁰⁸

~~Rådet skall med kvalificerad majoritet, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén, anta de bestämmelser som avses i artikel 171.~~

~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén anta de bestämmelser som avses i artiklarna 167, 168 och 169. Antagandet av tillägsprogrammen kräver de berörda medlemsstaternas samtycke.~~

Artikel 173

I början av varje år skall kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet. Rapporten skall särskilt avse dels verksamheterna inom området för forskning och teknisk utveckling och spridningen av resultaten av dessa verksamheter under det föregående året, dels arbetsprogrammet för det innevarande året.

---

¹⁰⁷ Akter som inte är rättsakter i enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003.

¹⁰⁸ Av tydlighetsskäl har samtliga bestämmelser i denna artikel återgetts i artiklarna 167, 168, 169 och 171 ovan.

AVDELNING XIX

MILJÖ

Artikel 174

1. ~~Gemenskapens~~ **Unionens** miljöpolitik skall bidra till att följande mål uppnås:
  - a) Att bevara, skydda och förbättra miljön.
  - b) Att skydda människors hälsa.
  - c) Att utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt.
  - d) Att främja åtgärder på internationell nivå för att lösa regionala eller globala miljöproblem.
2. ~~Gemenskapens~~ **Unionens** miljöpolitik skall syfta till en hög skyddsnivå med beaktande av de olikartade förhållandena inom ~~gemenskapens~~ **unionens** olika regioner. Den skall bygga på försiktighetsprincipen och på principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan och att förorenaren skall betala.

I detta sammanhang skall de harmoniseringsåtgärder som motsvarar miljöskyddskraven i förekommande fall innehålla en skyddsklausul som tillåter medlemsstaterna att av icke-ekonomiska miljömässiga skäl vidta provisoriska åtgärder **bestämmelser**, som skall vara föremål för ett kontrollförfarande på ~~gemenskaps~~**unions** nivå.
3. När ~~gemenskapen~~ **unionen** utarbetar sin miljöpolitik skall den beakta
  - a) tillgängliga vetenskapliga och tekniska data,
  - b) miljöförhållanden i ~~gemenskapens~~ **unionens** olika regioner,
  - c) de potentiella fördelar och kostnader som är förenade med att åtgärder vidtas eller inte vidtas,
  - d) den ekonomiska och sociala utvecklingen i ~~gemenskapen~~ **unionen** som helhet och den balanserade utvecklingen i dess regioner.
4. Inom sina respektive kompetensområden skall ~~gemenskapen~~ **unionen** och medlemsstaterna samarbeta med tredje land och med behöriga internationella organisationer. De närmare villkoren för samarbete från ~~gemenskapens~~ **unionens** sida kan bli föremål för avtal mellan gemenskapen och berörda tredje parter; avtalen skall förhandlas fram och ingås enligt [artikel 300].

Föregående stycke skall inte inverka på medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå internationella avtal.

Artikel 175

1. ~~Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om~~ **Genom den europeiska lagen eller ramlagen skall det fastställas** vilka åtgärder som skall vidtas av gemenskapen ~~för att uppnå de mål som anges i [artikel 174].~~ **Den skall antas efter det att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.**

2. ~~Med avvikelse från den beslutsordning som anges i punkt 1 och utan att det påverkar tillämpningen av [artikel 95] skall rådet enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, besluta om~~ **enhälligt anta europeiska lagar eller ramlagar om att**

- a) **fastställa åtgärder** av främst skattekaraktär,
- b) **fastställa åtgärder** som påverkar
  - i) fysisk planering,
  - ii) kvantitativ förvaltning av vattenresurser eller sådana åtgärder som direkt eller indirekt berör tillgången till dessa resurser,
  - iii) markanvändning, med undantag av avfallshantering,
- c) **fastställa åtgärder** som väsentligt påverkar en medlemsstats val mellan olika energikällor och den allmänna strukturen hos dess energiförsörjning.

Genom en europeisk lag¹⁰⁹ som antagits av rådet får enligt de villkor som anges i första stycket definiera de i denna punkt avsedda frågorna enhälligt definieras i vilka beslut skall fattas rådet skall besluta med kvalificerad majoritet.

Rådet skall i alla dessa fall besluta efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.

3. På andra områden¹¹⁰ skall **det genom den europeiska lagen eller ramlagen rådet enligt förfarandet i artikel 251 anta bestämmelser om fastställas** allmänna handlingsprogram som anger de mål som skall prioriteras. **Den skall antas** efter det att Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén har hörts.

~~Rådet skall i enlighet med villkoren i punkt 1 respektive punkt 2 besluta om de~~ **De bestämmelser som behövs för att genomföra dessa program skall antas i enlighet med villkoren i punkt 1 respektive punkt 2.**¹¹¹

¹⁰⁹ Detta stycke nämns inte i det kompletterande mandatet av den 29 april 2003. Med hänsyn till denna akts räckvidd föreslås det att man här föreskriver antagandet av en europeisk lag.

¹¹⁰ Detta meningsled kan utgå, eftersom Europaparlamentet och rådet i praktiken antar allmänna ramprogram.

¹¹¹ Detta stycke verkar överflödigt, eftersom det endast hänvisar till de beslutsförfaranden som föreskrivs i punkterna 1 och 2.

4. Utan att det påverkar vissa åtgärder av gemenskapskaraktär som antas av unionen skall medlemsstaterna finansiera och genomföra miljöpolitiken.

5. Om en på bestämmelserna i punkt 1 grundad åtgärd innebär kostnader som anses oproportionerligt stora för en medlemsstats myndigheter, skall rådet, utan att det påverkar tillämpningen av principen att förorenaren skall betala, i den rättsakt där åtgärden beslutas fastställa lämpliga bestämmelser om denna åtgärd i lämplig form ange

a) tillfälliga undantag och/eller

b) ekonomiskt stöd ur den enligt artikel 161 upprättade sammanhållningsfonden¹¹².

Artikel 176

De skyddsåtgärderbestämmelser som antas enligt [artikel 175] skall inte hindra någon medlemsstat från att behålla eller införa strängare skyddsåtgärderbestämmelser. Sådana åtgärderbestämmelser måste vara förenliga med detta fördrag konstitutionen. De skall anmälas till kommissionen.

AVDELNING XX

UTVECKLINGSSAMARBETE

**Denna avdelning återges inte i enlighet med det kompletterande mandatet av
den 29 april 2003**

AVDELNING XXI

EKONOMISKT, FINANSIELLT OCH TEKNISKT SAMARBETE MED TREDJE LAND

**Denna avdelning återges inte i enlighet med det kompletterande mandatet av
den 29 april 2003**

¹¹² Denna precisering är överflödigt, eftersom det endast finns en sammanhållningsfond.

FJÄRDE DELEN

ASSOCIERING AV UTOMEUROPEISKA LÄNDER OCH TERRITORIER¹¹³

Artikel 182

~~Medlemsstaterna är ense om att med gemenskapen associera d-~~ De utomeuropeiska länder och territorier som upprätthåller särskilda förbindelser med Danmark, Frankrike, Nederländerna och Förenade kungariket **skall associeras med unionen**. Dessa länder och territorier, i det följande kallade "länder och territorier", är förtecknade i [bilaga II] ~~till detta fördrag~~.

Syftet med associeringen skall vara att främja den ekonomiska och sociala utvecklingen i dessa länder och territorier samt att upprätta nära ekonomiska förbindelser mellan dem och ~~gemenskapen~~ **unionen** som helhet.

I överensstämmelse med principerna i ~~ingressen till detta fördrag ...~~¹¹⁴ skall associeringen av dessa länder och territorier i första hand främja invånarnas intressen och välbefinnande för att på så sätt föra dem mot den ekonomiska, sociala och kulturella utveckling som de eftersträvar.

Artikel 183

Associeringen skall ha följande mål:

1. Medlemsstaterna skall i handeln med dessa länder och territorier tillämpa samma regler som de enligt ~~detta fördrag~~ **konstitutionen** tillämpar inbördes.
2. Varje land eller territorium skall i handeln med medlemsstaterna och med de övriga länderna och territorierna tillämpa samma regler som det tillämpar gentemot den europeiska stat med vilken det upprätthåller särskilda förbindelser.
3. Medlemsstaterna skall bidra till de investeringar som behövs för den gradvisa utvecklingen av dessa länder och territorier.
4. För investeringar som finansieras av ~~gemenskapen~~ **unionen** skall deltagande i anbud och leveranser vara öppet på samma villkor för alla fysiska och juridiska personer som är medborgare respektive hemmahörande i medlemsstaterna eller i dessa länder och territorier.
5. I förbindelserna mellan medlemsstaterna och dessa länder och territorier skall etableringsrätten för medborgare och bolag regleras enligt de bestämmelser och den ordning som anges i [kapitlet] om etableringsrätt samt på icke-diskriminerande grund om inte annat följer av särskilda bestämmelser som antagits enligt [artikel 187].

---

¹¹³ Det bör införas en hänvisning till associeringsordningen i konstitutionens första del.

¹¹⁴ Principerna i fråga, som för närvarande anges i EG-fördragets ingress, bör återges i konstitutionen och eventuellt i denna bestämmelse.

Artikel 184

1. Tullar vid import till medlemsstaterna av varor med ursprung i dessa länder och territorier skall förbjudas vilket skall ske i takt med att tullarna förbjuds mellan medlemsstaterna ~~enligt bestämmelserna i detta fördrag~~ **i enlighet med konstitutionen**.
  2. I varje land och territorium skall tullar vid import från medlemsstaterna och från de övriga länderna och territorierna förbjudas enligt ~~bestämmelserna i~~ [artikel 25].
  3. Länderna och territorierna får dock uppbära tullar som är nödvändiga för deras utveckling och industrialisering eller som har till syfte att öka statsinkomsterna.
- De tullar som avses i ~~föregående~~ **första** stycket får inte överstiga dem som gäller för import av varor från en medlemsstat med vilken landet eller territoriet upprätthåller särskilda förbindelser.
4. Punkt 2 skall inte tillämpas på länder och territorier som på grund av särskilda internationella förpliktelser redan tillämpar en icke-diskriminerande tulltaxa.
  5. Införande eller ändring av tullsatser för varor som importeras till dessa länder och territorier får inte rättsligt eller i praktiken leda till direkt eller indirekt diskriminering av varor som importeras från de olika medlemsstaterna.

Artikel 185

Om tullnivån för varor från tredje land vid import till ett land eller territorium vid tillämpning av ~~bestämmelserna i~~ [artikel 184.1] kan orsaka omläggning i handeln till nackdel för en medlemsstat, får denna begära att kommissionen föreslår övriga medlemsstater **att vidta** nödvändiga motåtgärder.

Artikel 186¹¹⁵

Alternativ A

Om inte annat följer av bestämmelserna om folkhälsa, allmän säkerhet och allmän ordning skall den fria rörligheten inom medlemsstaterna för arbetstagare från dessa länder och territorier samt inom dessa länder och territorier för arbetstagare från medlemsstaterna ~~regleras av avtal, som skall ingås senare och som skall kräva medlemsstaternas enhälliga godkännande~~ **styras av bestämmelser som antas i enlighet med artikel 187**.

---

¹¹⁵ Alternativa texter som föreslås för att följa upp det kompletterande mandatet av den 2 april 2003 (strykning av konventsinstrumentet mellan medlemsstater).

Alternativ B – Anpassning av behandlingen av arbetstagare till den behandling som i artikel 183.5 i EG-fördraget föreskrivs för egenföretagare

Om inte annat följer av bestämmelserna om folkhälsa, allmän säkerhet och allmän ordning skall den fria rörligheten inom medlemsstaterna för arbetstagare från dessa länder och territorier samt inom dessa länder och territorier för arbetstagare från medlemsstaterna ~~regleras av avtal, som skall ingås senare och som skall kräva medlemsstaternas enhälliga godkännande~~ **regleras i enlighet med de bestämmelserna och med tillämpning av de förfaranden som föreskrivs i [kapitlet] om fri rörlighet för arbetstagare och på icke-diskriminerande grund, med förbehåll för särskilda bestämmelser som antas i enlighet med [artikel 187].**

Artikel 187

Rådet skall **på eget initiativ/utan förslag av kommissionen**¹¹⁶ **enhälligt**, med utgångspunkt i de resultat som uppnåtts inom ramen för dessa länders och territoriers associering med ~~gemenskapen unionen~~ och på grundval av principerna i ~~det här fördraget~~ ...¹¹⁷, **enhälligt** anta bestämmelser¹¹⁸ om de närmare riktlinjerna för och förfarandet vid dessa länders och territoriers associering med ~~gemenskapen unionen~~.

Artikel 188

~~Bestämmelserna i artiklarna 182–187 skall tillämpas beträffande Grönland, om inte annat följer av de särskilda bestämmelser för Grönland som fastställts i det protokollet om en särskild ordning för Grönland som fogats till detta fördrag.~~

2. *Detta fördrag träder i kraft den 1 januari 2003, förutsatt att alla ratifikationsinstrument har deponerats före den dagen, eller, om så inte har skett, den första dagen i den månad som följer efter det att det sista ratifikationsinstrumentet har deponerats*

---

¹¹⁶ Experterna på rådets juridiska avdelning anser att man här bör välja formuleringen "utan förslag av kommissionen" (se förklaringen i punkt 9 i de allmänna övervägandena i början av denna rapport). Under alla omständigheter bör det noteras att rådet i praktiken i allmänhet fattar beslut på förslag av kommissionen. Konventet anser kanske att det är nyttigt att undersöka huruvida dessa bestämmelser inte, då det rör sig om gemenskapsområden och med hänsyn till praxis, bör antas på förslag av kommissionen

¹¹⁷ Se fotnoten till artikel 182 tredje stycket i EG-fördraget ovan.

¹¹⁸ I det kompletterande mandatet av den 29 april 2003 fastställs inte vilka rättsakter som skall användas i denna punkt.

FEMTE DELEN

~~GEMENSKAPENS~~ UNIONENS INSTITUTIONER

I enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003 återges denna del inte.

SJÄTTE DELEN

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

I enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003 återges denna del inte.

Del B

Bestämmelser i Fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget)

**I enlighet med det kompletterande mandatet av den 29 april 2003 återges
dessa bestämmelser inte.¹**

---

¹ I de bestämmelser som återger avdelning V i EU-fördraget (Bestämmelser om en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik) bör det införas en särskild formulering för att ta hänsyn till införandet av den allmänna regeln om beslut med kvalificerad majoritet i utkastet till artikeln om ministerrådet (artikel 17.3 i dok. CONV 691/03) och regeln om antagande av akter på förslag av kommissionen, om konventet inte önskar att dessa regler skall tillämpas automatiskt på akter som antas inom ramen för denna politik.